

HAJDÚ-BIHARI

XL. ÉVFOLYAM
307. SZÁM

ÁRA: 1,80 FORINT

1983. XII. 31.,
SZOMBAT

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT HAJDÚ-BIHAR MEGYEI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

Hazánknak rendületlenül

„Hazádnak rendületlenül / Légy híve, oh magyar...”

Sokmilliónyian hallgatjuk meg ismét Vörösmarty halhatatlan, e nép lelkében gyökerező hitvallását, amely nemcsak címében, hanem egy nemzet szívében is Szózatá vált. Régi, szép szokás szerint az új esztendő első perceiben az új évet köszöntő harangzúgás, s a Himnusz után a Magyar Rádióban ez hangzik fel. Mondta már Lehotay Árpád, Beregi Oszkár, Básti Lajos — mondták nagy művészek, akik már nincsenek közöttünk. És mondták, mondják olyanok, akiket ma a magyar színeszet legjobbjai között tartunk számon. És mondják majd olyanok, akik ma még a középiskola padjaiban tanulják Vörösmartyt, akik csak most tanulják a betűvetést és — bizonyosak lehetünk benne — mondják a következő évszázadban azoknak a nemzedékeknek a gyermekei, akik ma még meg sem születtek.

„Hazádnak rendületlenül / Légy híve, oh magyar...”

Fohász ez és egyben figyelmeztetés, amely soha nem időszerűbb, mint minden új esztendő első perceiben. Tudjuk, a Szózatot a nemzet sorsáért érzett aggodalom ihlette. A nemzet hitvallásává vált még a költő életében és az is marad, amíg magyarok élnek ebben az országban. Az óskák tetteiből erőt merítve, hazánk rendületlenül hivatkozott vallják: „Az nem lehet, hogy ész, erő, / És oly szent akarat / Hiába sorvadozzanak / Egy átk-súly alatt.”

1984 úgy köszönt ránk, hogy a nemzet léteért nem kell aggodnunk. Itt, ahol élünk és halunk, a történelem által engedélyezett csaknem három békés évtizedben létrejött nemzeti közmegegyezés biztosítja, hogy megőrizzük legjelentősebb vívmányunkat, társadalmunk békéjét. Bizonyosak lehetünk benne: 1984-ben is számolhatunk népünk túlyomó többségének a legfontosabb kérdésekben megnyilvánuló egyetértésével. Ez lehet az alapja annak, hogy a következő tizenkét hónap bizony nem könnyűnek ígérkező feladatait megoldjuk, nehézségeit leküzdjük, terheit elviseljük. A nagyvilágban e kívül nincsen számunkra hely — de e hely nem mentes a nagyvilág válságaiból ránk háraló bajoktól. Az sem lenne méltó a magyar politikai életet immáron évtizedek óta jellemző szinte légkörhöz, ha az új esztendő küszöbén elhallgatnók: saját

korábbi tévedéseink, mulasztásaink következményeivel, a jobb időkben jelentkező, de akkor szerencsés fordulat reményében a későbbiekre hagyott gondjainkkal is szembe kell néznünk az elkövetkező 365 napban. A hazai iránti hűség, amely a más népeket becslő és így magyarságát megőrző, annak értékét emelő ember legnemesebb tulajdonságai közé tartozik, most azt kívánja, hogy 1984-ben, mint a nehéz időkhez illik, maradjunk hűek önmagunkhoz. S akármit hoz a jövőendő, úgy éljünk, ahogy élnünk kell. Keményen szembenézzünk a megpróbáltatásokkal, a lehető legjobb megoldásokkal segítve a gondokon, s ha kell, áldozatot is vállalva, viselve ezért az országért.

Tudjuk valamennyien, hogy már az előző esztendőben lassabban tudtunk haladni a fejlődésnek, a népjólét biztosításának azon az útván, amelyen az 1956-os nemzeti katalizma után az ország és népe elindult. A nagyvilágban számos olyan esemény történt, amely a legkülönbözőbb fenyegetéseket jelent hazánk lakossága számára is. A válságok kora, amely az egész emberiséget kinozza, hatásaiban túljutott a mi 93 ezer négyzetkilométernyi területet körülvéő határainkon is. A nemzetközi helyzet éppúgy nehezíti céljaink megvalósítását, mint az országok közötti normális gazdasági kapcsolatok meglazulása, sőt felbomlása.

Népünk, szabad országunk életére jelentősen ható, hogy mindeddig sikerült elkerülnünk az igazán súlyos következményeket. Legfontosabb vívmányunkat, az emberek létbiztonságát megőriztük és meg tudjuk őrizni a következő esztendőben, éveken is. Annyi minden süjtött bennünk a legutóbbi időkben, hogy még felsorolni is sok volna. A nemzetközi piacok éppúgy kegyetlenek voltak hozzánk, mint az időjárás. Nem várhatjuk, hogy mások vegyék át azokat a terheket, amelyeket a mi vállainknak kell hordoznia. S ha szerényebben is kell élnünk majd, úgy kell élnünk és úgy is élhetünk, ahogy lehetőségeink megengedik. Ezek nem kicsinyek már, bármennyire is korlátozzák azokat a különböző, nem tőlünk függő körülmények, de nem is olyanok, mint amilyeneket szeretnénk, mint amilyeneknek szükségünk lenne.

Munka és kenyér 1984-ben is lesz. A Magyar Szocialista Munkáspártnak és a határozatait megvalósító kormány-

nak eltökélt szándéka, hogy minden akadály ellenére közelebb hozza az életet a szocialista elosztás gyakorlathoz, hogy a kiemelkedő munka kiemelkedő elismerést kapjon. Más szavakkal: aki munkájával, ügyességével, leleményességével sokat tesz, az többet kapjon, mint akik henykék, tunyák, nem igazán szorgalmasak, s nem tudnak alkalmazkodni az újabb és újabb követelményekhez. Tudnunk kell: ami tegnap elegendő volt, az mára már kevés, holnapra pedig elégtelen. 1984-re át kellett vinnünk ugyan 1983 megoldatlan feladatainak egy részét, de minél rövidebb ideig hurcoljuk magunkkal hibáinkat, annál előbb takaríthatjuk el az útból az azokból következő, népünk boldogulását nehezítő akadályokat. Népgazdaságunk teljesítőképességét éppúgy növelnünk kell, mint ahogy hatékonyabbá kell tennünk szocialista rendszerünk intézményeinek működését. S tudnunk kell, hogy ennek az esztendőnek a feladatai nem egy esztendőre szólnak.

Feladataink megoldásának feltétele a béke. Ha e haza fiaitól függne, soha nem volna háború a földön. Kis ország vagyunk, s bár kormányunk nemzetközi tekintélye nem kicsiny és már sok jó szolgálatot tett az őt megbízó dolgozó nép nevében a világbékemegőrzése ügyében, sok minden hatalmán kívül esik. Mégis abban a szilárd meggyőződésben lépünk át a két esztendő elválasztó mezsgyéjére, hogy a nemzetközi helyzet éleződése ellenére az emberiséget fenyegető legfőbb veszélyeket el lehet háritani. A magyar nép boldog új esztendőt kíván mindazoknak, akik, éljenek a föld bármely pontján, a béke fenntartásában látják 1984 legfőbb célját.

Nem könnyű szívvel, nem gondtalanul, de bizakodva lépünk az új esztendőbe és kezdjük el a munkát 1984-ben. Mit tagadjuk: van aggodnivalónk sorsunkért. Van azonban erőnk és bátorságunk, hogy szembenézzünk a jövővel. Az ész, erő, az oly szent akarat, mint nemzetünk történetében annyiszor, ezúttal is egyesül és győzedelmeskedni fog. Elődjaink harcát folytatjuk, új körülmények között, az ahhoz szükséges új módon, eszközökkel. Hűek leszünk e hazához, amelytől annyi jót kaptunk már, amelynek annyit köszönhetünk és amelynek adni — kötelességünk.

Szilveszteri előzetes

A megye élelmiszerüzleteiben, italt árusító boltjaiban, szilveszteri kellekeltet kinaló kereskedelmi egységeiben és alkalmi elárúsító helyein ma, az idei év utolsó napján az utolsó rohamra készülődnek a kereskedők. Információk szerint az ellátás majd minden területen igény szerinti lesz.

A Hajdú-Bihar megyei Élelmiszer-kiskereskedelmi Vállalatnál külön intézkedési terv rögzítette a csúcserőforralomra való felkészülés legfontosabb feladatait. Rendkívüli megállapodást kötöttek a legnagyobb szállítópártnerekkel, s a folyamatos áruellátás érdekében szükség szerint megyei kívüli árubeszerezéseket, az egységek közötti áruzállítást is szerveztek. Sertés tökehüsből a regionális üzemek beszállításaival együtt igény szerinti ellátást tervez az Élelmiszer-kiskereskedelmi Vállalat. A választék bővítése érdekében növelték a keretgazdálkodás alá nem vont termékek kínálatát, s bővítették a füstöltáru választékát. Az év utolsó napjait több mint 30 tonna fagyaszott körmöt, 8 tonna virsli — köztük jelentős mennyiségű juhbélbe töltött

virsli —, másfél tonna hotdogot, 6 tonna sertésfejet hoztak forgalomba. Megfelelő a baromfi-félék kínálatát is. Ebben a hónapban több mint 5700 hektoliter sör vásároltak a Borsodi Sörgyár kirendeltségitől, illetve a Csokonai palackozóüzemtől. A bázisnál 20 százalékkal nagyobb kínálatot tovább szélesíti az Alföld Élelmiszer- és Vegyiáru-kereskedelmi Vállalatól vásárolt import sör. 2000 hektoliter palackozott bor, 60 ezer palack — Borgazdasági Kombináttól vásárolt — pezsgő és különböző importból származó szilveszteri italok színesítik a választékot.

A Hajdú-Bihar megyei Vendéglátó Vállalat 25 üzletében fogadja zene és műsor a vendégeket. Sok helyütt ropogós malacsülttel, töltött pulykával, farsangi fánkkal várják a különböző országokból érkezett csoportokat. Debrecenben, az Aranybika Szállodában NDK-ból, Lengyelországból, Romániából érkezett turistákat szállásoltak el, s a hazaiakkal együtt 600 vendég szilveszterezik a szálloda éttermeiben. A szálloda összes éttermeiben és a bárban műsorral várják a vendégeket.

Hajdúszoboszlón a vállalat éttermeiben 1500 vendéget várnak. Az NSZK-ból, Lengyelországból, Csehszlovákiából érkeztek vendégek, s a szállodák lakói a fürdővárosban is többféle műsor között válogathatnak. Éjfélkor régi hagyományt elevenítenek fel a fürdővárosban. A mai „töröküzés” során arakra emlékeznek, amikor évszázadokkal korábban egy alkalommal török portyacsapat támadta meg a hajdúszoboszlói várat. A falakon belül kevés hajdú tudott fegyvert ragadni, s a török portyázók megtévesztésére a váracsa asszonyai, lányai, öregjei eszeltek ki csejt. Mindenféle kezük ügyébe eső szerszámmal zajt okoztak: kolompoltak, csergettek. A hivatalan látogatók sikeres elriasztására emlékeztetve a hajdúvárosban a templom előtt megismétlik a töröküzést.

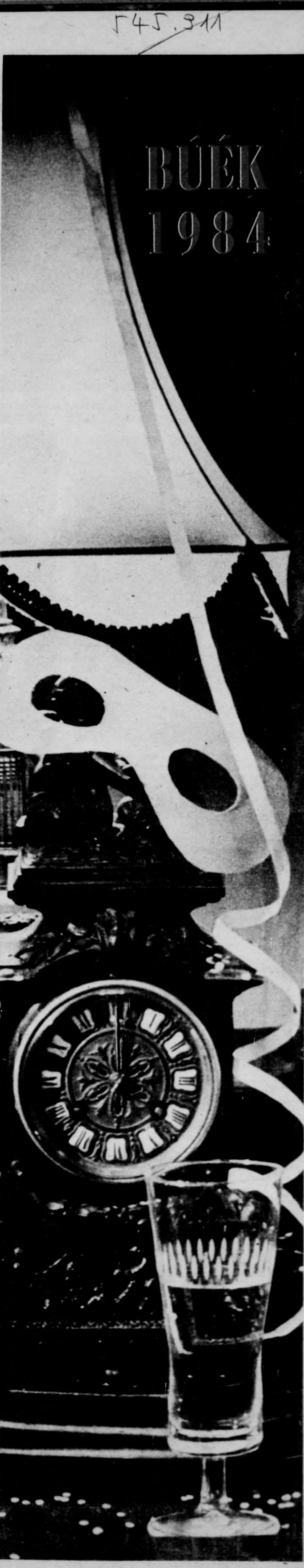
Akik otthon kívánnak szilveszterezni, az üzletekben kapható finomságokon, innivalókon kívül a vendéglátó vállalat üzleteiben pótolhatják az elmulasztott beszerezést. A megye fogyasztási szövetkezetei a nagyobb vendéglátó-ipari egységekben rendeznek — sok he-

lyütt műsorral egybekötött — zenés óévbúcsúztatót. Sok honfitársunk szilveszterezik külföldön és szintén sok külföldi tölti nálunk az év utolsó napját. Az Expressz lengyel és NDK-beli csoportoknak szervezett debreceni óévbúcsúztatót.

Az Idegenforgalmi Hivatal vendégei a Fönixben szálltak meg, a szilveszteri mulatság után másnap műzeumba és a gyógyfürdőbe készülődnek. Az IBUSZ lengyeleket és csehszlovákokat fogad, közülük néhányan magánhazaknál, ismerősöknél, rokonoknál szállnak meg. A gyógyüdülőben hazai vendégek vannak, akad, aki mind a két ünnepet itt töltötte, illetve tölti. A többi üdülőben is sokan zárják az idei évet.

A debreceni mozik meglepetéssel szolgálnak a szilveszter estéjén. Mint arról a moziműsor is tájékoztat, rendkívüli premier előtti bemutatón lesz a Meteorban az Apollóban nyolcokor, a Vigen fél kilenckor, Spielberg világsiker aratótt filmjét, az E. T.-t vetítik.

A Csokonai Színházban a Mágnes Miska megye, a Hungária Kamaraszínházban pedig az Arzén és levendula.

BÚÉK
1984

745.311

TEL: 12-144
BER 30.
JA
3 —
órákor
ok:
HAPTÁR
ezelőtt, 1903. de-
hált meg Szó-
muunista moz-
rvos, a magyar
munkásmozga-
nája.
alatt Bécsben
ba a magyar
kor csatlakozott
lomhoz. Ma-
sszátörve, ösz-
st az illegálisan
Kommunisták
rtjával, amely-
a is tagja lett.
t utasítására —
t. Eleteének je-
nigrációban töl-
Csehszlová-
svájceban, ahol
mányos mu-
ki. A zürichi
nyászati klini-
orvosként, a
s munkatársa
után haza-
mmunista Párt
ának helyettes
ponti vezetőség
aderosztály ve-
en országgyű-
9-ben koholt
aróztatták és
litélése után
őber 6-án he-
epesi temető-
SI ÜGYE-
31-én, szom-
brától vasár-
dr. Gulyás
Jenő u. 16.,
január 1-én
nétfőn reggel
rkus István
24., telefon
eletet, Debre-
én.
GLALKO-
előtt 10 óra-
lakosztály
t vetítik a
ési Központ
n, 14 órákor
arályfi cim-
foglalkozást
ermekjászó-
TANFOLYA-
sey Ferenc
pont felnőtt-
egyetemi,
re elkészítő
alábbi idő-
a. Magyar
n: csütörtök
rem, szom-
nyei terem.
16 óra,
szombat 9
rem. Mate-
7 óra, Hat-
7 óra, szom-
bat 9 óra.
LAT. A
Tanács
zménye er-
sáját, hogy
lakosság-
időpontok-
za: 1984.
8-tól 15
lődesi ház).
január 9—
órág (mü-
Kombinát-
termel az
számú poli-
A jelenlegi
hológiával
nden tekin-
a hozzá fű-
k. Az új
elése meg-
tonnát. Se-
K 1984-ben
gi polipro-
t; annak
már meg-
nezer ton-
résztét ex-
NY
ságot, hogy
munkák
— a Lefko-
manjancih ut-
— forgá-
rál sor 1984.
10 közötti
időtartama
szervegítetés
akosság szí-
tűrelmét.
Gyógyfürdő
Debrecen.
— Felélc-
— forint —

Az év eseményei képekben

Az év első napjaiban a csehszlovák fővárosban tartotta ülését a Varsói Szerződés legmagasabb szintű szerve. Képünkön: a Politikai Tanácskozó Testület prágai értekezlete (Fotó — CTK—MTI—KS)

Júliusban magyar párt- és kormányküldöttség látogatott a Szovjetunióba. Képünkön: Jurij Andropov, az SZKP KB főtitkára, a Szovjetunió Legfelsőbb Tanácsa Elnökségének elnöke üdvözlöi a Kremlben Kádár Jánost, az MSZMP KB első titkárát, a delegáció vezetőjét

„A békéért, az életért, a nukleáris háború ellen” jelszójával rendeztek béke-világítást júniusban a csehszlovák fővárosban. A megmozdulásokon több százezer ember vett részt. Képünkön: a San Francisco-i béketanács küldöttei (az előtérben) a Prága főterén tartott nagygyűlésen (Fotó — CTK—MTI—KS)

Új-Delhiben rendezték meg — az elmaradt bagdadi találkozó helyett — az el nem kötelezett országok VII. csúcserkeztését. Képünkön a konferencia elnöki asztalánál Indira Gandhi indiai miniszterelnök, a mozgalom új elnöke, Fidel Castro kubai államfő, a tekőszónt elnök és Natvar Szingh indiai külügyi államtitkár, a csúcserkeztet főtitkára

(Fotó — UPI—MTI—KS)

Országos tiltakozó napok sorozatát szervezték Chilében a Pinochet-rendszer politikája elleni tiltakozásul. Képünkön: egy fiatal tüntető nő hurcolnak el a rendőrök Santiagóban

Világszerte felháborodást váltott ki az Egyesült Államok Grenada ellen elkövetett katonai intervenciója. Képünkön: amerikai tengerészgyalogosok partraszállása a kis karib-tengeri szigetországban (Fotó — Time—KS)

Magyar vezetők üdvözlő távirata Kuba nemzeti ünnepén

Dr. Fidel Castro Ruz elvtárs,

Kuba Kommunista Pártja Központi Bizottságának első titkára, a Kubai Köztársaság Államtanácsának és Minisztertanácsának elnöke

Havanna

Tisztelt Fidel Castro Elvtárs!

A Kubai Köztársaság nemzeti ünnepén, a kubai forradalom győzelmének 25. évfordulóján a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottsága, a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa, Minisztertanácsa és egész népünk nevében elvtársi üdvözlőnként és jókívánságainkat küldjük önnek, Kuba Kommunista Pártja Központi Bizottságának, a Kubai Köztársaság Államtanácsának és Minisztertanácsának, a testvéri kubai népnek.

Öszinte nagyrabecsüléssel emlékezünk arra, hogy huszonöt évvel ezelőtt a kubai nép saját kezébe vette sorsának alakítását, megkezdte az új társadalmi rend építését. Népünk elismeréssel tekint azokra az eredményekre, melyeket a kubai nép szorgalmas és önfeláldozó munkával az eltelt negyedszázad alatt ezen az úton haladva elért.

Kuba nehéz külső körülmények között folytatja szocialista építőmunkáját, miközben belső sikereinek és internacionalista külpolitikájának eredményeként megbecsült helyet vívott ki magának a nemzetközi életben, kiemelkedő szerepet tölt be az el nem kötelezett országok mozgalmában, tevékeny részese a világbékéért vívott küzdelemnek.

Örömmel szolgál, hogy pártjainknak, kormányainknak népeinknek a marxizmus-leninizmus és a proletár internacionalizmus elvein nyugvó testvéri barátsága, az élet minden területére kiterjedő gyümölcsöző együttműködése eredményesen szolgálja mind országaink, mind az emberi haladás közös érdekeit. Dolgozó népünk teljes mértékben szolidaris az imperializmus által napjainkban különösen fenyegetett Kuba népevel.

Forradalmuk győzelmének kiemelkedő évfordulóján szívőből kívánjuk önnek és az egész testvéri kubai népnek, hogy további sikereket érjenek el hazájuk védelmében, országuk felvirágztatásában, a szocializmus és a béke javát szolgáló munkájukban.

Budapest, 1983. december 30.

Kádár János,

a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottságának első titkára

Losonczy Pál,

a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsának elnöke

Lázár György,

a Magyar Népköztársaság Minisztertanácsának elnöke

Az évforduló alkalmából Apró Antal, az országgyűlés elnöke táviratban üdvözlötte Flavio Bravót, a Kubai Köztársaság nemzetgyűlésének elnökét. Táviratban köszöntötte kubai partnerszervezetét a Hazafias Népfőrdő Országos Tanácsa, a Szakszervezetek Országos Tanácsa, a Magyar Kommunista Ifjúsági Szövetség Központi Bizottsága, az Országos Béketanács és a Magyar Nők Országos Tanácsa. (MTI)

Ismét Indira Gandhi a Nemzeti Kongresszus Párt elnöke

Kalkutta, 1983. december 30. (AP, AFP, UPI) — Ismét Indira Gandhit választották a Nemzeti Kongresszus Párt elnökévé a párt pénteken Kalkuttában tartott kongresszusán. A tanácskozás záróbeszédében Indira Gandhi figyelmeztetett arra, hogy egység és felelősség van szükség a kongresszus pártjához, amelyben inditva nyozta: válasszák meg elnöknek Radzsiv Gandhit, a miniszterelnök-asszony fiát. Radzsiv Gandhi jelenleg a párt főtitkára és parlamenti képviselő.

A tanácskozás záróbeszédében Indira Gandhi figyelmeztetett arra, hogy egység és felelősség van szükség a kongresszus pártjához, amelyben inditva nyozta: válasszák meg elnöknek Radzsiv Gandhit, a miniszterelnök-asszony fiát. Radzsiv Gandhi jelenleg a párt főtitkára és parlamenti képviselő.

Szovjet választási előkészületek

Moszkva, 1983. december 30.

(MTI) — Pénteken Moszkvában megtartotta első ülését a márciusi legfelsőbb tanács választások előkészítésére hivatott központi választási bizottság Georgij Markov, a bizottság elnöke tájékoztató ülés résztvevőit a testület tevékenységének főbb irányairól, a választások lebonyolításában megoldandó feladatokról. A bizottság jóváhagyta munkatervét és elfogadta a szavazólapok mintáját. Az ülésen a többi között leszögezték, hogy az ország-

szerte igen aktívan megkezdett választási előkészületek re ösztönzőleg hatottak az SZKP KB decemberi ülésének határozatait, Jurij Andropov nyilatkozatait, valamint a Legfelsőbb Tanács legutóbbi ülésének határozatait.

Az egész országban folytatódnak a jelölőgyűlések. Az elsők között jelölték képviselőnek Jurij Andropovot, az SZKP KB főtitkárát, a Legfelsőbb Tanács Elnökségének elnökét, továbbá az SZKP KB több PB-tagját és póttagját, valamint titkárait.

Befejeződött a szejm ülészaka

Varsó, 1983. december 30. (TASZS) — Pénteken Varsóban befejeződött a szejm ülészaka. A Wojciech Jarczyński részvételével megtartott tanácskozáson megemlékeztek az első ideiglenes népi parlament, a Lengyel Nemzeti Tanács megalakulásának 40. évfordulójáról. A legfelsőbb államhatalmi szerv — összegezve az év munkájának eredményeit — teljes támogatásáról biztosította az államvezetés kül-

politikáját. A képviselők aláhívták, hogy az Egyesült Államok és szövetségesei agresszív politikája miatt rosszabbodott a nemzetközi helyzet. Ilyen körülmények között Lengyelországnak tovább kell mélyítenie a barátságot és az együttműködést a Szovjetunióval és a többi szocialista országgal. A szejm elfogadta az 1984-es állami költségvetési törvényt és több törvényerejű rendeletet hagyott jóvá.

AZ

ÍRTA:

A Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottság foglalt a járásokról, állami és testvér. Állami országgyűlés nem aminek értelmében közgazgatási közműködés. Az elmúlt év bizonyítják, hogy seben mind na lyi, városi és nyilatást kell tehát párt- és tanács gával, a testület érvényesítésével közösség igénye még, hogy ha tebb, s ugyan jobban ismerő, maga az igazságossághoz.

A korszerűsítési védelmének fejlődésükön rendszer jövőjéről az eddiginél erősebb és valószínűleg, felelőssége nemcsak állami politikai rendszer fontos állomása. Holnapról kezdünk a megyék, az évszázad közgazgatási új, korszerűbb rendszer.

Kezdetben lesz, hiszen a járt volt eddig száraz országunk járási szervek folytatott küzdelem tanácsok megaszocialista átszervezését és a fejlettebb gazdasági ágazatok. Amit azt nehezebb, szellemi lett volna szervek munkája.

Hosszan lehet a közösség érdekében nem is társainknak ne csodálódni a járulóba jutott sok fáradhatatlan végig a szűkebb vagy nagyobb merés és közzéjárás szintű szretesen szolgált ügyét. Az élet tartozik: az ő része van abban a járásokról.

A legtöbb irányítás

A korszerűsítési denekelőtt azt teremtsük a két tanácsok igazi szervekké válva változás az önmöveli meg nagysági feladatoknál a járási hivatkozásai tanácsok lesünk szerint kellőképpen felhívja a lakosság a közösség életéért, intézői, szellemi, A cél az, hogy el, ahol azt a lemeztesen helytőség.

Célokra és le szent tisztában van nem lesz könnyű deti időkben sztanácsoknak az ellátásában segít kitjuk ki azokra központjában nagyközsgés áll. szakigazgatási feladatokat a járási köréből, amelyek közösségekben mé s a másodfokú is szerepük lesz átmeneti állapotba bizonyosodik, képesek megbírni feladattal. A köveinek kötelesek a közsgés kájának fejlődéséért.

A közzetekbe állóak a megyei feladatok egy részére Egyelőre — átmenetileg — segítségét még ellyi tanácsok leközponzt szaktisztviselőinek fokon történő elsi panaszügyek.

Az élet változásaihoz igazodva

ÍRTA: DR. SZABÓ IMRE, A MEGYEI TANÁCS ELNÖKE

A Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottsága október 12-i ülésén állást foglalt a járások megszüntetéséről, a helyi párt-, állami és társadalmi irányítás fejlesztéséről. Állami életünk legfőbb szerve, az országgyűlés néhány nappal ezelőtt döntött, aminek értelmében 1984. január elsejével a közigazgatás korszerűsítésének újabb állomáshoz érkezünk el.

Az elmúlt évek, évtizedek tapasztalatai bizonyítják, hogy hazánk szocialista fejlődésében mind nagyobb szerepet kapnak a helyi, városi és községi szervek. Olyan irányítást kell tehát kialakítani, amely a helyi párt- és tanács szervek nagyobb önállóságával, a testületek meghatározó szerepének érvényesítésével jobban megfelel a szűkebb közösség igényei kielégítésének. Ehhez járul még, hogy ha a lakosság ügyeit felkészültebb, s ugyanakkor a helyi problémákat jobban ismerő, érzékelő apparátus intézi, maga az igazgatás is közelebb kerül a lakossághoz.

A korszerűsítés célja az, hogy az élet követelményeihez, gazdasági és társadalmi fejlettségünkhöz jobban igazodó irányítási rendszer jöjjön létre, amelynek keretében az eddiginél erőteljesebben érvényesülhet a községek és városok párt-, állami és társadalmi szerveinek önállósága, öntevékenysége, felelőssége. Mindennek megvalósítása nemcsak államigazgatási feladat, hanem politikai rendszerünk tökéletesítésének is egyik fontos állomása.

Holnapról kezdve tehát új vonalakat húzunk a megye térképén. Megszűnnek a járások, az évszázadokon keresztül funkcionáló közigazgatási egységek, s helyükbe lép az új, korszerűbb területi irányítási-igazgatási rendszer.

Kezdetben egészen biztosan szokatlan lesz, hiszen a járások léte szinte természetes volt eddig számunkra. Jól tudjuk, volt időszak országunk történelmében, amikor a járási szervek az átalakulásért, fejlődésért folytatott küzdelem élvonalát jelentették. A tanácsok megalakulásakor, a mezőgazdaság szocialista átszervezésének éveiben, a vidéki ipartelepítés évtizedében, a közművelődés, a fejlettebb egészségügyi ellátás megalapozásakor. Amit a felszabadulás óta elértünk, azt nehezebb, sok szempontból elképzelhetetlen lett volna a járások léte, a járási szervek munkája nélkül megvalósítani.

Hosszan lehetne sorolni azoknak a kiváló, a közösség érdekében végzett munkában fáradságot nem ismerő elvtársainknak, munkatársainknak nevének, akiknek élete összekapcsolódott a járással. Közülük sokan innen indulva jutottak magasabb posztokra, mások fáradságtalan kószolással voltak mindig a szűkebb hazá, a községek kisebb vagy nagyobb csoportja fejlődésének. Elismerés és köszönet illeti mindazokat, akik járási szintű szerveknél dolgozva lelkiismeretesen szolgálták a szocializmus építésének ügyét. Az élet furcsa, de valós tényei közé tartozik: az ó j munkájuknak is országrésze van abban, hogy 1984-re megvalósítható a járások nélküli közigazgatás.

A legtöbb megyei irányítású nagyközség

A korszerűsítésnek ez a lépcsőfoka mindenekelőtt azt célozza, hogy hazánkban megteremtjük a kétszintű közigazgatást. A helyi tanácsok igazi népképviseleti-önkormányzati szervekké válnak, hiszen a most elhatározott változás az önállóságukat, felelősségüket növeli meg nagymértékben. Azoknak a hatósági feladatoknak a zömét, amelyeket eddig a járási hivatalok láttak el, a jövőben a községi tanácsoknak kell ellátniuk. Megítélésünk szerint Hajdú-Bihar megye tanácsai kellőképpen felkészültek, érettek is arra, hogy a lakosság ezernyi gondjának-bajának, a közösség életének, fejlődésének felelős gazdái, intézői, szervezői és irányítói legyenek. A cél az, hogy minden ügyet ott intézzenek el, ahol azt a legjobban ismerik, s erre természetesen helyben van a legnagyobb lehetőség.

Célokrol és lehetőségekről beszélünk, hiszen tisztában vagyunk vele, hogy az átváltás nem lesz könnyű dolog. Legalábbis a kezdeti időkben szükség lesz még a községi tanácsoknak arra, hogy bizonyos feladatok ellátásában segítséget kapjanak. Ezért alakítjuk ki azokat a körzeteket, amelyeknek központjában város, illetve városi jogú nagyközség áll. A körzetközpont tanácsának szakigazgatási szervei vállalják át azokat a feladatokat a járási hivatalok korábbi hatásköréből, amelyeknek intézésére a kisebb községekben még nincs megfelelő szakember, s a másodfokú határozatok meghozatalában is szerepet vesz. Nem titok, hogy ezt csak átmeneti állapotnak tekintjük, addig, amíg bebizonyosodik, hogy a községek valóban képesek megbirkózni minden rájuk háruló feladattal. A körzetközpont hatósági szerveinek kötelességei közé tartozik, hogy segítsék a községi szakigazgatási szervek munkájának fejlődését, megszilárdulását.

A körzetekbe integrálódott községek önállóak. A megyei tanács csak a személyzeti feladatok egy részét vonja saját hatáskörébe. Egyelőre — szeretném remélni, hogy csak átmenetileg — a fejlesztési alap és a költségvetés még erősen centralizált, ami a helyi tanácsok lehetőségeit korlátozza. A körzetközpont szakigazgatási szerveinek, illetve tisztviselőinek a hatósági ügyek másodfokon történő elbírálása és az államigazgatási panaszügyek intézése tartozik feladatkö-

rébe. Nincs ez másként a Debrecen város körzetébe tartozó községek esetében sem, itt csupán annyiban módosul a helyzet, amennyiben egyes nagyobb szakértelmet igénylő ügyekben első fokon a városi tanács vb-hivatala illetékes eljárni.

A korszerűsítés az egész országot érinti, s meg kell mondani, mi itt Hajdú-Biharban kedvezőbb helyzetben vagyunk, mint a megyék többsége. Az itteni településszerkezet jelenlegi állapotában is alkalmasabb a kétszintű irányítási rendszer kialakítására, mint a dunántúli vagy észak-magyarországi megyék többségé. Hajdú-Biharban most — figyelembe véve már Hajdúhadház és Téglás egyesülését — negyvenhárom helyi tanács van. Közülük öt város, kettő pedig — Püspökladány és Balmazújváros — a jövőben városi jogú nagyközségnek számít. Öt községünk már eddig is város környéki község volt, az ő helyzetük csak igen kis mértékben módosul.

A rendeletek értelmében lehetőség van rá, hogy egyes nagyközségek közvetlenül megyei irányítás alá kerüljenek, ne tartozzanak városi körzethez. Hogy melyek legyenek a községek közül megyei irányításúak, annak eldöntése a megyei tanács hatáskörébe tartozik. Mi bátran élünk a lehetőséggel. A megyei irányítású nagyközségek száma az országban összesen nem éri el a negyvenet, ebből Hajdú-Biharban lesz hat. Az ilyen jellegű működésük révén szeretnénk hasznos tapasztalatokat szerezni, amelyeket talán a közigazgatás korszerűsítésének későbbi szakaszában hasznosíthatunk. (Egy félreértést azonban már most, első jelentkezésekor szeretnénk tisztázni. Ezek a nagyközségek ellátás, szolgáltatás szempontjából nem tartoznak majd közvetlenül a megyéhez. A feladatokkal nekik is önállóan kell megbirkózni.)

A legjobbnak látszó megoldás

Az ilyen jelentős döntések előtt — és után is — mindig sok a vita. Miért lett ez a körzetközpontja, miért nem másik nagyközség? Miért éppen ezek a települések kerültek közvetlen megyei irányítás alá, s miért nem még kettő vagy három? Ilyen és ehhez hasonló kérdésekkel találkozunk lépten-nyomon, s nem kevesen vannak, akik úgy érzik, előnyösebb lett volna számukra, ha másik körzethez kapcsolódnak.

Nem mondjuk, mert nem mondhatjuk, hogy amit most megvalósítottunk, az az egyetlen és tökéletes megoldás. Egy a lehetőségek közül, s számtalan szempontból mérlegelve, jelenlegi ismereteink szerint ez látszik a legjobbnak. A körzetek kialakításában szerepet játszottak természetesen a távolságok, az, hogy a központ lehetőleg mindenhol könnyen elérhető legyen, igyekeztünk figyelembe venni a már kialakult kapcsolatokat, vonásokat, de nem tekintettük mellékesnek a történelmi hagyományokat sem. Az élet, a tapasztalat lehet, hogy később valamilyen korrekcióra készít majd benünket, most azonban nem az a dolgunk, hogy ezen törjük a fejünket, hanem azon kell fáradoznunk, hogy az új közigazgatási rendszerben minél jobban menjen a munka, minél érezhetőbben jelentkezzenek annak előnyei.

A tanácsok körében a körzetközpontok és a községek között mellérendeltségi viszony alakul ki, a központ tanácsa nem felettese

a községi választott testületeknek. A pártéletben a demokratikus centralizmus érvényesül, ennek értelmében a városi, városi jogú nagyközségi pártbizottság felsőbb szerve a hozzá tartozó községeknek. Hasonlóan épül föl a társadalmi és tömegszervezetek szerkezeté is.

A meglévő gazdasági rendszerek, társulások, az ÁFESZ-ek felépítése nem változik. A járási hivatalok megszüntetésével számos tekintetben megváltozik a különböző szintű tanács szervek kapcsolatrendszere az irányítás, a felügyelet és az ellenőrzés területén.

A megye-község, a megye-város és a város-község kapcsolatokban a megyei tanács végrehajtó bizottságának és szakigazgatási szerveinek lesz meghatározó szerepe, de bizonyos feladatok végzésénél, így pl. a községi tanácsszervek tevékenységének ellenőrzésénél a körzetközpontok tanácsszervei bevonhatók lesznek.

Nincs alapja annak az aggodalomnak, hogy a községek ellátása, a szolgáltatások látják majd kárát a változásnak. Az alapellátás — közművelődésben, egészségügyben — már hosszú ideje a helyi tanácsok hatáskörébe tartozik, a magasabb szintű ellátás pedig, mint eddig is, a jövőben is ott érhető el, ahol a szükséges intézmények működnek. Csak önmagában a változtatásért semmit sem akarunk megbolygatni, ha a tapasztalatok alapján szükséges lesz, akkor viszont nem félünk majd a módosításoktól sem.

A legutóbbi végrehajtó bizottsági ülésen például elhangzott az a javaslat, a városi irányítású nagyközséggé válást is kössük feltételhez, s pályázhassák meg — a városihoz hasonlóan — ezt a rangot azok a települések, amelyek megfelelnek a kritériumoknak. Erdemes és kell is foglalkozni ezzel az elképzeléssel.

A közigazgatás korszerűsítése jelentős változásokat hozhat az életünkben, bízunk benne, hogy pozitív vonásai minél előbb megmutatkoznak. A dátum 1984. január 1., ez azonban nem jelenti azt, hogy mindent egyik napról a másikra végre kell hajlítani. A rendeletek arra adnak lehetőséget, hogy fél év alatt valósuljon meg a kívánt rend, kapkodás, sietség nélkül.

Türelem és megértés

Ma sokak szemében talán túlságosan bizonytalanok tűnik az új közigazgatási szerkezet, bízunk benne, hogy a valóságban nem lesz az. De türelmet kérünk a lakosságtól, megértést, ha a hatósági ügyek intézésében átmenetileg néhány elkerülhetetlen probléma adódik. A szakigazgatási szervek dolgozóitól pedig azt várjuk, hogy a legnagyobb készséggel és türelemmel adjanak útbaigazítást, tanácsot a lakosoknak minden olyan ügyben, amelynek intézése — intézésének helye — esetleg nem kellőképpen tisztázott. Ne tévesszék szem elől, a jövőben még jobban, mint eddig érvényes az, hogy az állampolgárok ügyeit helyben kell intézni, felvilágosítással, segítséggel álljanak a lakosság rendelkezésére akkor is, ha történetesen a körzetközpont szakigazgatási szerveire tartozó problémával fordul hozzájuk. A kölcsönös megértés és türelem segíthet csak abban, hogy minimális idő alatt kialakuljon, megszokottá váljon az új közigazgatási rendszer.

A három járási hivatalban ez idáig százegetyven dolgoztak. A jövőben többségük községi, nagyközségi, kisebb részük városi

tanácsoknál fogja kamatoztatni tudását, a járási szintű munkában szerzett tapasztalatát.

A létszámnak mintegy harmada elkerül a tanács apparátusból, nyugdíjba megy vagy más területen talál megfelelő munkát. A megszűnő járási hivatalok valamennyi dolgozója — ismeretemen szerint — tudja már, hogy milyen munkát fog végezni a jövőben. Igyekeztünk a humánium maximális szem előtt tartásával intézni a sorsukat, úgy, hogy az az egyének és a szakigazgatási feladatoknak is legjobban megfelelő legyen. Tudjuk, munkahelyet, munkakörét változtatni nem könnyű dolog, különösen megnőnek a személyes gondjai azoknak, akik más községbe, városba kerülnek, igyekeztünk és igyekeztünk segíteni a gondok enyhítésében. A helyi tanácsoknál ellátandó feladatokat éppen olyan fontosnak tekintjük, mint amit eddig a járásnál végeztek, ösztönözni kívánjuk, hogy mielőbb sikerüljön beilleszkedniük az új környezetbe, s a közösségnek hasznos, saját maguknak is örömet adó munkát végezzenek. Feladat minden jó szakember számára van bőségesen.

A közigazgatás korszerűsítése semmiképpen sem csak az adminisztrációs munkákat érinti. A tanácsok nagyobb önállósága nagyobb felelősséggel jár együtt. Új hatásköröket kapnak meg a helyi testületek és szakigazgatási szervek, a település vagy településcsoport életében döntő jelentőségű kérdésekben is dönteniük kell. A jövőben még jobban előtérbe kerül a tanácsok koncepciókészítő és koncepciómegvalósító szerepe. Egy-egy község, város fejlődése nagymértékben azon múlik, mennyiben sikerül minden lehetséges erőfeszítéssel Gazdasági helyzetünk teszi szükségessé a lakosság anyagi áldozatvállalását, a társadalmi munka szorgalmazását, de az is igaz, hogy minden település közössége akkor éri igazán magánékat, ami van, amivel gyarapodik, ha létrehozásában is közreműködött.

A közigazgatás korszerűsítése nem öncélú — a tanácsok előtt álló feladatok végrehajtásának eszköze. A megvalósítás eredménye nagymértékben azon múlik, hogy a lakosság mennyire érti meg, fogadja el. Egy idő múltán lehet majd újraértékelni, most azonban az a feladat, hogy segítsünk kiteljesedni. Új lehetőségek nyílnak meg a tanácsok előtt — éljenek velük! De semmiképpen se éljenek vissza a nagyobb önállósággal! A felsőbb szervek dolga pedig az, hogy minden politikai, erkölcsi támogatást megadjanak a sok vonásában újszerű munkához.

Bár szervezeti változások történnek, a fő figyelmet most is a feladatok tartalmi oldalára kell fordítani. Az 1984. esztendő tennivalói ismertek, a közeljövőben megtartandó aktívületeken a rész kérdésekkel is behatóbban megismerkedhetünk. Valószínű, hogy új, eddig ismeretlen nehézségekkel is meg kell majd birkoznunk, az új esztendő nem lesz könnyebb, mint a most búcsúzó volt. Bizunk abban, hogy közös erővel felül tudunk kerekedni a gondokon, s egyre kevesebb lesz az olyan cél, aminek eléréséről rajtunk múló okok miatt kell lemondanunk.

Az év utolsó napján köszönet illeti mindazokat, akik munkájukkal hozzájárultak szerény, de nem bebecsülendő eredményeink eléréséhez. Ezek az eredmények adnak alapot ahhoz, hogy a jövőben egy kicsivel jobban, valamivel magasabb szinten tudjunk dolgozni. Kívánok ehhez a megye minden lakosának jó egészségét, alkotó kedvet, az új esztendőben sok kiérdemelt örömet.

Hajdú-Bihar megye közigazgatási beosztása 1984. január 1-től

A Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa a járások megszüntetésére való tekintettel az alábbiak szerint jelölte ki azokat a városokat, városi jogú nagyközségi tanácsokat, amelyeknek szervei a felsorolt községekre kiterjedően közreműködnek a megyei irányításban.

Berettyóújfalu város körzetéhez tartozik: Bakonszeg, Csökmő és társközsége: Újiráz, Hencida és társközsége: Gáborján, Komádi és társközsége: Magyarhomorog, Konyár, Körösszegapáti és társközségei: Berekbószörmény, Körösszakál, Mezősas, Pocsaj és társközségei: Esztár, Kismarja, Szentpéterszeg, Váncsod és társközsége: Mezőpéterd, Zsáka és társközségei: Darvas, Furta, Vekerd.

Debrecen megyei város körzetéhez tartozik: Bagamér és társközsége: Almosd, Hajdúszámon, Hosszúpályi és társközsége: Monostorpályi, Létavértes és társközsége: Kókád, Mikepércs, Nyíracsa, Nyíradony, Nyírabrány és társközsége: Fülöp, Nyírmartonfalva, Saránd és társközsége: Hajdúbágyos, Vámospercs és társközsége: Újléta.

Hajdúnánás városához tartozik: Gőrbéháza. Hajdúszoboszló város körzetéhez tartozik: Ebes, Hajdúszovát, Nagyhegyes. Balmazújváros városi jogú nagyközség körzetéhez tartozik: Egyek, Mortobágy, Tiszcege és társközsége: Újszentmargita.

Püspökladány városi jogú nagyközség körzetéhez tartozik: Báránd, Biharnagybajom, Földes és társközsége: Sáp, Kaba és társközsége: Tetétlen, Nagyrábé és társközségei: Bihardancsháza, Bihartorda, Sárrétudvari és társközsége: Szeres.

Hajdúbószörmény városi vonzástörzettel rendelkező községek körzetéhez tartozik: Biharkeresztés és társközségei: Artánd, Bedő, Bojt, Nagykeréki, Told; Derecske és társközsége: Tépe; Hadháztéglás; Hajdúdorog; Náduvvar; Polgár és társközségei: Tiszagyulaháza, Újtikos.

Tanácskozás a kastélyban...

Az üzemi demokrácia gyakorlata Nagyrábén

Valóság, megszokott gyakorlat, s mégis van benne valami jelképes, ami kifejezi az elmúlt évtizedek változását, hogy a nagyrábéi kastélyban, amely ezekben a hónapokban épp megfiatalodott, a termelőszövetkezeti tanácskozásokon nagyon is napjaink valóságát feszegetik az egykori napszámok, agrárproletárok utódai.

Nem tudni, mit szólnának hozzá a kastély ma már jobbára csak anekdotákban létező egykori urai, ha látnák, hogy az ódon falak között nem másról, mint a szocialista demokrácia fejlesztéséről, vagyis ha úgy tetszik, a hatalom gyakorlásának módjairól, tapasztalatairól folytatnak vitát a Petőfi Mezőgazdasági Termelőszövetkezet pártalapszervezetei, pártvezetősége. A szövetkezet közéletének pedig fontos eseménye volt nem is olyan régen ez.

Szocialista demokrácia, üzemi demokrácia... Sokszor, sok fórumon beszélünk róla, s milyen kevés helyen vállalkozunk rá, hogy mellébeszélés, közhelyek, ünnepi kijelentések nélkül szembenézzünk mindennek saját életünkben megfogható gyakorlatával. A nagyrábéi Petőfi Termelőszövetkezet kommunisztái ezt határozta el. Sőt nemcsak, hogy elhatározták, de meg is vizsgálták alaposan. A kilencven párttag munkáját irányító három alapszervezeti vezető, négy pártosztályvezető, egyéni elbeszéléseken kérte ki a kommuniszták véleményét, tapasztalatait. Ezek esenciájaként készült el egy hétoldalas beszámoló, ami a valóságot egy cseppet sem szépitve tárta a szövetkezeti pártvezetőség elé az üzemi demokrácia érvényesülésének, a szövetkezet felelős dolgozóinak életében egyáltalán nem mellékes tapasztalatait.

Ne mutogassanak föléle

A kívülről számára talán szokatlanok a tómondatok, szakszavú tapasztalatok, ha a Petőfi Tsz.-beliek számára regényeket jelent is mindegyik. Érezték ezt a szövetkezeti pártvezetőség titkára, Miklós Pál, ezért megmagyarázta: mi minden van az egyes mondatok mögött.

Segítségével tudtuk meg, hogy egyes vezetői a feladatkorúkhöz tartozó tájékoztatást, információgyűjtést nem végzik úgy, ahogy kellene, pedig a naprakész információ, az emberek megfelelő tájékoztatása sok mindenre kihat.

Előfordul, hogy egyes középvezetők, jól lehet tudják a döntések okait, ahelyett, hogy megmagyaráznák az embereknek, csak a vállukat vonogatják, hogy nem ők találták ki, s föléle mutogatnak. A „csak” és a „muszáj” pedig ma már köztudottan nem érv.

Nem is elégíti ki az embereket. Külön-

sen, ha őket személy szerint érintő döntésekről van szó, elvárják, hogy idejében értesüljenek.

Az ilyesmi — tapasztalták a Petőfi Termelőszövetkezetben — meghatározza a jó munkahelyi légkört is, mert a dolgozók érzik, nem becsülik le őket. Így került az a tapasztalat is a pártvezetőség asztalára, hogy jól funkcionált a demokrácia az aratás és egyes más növénytermesztési kampányfeladatok idején. Az emberek megismerték feladataikat, szerepüket, tisztázták kétségeiket. Meg is lett az eredménye, mert azonosultak feladataikkal, elfogták: helytállni közös érdek. Ahol ezt megtették, azokban az üzemelekben sokkal jobb a légkör, s még a vezetői tekintély is nagyobb.

A kastély ódon falai között folytatott tanácskozásokon megvilágosodott: a szövetkezetben az üzemi demokrácia és annak fórumai a törvény által előírtak szerint funkcionálnak. Ennek eredményei, hiányosságai a szövetkezet kommunisztáinak egyaránt tanulságosak.

Érdemi reagálás kell

A demokrácia fórumainak működését, az azokban közreműködők tevékenységét értékelve kiderült, hogy az információ az emberek felkészültségének, ismereteinek megfelelő tájékoztatás minden téren erősen meghatározó.

A szövetkezeti demokrácia törvény adta lehetőségei szerint például a tagság széles körben részt vesz a döntések előkészítésében és a döntéshozatalban. Mégsem elégedett a pártvezetőség, mert a különféle képviselői formákba delegáltak sokszor hallgatnak, nem élnek bebeszélési jogukkal.

Emögött gyakran tájékozatlanság, néha bátoratlanság húzódik meg. A feladat tehát olyan légkört teremteni, hogy a felzárkózó bizalma legyen a problémákat felvetni, a felvetésre pedig időben és érdemben reagáljanak az illetékes vezetők.

Az egyéni elbeszéléseken, pártosztályvezetőkön e tapasztalatok gyakran csak úgy fogalmazódtak meg, hogy milyen indokai voltak a teljesítményes érdekelttség bevezetésének a gépműhelyben, miért lett a cukorrépaáras 670 hektár 1983-ban, ha a tavalyi tapasztalatok alapján a terv csak 400 hektárt irányzott elő stb.

A kérdések azonban a pártvezetőségnek, s bizonyára a szövetkezet vezetőinek is a szocialista demokrácia további erősítéséhez szükséges következtetések levonását tették lehetővé.

Tisztelet érte, hogy e tennivalókkal mer-

ÚJÍTÓK KÖZÖTT

Kommunisták kezdeményezték

A Magyar Gördülőcsapágy Művekben dolgozó két újítónak, Sztancs Gábornak és Kun Lajosnak együtt szokták emlegetni a nevet. Mégpedig azért, mert rendszerint közösen dolgoznak. Sztancs Gábor azt mondja, általában Lajos veszi észre a témát, mert ő közvetlenül kapcsolatban áll a termelőmunkával, hiszen diszpecser, míg ő inkább a kidolgozásban vállal többet.

— Miként jötték rá, hogy mindkettőjüket érdekli az újítás és tudnak közösen dolgozni? — kérdeztem Gábert, és megkértem, beszéljen róla addig, amíg Kun Lajos a golyóüzemből az irodájába érkezik.

— A gyárban ismertük meg egymást. Lajos már húsz éve dolgozik itt, ez az első munkahelye. En ugyanakkor itt kezdtem szakmunkástanulónként. Edesapám már 31 éve a GÖCS-ben dolgozik. Aztán együtt jártunk a gépiparba, ott egy padban ültünk és az utolsó évben már konkrétan foglalkoztunk azzal a gondolattal, hogy újítanunk kellene. Lajosnak voltak tapasztalatai e téren, több sikeres újítást mondhatott magának. Ő hozta annak a megoldásnak az ötletét is, amelyről beszélni szeretnék. Egyszer csak azon vettük magunkat észre, hogy rajzoljuk a szerszámot...

— Azt, hogy mivel foglalkozunk, mindig a lehetőségek és az igények adják — mondta. — Most a tókes importot helyettesítő újításoknak van ideje, ám mi azt mondjuk, azzal érdemes foglalkozni, ami nagy gondot menti meg a vállalatot. Legújabb elgondolásairól nem akart beszélni, Gábor

megmutathassák, mire képesek — kezdte Kun Lajos. — A gyárba többek között NSZK gyártmányú golyószaktól és magyar kivitelben készülő szikraforgácsokól érkeztek. Ezekhez az olaszúró tankbetétek szűrőpapírból álltak, melyeket az USA-ból kellett beszerezni devizáért. A dobszűrőket csak tíz munkanapon át — 200 üzemórát — lehetett felhasználni, utána ki lehetett dobni. Egy évben a mi gépeinkhez több mint egymillió 200 ezer forint értékű szűrőpapírra volt szükségünk.

— Nemcsak ez okozott nagy gondot és kiadást a gyárnak, hanem az is, hogy ezek beszerzése nagyon akadozott, és emiatt nem tudták folyamatosan működtetni a gépeket. Ez nagy kiesést jelentett — vetette közbe Gábor. — Olyan gépet kellett szerkesztenünk, amellyel itt a GÖCS-ben el tudjuk készíteni a szűrőbetéteket. A kiváló szerszám végleges kialakítása másfél évet vett igénybe, de ma már nem kell devizát költeni és folyamatosan a termelés. Úgy egyeztünk meg az MGM vezetőivel, hogy újításunkat eladhadjuk, ezért szerepeltük nemrégben az Alkotó Ifjúság pályázatán. Van már érdeklődő is! A gépet minden olyan üzemben lehet használni, ahol szikraforgácsok működnek.

A közös munkán kívül egyéniül is újítanak. Kun Lajosnak 1967 óta 48 elfogadott újítása van, s az első Kiváló Újítás címet 1978-ban kapta meg.

— Azt, hogy mivel foglalkozunk, mindig a lehetőségek és az igények adják — mondta. — Most a tókes importot helyettesítő újításoknak van ideje, ám mi azt mondjuk, azzal érdemes foglalkozni, ami nagy gondot menti meg a vállalatot. Legújabb elgondolásairól nem akart beszélni, Gábor

megmutathassák, mire képesek — kezdte Kun Lajos. — A gyárba többek között NSZK gyártmányú golyószaktól és magyar kivitelben készülő szikraforgácsokól érkeztek. Ezekhez az olaszúró tankbetétek szűrőpapírból álltak, melyeket az USA-ból kellett beszerezni devizáért. A dobszűrőket csak tíz munkanapon át — 200 üzemórát — lehetett felhasználni, utána ki lehetett dobni. Egy évben a mi gépeinkhez több mint egymillió 200 ezer forint értékű szűrőpapírra volt szükségünk.

— Nemcsak ez okozott nagy gondot és kiadást a gyárnak, hanem az is, hogy ezek beszerzése nagyon akadozott, és emiatt nem tudták folyamatosan működtetni a gépeket. Ez nagy kiesést jelentett — vetette közbe Gábor. — Olyan gépet kellett szerkesztenünk, amellyel itt a GÖCS-ben el tudjuk készíteni a szűrőbetéteket. A kiváló szerszám végleges kialakítása másfél évet vett igénybe, de ma már nem kell devizát költeni és folyamatosan a termelés. Úgy egyeztünk meg az MGM vezetőivel, hogy újításunkat eladhadjuk, ezért szerepeltük nemrégben az Alkotó Ifjúság pályázatán. Van már érdeklődő is! A gépet minden olyan üzemben lehet használni, ahol szikraforgácsok működnek.

A közös munkán kívül egyéniül is újítanak. Kun Lajosnak 1967 óta 48 elfogadott újítása van, s az első Kiváló Újítás címet 1978-ban kapta meg.

— Azt, hogy mivel foglalkozunk, mindig a lehetőségek és az igények adják — mondta. — Most a tókes importot helyettesítő újításoknak van ideje, ám mi azt mondjuk, azzal érdemes foglalkozni, ami nagy gondot menti meg a vállalatot. Legújabb elgondolásairól nem akart beszélni, Gábor

megmutathassák, mire képesek — kezdte Kun Lajos. — A gyárba többek között NSZK gyártmányú golyószaktól és magyar kivitelben készülő szikraforgácsokól érkeztek. Ezekhez az olaszúró tankbetétek szűrőpapírból álltak, melyeket az USA-ból kellett beszerezni devizáért. A dobszűrőket csak tíz munkanapon át — 200 üzemórát — lehetett felhasználni, utána ki lehetett dobni. Egy évben a mi gépeinkhez több mint egymillió 200 ezer forint értékű szűrőpapírra volt szükségünk.

— Nemcsak ez okozott nagy gondot és kiadást a gyárnak, hanem az is, hogy ezek beszerzése nagyon akadozott, és emiatt nem tudták folyamatosan működtetni a gépeket. Ez nagy kiesést jelentett — vetette közbe Gábor. — Olyan gépet kellett szerkesztenünk, amellyel itt a GÖCS-ben el tudjuk készíteni a szűrőbetéteket. A kiváló szerszám végleges kialakítása másfél évet vett igénybe, de ma már nem kell devizát költeni és folyamatosan a termelés. Úgy egyeztünk meg az MGM vezetőivel, hogy újításunkat eladhadjuk, ezért szerepeltük nemrégben az Alkotó Ifjúság pályázatán. Van már érdeklődő is! A gépet minden olyan üzemben lehet használni, ahol szikraforgácsok működnek.

A közös munkán kívül egyéniül is újítanak. Kun Lajosnak 1967 óta 48 elfogadott újítása van, s az első Kiváló Újítás címet 1978-ban kapta meg.

— Azt, hogy mivel foglalkozunk, mindig a lehetőségek és az igények adják — mondta. — Most a tókes importot helyettesítő újításoknak van ideje, ám mi azt mondjuk, azzal érdemes foglalkozni, ami nagy gondot menti meg a vállalatot. Legújabb elgondolásairól nem akart beszélni, Gábor

megmutathassák, mire képesek — kezdte Kun Lajos. — A gyárba többek között NSZK gyártmányú golyószaktól és magyar kivitelben készülő szikraforgácsokól érkeztek. Ezekhez az olaszúró tankbetétek szűrőpapírból álltak, melyeket az USA-ból kellett beszerezni devizáért. A dobszűrőket csak tíz munkanapon át — 200 üzemórát — lehetett felhasználni, utána ki lehetett dobni. Egy évben a mi gépeinkhez több mint egymillió 200 ezer forint értékű szűrőpapírra volt szükségünk.

— Nemcsak ez okozott nagy gondot és kiadást a gyárnak, hanem az is, hogy ezek beszerzése nagyon akadozott, és emiatt nem tudták folyamatosan működtetni a gépeket. Ez nagy kiesést jelentett — vetette közbe Gábor. — Olyan gépet kellett szerkesztenünk, amellyel itt a GÖCS-ben el tudjuk készíteni a szűrőbetéteket. A kiváló szerszám végleges kialakítása másfél évet vett igénybe, de ma már nem kell devizát költeni és folyamatosan a termelés. Úgy egyeztünk meg az MGM vezetőivel, hogy újításunkat eladhadjuk, ezért szerepeltük nemrégben az Alkotó Ifjúság pályázatán. Van már érdeklődő is! A gépet minden olyan üzemben lehet használni, ahol szikraforgácsok működnek.

A közös munkán kívül egyéniül is újítanak. Kun Lajosnak 1967 óta 48 elfogadott újítása van, s az első Kiváló Újítás címet 1978-ban kapta meg.

— Azt, hogy mivel foglalkozunk, mindig a lehetőségek és az igények adják — mondta. — Most a tókes importot helyettesítő újításoknak van ideje, ám mi azt mondjuk, azzal érdemes foglalkozni, ami nagy gondot menti meg a vállalatot. Legújabb elgondolásairól nem akart beszélni, Gábor

megmutathassák, mire képesek — kezdte Kun Lajos. — A gyárba többek között NSZK gyártmányú golyószaktól és magyar kivitelben készülő szikraforgácsokól érkeztek. Ezekhez az olaszúró tankbetétek szűrőpapírból álltak, melyeket az USA-ból kellett beszerezni devizáért. A dobszűrőket csak tíz munkanapon át — 200 üzemórát — lehetett felhasználni, utána ki lehetett dobni. Egy évben a mi gépeinkhez több mint egymillió 200 ezer forint értékű szűrőpapírra volt szükségünk.

— Nemcsak ez okozott nagy gondot és kiadást a gyárnak, hanem az is, hogy ezek beszerzése nagyon akadozott, és emiatt nem tudták folyamatosan működtetni a gépeket. Ez nagy kiesést jelentett — vetette közbe Gábor. — Olyan gépet kellett szerkesztenünk, amellyel itt a GÖCS-ben el tudjuk készíteni a szűrőbetéteket. A kiváló szerszám végleges kialakítása másfél évet vett igénybe, de ma már nem kell devizát költeni és folyamatosan a termelés. Úgy egyeztünk meg az MGM vezetőivel, hogy újításunkat eladhadjuk, ezért szerepeltük nemrégben az Alkotó Ifjúság pályázatán. Van már érdeklődő is! A gépet minden olyan üzemben lehet használni, ahol szikraforgácsok működnek.

A közös munkán kívül egyéniül is újítanak. Kun Lajosnak 1967 óta 48 elfogadott újítása van, s az első Kiváló Újítás címet 1978-ban kapta meg.

— Azt, hogy mivel foglalkozunk, mindig a lehetőségek és az igények adják — mondta. — Most a tókes importot helyettesítő újításoknak van ideje, ám mi azt mondjuk, azzal érdemes foglalkozni, ami nagy gondot menti meg a vállalatot. Legújabb elgondolásairól nem akart beszélni, Gábor

megmutathassák, mire képesek — kezdte Kun Lajos. — A gyárba többek között NSZK gyártmányú golyószaktól és magyar kivitelben készülő szikraforgácsokól érkeztek. Ezekhez az olaszúró tankbetétek szűrőpapírból álltak, melyeket az USA-ból kellett beszerezni devizáért. A dobszűrőket csak tíz munkanapon át — 200 üzemórát — lehetett felhasználni, utána ki lehetett dobni. Egy évben a mi gépeinkhez több mint egymillió 200 ezer forint értékű szűrőpapírra volt szükségünk.

— Nemcsak ez okozott nagy gondot és kiadást a gyárnak, hanem az is, hogy ezek beszerzése nagyon akadozott, és emiatt nem tudták folyamatosan működtetni a gépeket. Ez nagy kiesést jelentett — vetette közbe Gábor. — Olyan gépet kellett szerkesztenünk, amellyel itt a GÖCS-ben el tudjuk készíteni a szűrőbetéteket. A kiváló szerszám végleges kialakítása másfél évet vett igénybe, de ma már nem kell devizát költeni és folyamatosan a termelés. Úgy egyeztünk meg az MGM vezetőivel, hogy újításunkat eladhadjuk, ezért szerepeltük nemrégben az Alkotó Ifjúság pályázatán. Van már érdeklődő is! A gépet minden olyan üzemben lehet használni, ahol szikraforgácsok működnek.

A közös munkán kívül egyéniül is újítanak. Kun Lajosnak 1967 óta 48 elfogadott újítása van, s az első Kiváló Újítás címet 1978-ban kapta meg.

— Azt, hogy mivel foglalkozunk, mindig a lehetőségek és az igények adják — mondta. — Most a tókes importot helyettesítő újításoknak van ideje, ám mi azt mondjuk, azzal érdemes foglalkozni, ami nagy gondot menti meg a vállalatot. Legújabb elgondolásairól nem akart beszélni, Gábor

megmutathassák, mire képesek — kezdte Kun Lajos. — A gyárba többek között NSZK gyártmányú golyószaktól és magyar kivitelben készülő szikraforgácsokól érkeztek. Ezekhez az olaszúró tankbetétek szűrőpapírból álltak, melyeket az USA-ból kellett beszerezni devizáért. A dobszűrőket csak tíz munkanapon át — 200 üzemórát — lehetett felhasználni, utána ki lehetett dobni. Egy évben a mi gépeinkhez több mint egymillió 200 ezer forint értékű szűrőpapírra volt szükségünk.

— Nemcsak ez okozott nagy gondot és kiadást a gyárnak, hanem az is, hogy ezek beszerzése nagyon akadozott, és emiatt nem tudták folyamatosan működtetni a gépeket. Ez nagy kiesést jelentett — vetette közbe Gábor. — Olyan gépet kellett szerkesztenünk, amellyel itt a GÖCS-ben el tudjuk készíteni a szűrőbetéteket. A kiváló szerszám végleges kialakítása másfél évet vett igénybe, de ma már nem kell devizát költeni és folyamatosan a termelés. Úgy egyeztünk meg az MGM vezetőivel, hogy újításunkat eladhadjuk, ezért szerepeltük nemrégben az Alkotó Ifjúság pályázatán. Van már érdeklődő is! A gépet minden olyan üzemben lehet használni, ahol szikraforgácsok működnek.

A közös munkán kívül egyéniül is újítanak. Kun Lajosnak 1967 óta 48 elfogadott újítása van, s az első Kiváló Újítás címet 1978-ban kapta meg.

— Azt, hogy mivel foglalkozunk, mindig a lehetőségek és az igények adják — mondta. — Most a tókes importot helyettesítő újításoknak van ideje, ám mi azt mondjuk, azzal érdemes foglalkozni, ami nagy gondot menti meg a vállalatot. Legújabb elgondolásairól nem akart beszélni, Gábor

megmutathassák, mire képesek — kezdte Kun Lajos. — A gyárba többek között NSZK gyártmányú golyószaktól és magyar kivitelben készülő szikraforgácsokól érkeztek. Ezekhez az olaszúró tankbetétek szűrőpapírból álltak, melyeket az USA-ból kellett beszerezni devizáért. A dobszűrőket csak tíz munkanapon át — 200 üzemórát — lehetett felhasználni, utána ki lehetett dobni. Egy évben a mi gépeinkhez több mint egymillió 200 ezer forint értékű szűrőpapírra volt szükségünk.

— Nemcsak ez okozott nagy gondot és kiadást a gyárnak, hanem az is, hogy ezek beszerzése nagyon akadozott, és emiatt nem tudták folyamatosan működtetni a gépeket. Ez nagy kiesést jelentett — vetette közbe Gábor. — Olyan gépet kellett szerkesztenünk, amellyel itt a GÖCS-ben el tudjuk készíteni a szűrőbetéteket. A kiváló szerszám végleges kialakítása másfél évet vett igénybe, de ma már nem kell devizát költeni és folyamatosan a termelés. Úgy egyeztünk meg az MGM vezetőivel, hogy újításunkat eladhadjuk, ezért szerepeltük nemrégben az Alkotó Ifjúság pályázatán. Van már érdeklődő is! A gépet minden olyan üzemben lehet használni, ahol szikraforgácsok működnek.

A közös munkán kívül egyéniül is újítanak. Kun Lajosnak 1967 óta 48 elfogadott újítása van, s az első Kiváló Újítás címet 1978-ban kapta meg.

— Azt, hogy mivel foglalkozunk, mindig a lehetőségek és az igények adják — mondta. — Most a tókes importot helyettesítő újításoknak van ideje, ám mi azt mondjuk, azzal érdemes foglalkozni, ami nagy gondot menti meg a vállalatot. Legújabb elgondolásairól nem akart beszélni, Gábor

megmutathassák, mire képesek — kezdte Kun Lajos. — A gyárba többek között NSZK gyártmányú golyószaktól és magyar kivitelben készülő szikraforgácsokól érkeztek. Ezekhez az olaszúró tankbetétek szűrőpapírból álltak, melyeket az USA-ból kellett beszerezni devizáért. A dobszűrőket csak tíz munkanapon át — 200 üzemórát — lehetett felhasználni, utána ki lehetett dobni. Egy évben a mi gépeinkhez több mint egymillió 200 ezer forint értékű szűrőpapírra volt szükségünk.

— Nemcsak ez okozott nagy gondot és kiadást a gyárnak, hanem az is, hogy ezek beszerzése nagyon akadozott, és emiatt nem tudták folyamatosan működtetni a gépeket. Ez nagy kiesést jelentett — vetette közbe Gábor. — Olyan gépet kellett szerkesztenünk, amellyel itt a GÖCS-ben el tudjuk készíteni a szűrőbetéteket. A kiváló szerszám végleges kialakítása másfél évet vett igénybe, de ma már nem kell devizát költeni és folyamatosan a termelés. Úgy egyeztünk meg az MGM vezetőivel, hogy újításunkat eladhadjuk, ezért szerepeltük nemrégben az Alkotó Ifjúság pályázatán. Van már érdeklődő is! A gépet minden olyan üzemben lehet használni, ahol szikraforgácsok működnek.

A közös munkán kívül egyéniül is újítanak. Kun Lajosnak 1967 óta 48 elfogadott újítása van, s az első Kiváló Újítás címet 1978-ban kapta meg.

— Azt, hogy mivel foglalkozunk, mindig a lehetőségek és az igények adják — mondta. — Most a tókes importot helyettesítő újításoknak van ideje, ám mi azt mondjuk, azzal érdemes foglalkozni, ami nagy gondot menti meg a vállalatot. Legújabb elgondolásairól nem akart beszélni, Gábor

megmutathassák, mire képesek — kezdte Kun Lajos. — A gyárba többek között NSZK gyártmányú golyószaktól és magyar kivitelben készülő szikraforgácsokól érkeztek. Ezekhez az olaszúró tankbetétek szűrőpapírból álltak, melyeket az USA-ból kellett beszerezni devizáért. A dobszűrőket csak tíz munkanapon át — 200 üzemórát — lehetett felhasználni, utána ki lehetett dobni. Egy évben a mi gépeinkhez több mint egymillió 200 ezer forint értékű szűrőpapírra volt szükségünk.

— Nemcsak ez okozott nagy gondot és kiadást a gyárnak, hanem az is, hogy ezek beszerzése nagyon akadozott, és emiatt nem tudták folyamatosan működtetni a gépeket. Ez nagy kiesést jelentett — vetette közbe Gábor. — Olyan gépet kellett szerkesztenünk, amellyel itt a GÖCS-ben el tudjuk készíteni a szűrőbetéteket. A kiváló szerszám végleges kialakítása másfél évet vett igénybe, de ma már nem kell devizát költeni és folyamatosan a termelés. Úgy egyeztünk meg az MGM vezetőivel, hogy újításunkat eladhadjuk, ezért szerepeltük nemrégben az Alkotó Ifjúság pályázatán. Van már érdeklődő is! A gépet minden olyan üzemben lehet használni, ahol szikraforgácsok működnek.

A közös munkán kívül egyéniül is újítanak. Kun Lajosnak 1967 óta 48 elfogadott újítása van, s az első Kiváló Újítás címet 1978-ban kapta meg.

— Azt, hogy mivel foglalkozunk, mindig a lehetőségek és az igények adják — mondta. — Most a tókes importot helyettesítő újításoknak van ideje, ám mi azt mondjuk, azzal érdemes foglalkozni, ami nagy gondot menti meg a vállalatot. Legújabb elgondolásairól nem akart beszélni, Gábor

megmutathassák, mire képesek — kezdte Kun Lajos. — A gyárba többek között NSZK gyártmányú golyószaktól és magyar kivitelben készülő szikraforgácsokól érkeztek. Ezekhez az olaszúró tankbetétek szűrőpapírból álltak, melyeket az USA-ból kellett beszerezni devizáért. A dobszűrőket csak tíz munkanapon át — 200 üzemórát — lehetett felhasználni, utána ki lehetett dobni. Egy évben a mi gépeinkhez több mint egymillió 200 ezer forint értékű szűrőpapírra volt szükségünk.

— Nemcsak ez okozott nagy gondot és kiadást a gyárnak, hanem az is, hogy ezek beszerzése nagyon akadozott, és emiatt nem tudták folyamatosan működtetni a gépeket. Ez nagy kiesést jelentett — vetette közbe Gábor. — Olyan gépet kellett szerkesztenünk, amellyel itt a GÖCS-ben el tudjuk készíteni a szűrőbetéteket. A kiváló szerszám végleges kialakítása másfél évet vett igénybe, de ma már nem kell devizát költeni és folyamatosan a termelés. Úgy egyeztünk meg az MGM vezetőivel, hogy újításunkat eladhadjuk, ezért szerepeltük nemrégben az Alkotó Ifjúság pályázatán. Van már érdeklődő is! A gépet minden olyan üzemben lehet használni, ahol szikraforgácsok működnek.

A közös munkán kívül egyéniül is újítanak. Kun Lajosnak 1967 óta 48 elfogadott újítása van, s az első Kiváló Újítás címet 1978-ban kapta meg.

— Azt, hogy mivel foglalkozunk, mindig a lehetőségek és az igények adják — mondta. — Most a tókes importot helyettesítő újításoknak van ideje, ám mi azt mondjuk, azzal érdemes foglalkozni, ami nagy gondot menti meg a vállalatot. Legújabb elgondolásairól nem akart beszélni, Gábor

megmutathassák, mire képesek — kezdte Kun Lajos. — A gyárba többek között NSZK gyártmányú golyószaktól és magyar kivitelben készülő szikraforgácsokól érkeztek. Ezekhez az olaszúró tankbetétek szűrőpapírból álltak, melyeket az USA-ból kellett beszerezni devizáért. A dobszűrőket csak tíz munkanapon át — 200 üzemórát — lehetett felhasználni, utána ki lehetett dobni. Egy évben a mi gépeinkhez több mint egymillió 200 ezer forint értékű szűrőpapírra volt szükségünk.

— Nemcsak ez okozott nagy gondot és kiadást a gyárnak, hanem az is, hogy ezek beszerzése nagyon akadozott, és emiatt nem tudták folyamatosan működtetni a gépeket. Ez nagy kiesést jelentett — vetette közbe Gábor. — Olyan gépet kellett szerkesztenünk, amellyel itt a GÖCS-ben el tudjuk készíteni a szűrőbetéteket. A kiváló szerszám végleges kialakítása másfél évet vett igénybe, de ma már nem kell devizát költeni és folyamatosan a termelés. Úgy egyeztünk meg az MGM vezetőivel, hogy újításunkat eladhadjuk, ezért szerepeltük nemrégben az Alkotó Ifjúság pályázatán. Van már érdeklődő is! A gépet minden olyan üzemben lehet használni, ahol szikraforgácsok működnek.

A közös munkán kívül egyéniül is újítanak. Kun Lajosnak 1967 óta 48 elfogadott újítása van, s az első Kiváló Újítás címet 1978-ban kapta meg.

— Azt, hogy mivel foglalkozunk, mindig a lehetőségek és az igények adják — mondta. — Most a tókes importot helyettesítő újításoknak van ideje, ám mi azt mondjuk, azzal érdemes foglalkozni, ami nagy gondot menti meg a vállalatot. Legújabb elgondolásairól nem akart beszélni, Gábor

megmutathassák, mire képesek — kezdte Kun Lajos. — A gyárba többek között NSZK gyártmányú golyószaktól és magyar kivitelben készülő szikraforgácsokól érkeztek. Ezekhez az olaszúró tankbetétek szűrőpapírból álltak, melyeket az USA-ból kellett beszerezni devizáért. A dobszűrőket csak tíz munkanapon át — 200 üzemórát — lehetett felhasználni, utána ki lehetett dobni. Egy évben a mi gépeinkhez több mint egymillió 200 ezer forint értékű szűrőpapírra volt szükségünk.

— Nemcsak ez okozott nagy gondot és kiadást a gyárnak, hanem az is, hogy ezek beszerzése nagyon akadozott, és emiatt nem tudták folyamatosan működtetni a gépeket. Ez nagy kiesést jelentett — vetette közbe Gábor. — Olyan gépet kellett szerkesztenünk, amellyel itt a GÖCS-ben el tudjuk készíteni a szűrőbetéteket. A kiváló szerszám végleges kialakítása másfél évet vett igénybe, de ma már nem kell devizát költeni és folyamatosan a termelés. Úgy egyeztünk meg az MGM vezetőivel, hogy újításunkat eladhadjuk, ezért szerepeltük nemrégben az Alkotó Ifjúság pályázatán. Van már érdeklődő is! A gépet minden olyan üzemben lehet használni, ahol szikraforgácsok működnek.

A közös munkán kívül egyéniül is újítanak. Kun Lajosnak 1967 óta 48 elfogadott újítása van, s az első Kiváló Újítás címet 1978-ban kapta meg.

— Azt, hogy mivel foglalkozunk, mindig a lehetőségek és az igények adják — mondta. — Most a tókes importot helyettesítő újításoknak van ideje, ám mi azt mondjuk, azzal érdemes foglalkozni, ami nagy gondot menti meg a vállalatot. Legújabb elgondolásairól nem akart beszélni, Gábor

megmutathassák, mire képesek — kezdte Kun Lajos. — A gyárba többek között NSZK gyártmányú golyószaktól és magyar kivitelben készülő szikraforgácsokól érkeztek. Ezekhez az olaszúró tankbetétek szűrőpapírból álltak, melyeket az USA-ból kellett beszerezni devizáért. A dobszűrőket csak tíz munkanapon át — 200 üzemórát — lehetett felhasználni, utána ki lehetett dobni. Egy évben a mi gépeinkhez több mint egymillió 200 ezer forint értékű szűrőpapírra volt szükségünk.

— Nemcsak ez okozott nagy gondot és kiadást a gyárnak, hanem az is, hogy ezek beszerzése nagyon akadozott, és emiatt nem tudták folyamatosan működtetni a gépeket. Ez nagy kiesést jelentett — vetette közbe Gábor. — Olyan gépet kellett szerkesztenünk, amellyel itt a GÖCS-ben el tudjuk készíteni a szűrőbetéteket. A kiváló szerszám végleges kialakítása másfél évet vett igénybe, de ma már nem kell devizát költeni és folyamatosan a termelés. Úgy egyeztünk meg az MGM vezetőivel, hogy újításunkat eladhadjuk, ezért szerepeltük nemrégben az Alkotó Ifjúság pályázatán. Van már érdeklődő is! A gépet minden olyan üzemben lehet használni, ahol szikraforgácsok működnek.

A közös munkán kívül egyéniül is újítanak. Kun Lajosnak 1967 óta 48 elfogadott újítása van, s az első Kiváló Újítás címet 1978-ban kapta meg.

— Azt, hogy mivel foglalkozunk, mindig a lehetőségek és az igények adják — mondta. — Most a tókes importot helyettesítő újításoknak van ideje, ám mi azt mondjuk, azzal érdemes foglalkozni, ami nagy gondot menti meg a vállalatot. Legújabb elgondolásairól nem akart beszélni, Gábor

megmutathassák, mire képesek — kezdte Kun Lajos. — A gyárba többek között NSZK gyártmányú golyószaktól és magyar kivitelben készülő szikraforgácsokól érkeztek. Ezekhez az olaszúró tankbetétek szűrőpapírból álltak, melyeket az USA-ból kellett beszerezni devizáért. A dobszűrőket csak tíz munkanapon át — 200 üzemórát — lehetett felhasználni, utána ki lehetett dobni. Egy évben a mi gépeinkhez több mint egymillió 200 ezer forint értékű szűrőpapírra volt szükségünk.

— Nemcsak ez okozott nagy gondot és kiadást a gyárnak, hanem az is, hogy ezek beszerzése nagyon akadozott, és emiatt nem tudták folyamatosan működtetni a gépeket. Ez nagy kiesést jelentett — vetette közbe Gábor. — Olyan gépet kellett szerkesztenünk, amellyel itt a GÖCS-ben el tudjuk készíteni a szűrőbetéteket. A kiváló szerszám végleges kialakítása másfél évet vett igénybe, de ma már nem kell devizát költeni és folyamatosan a termelés. Úgy egyeztünk meg az MGM vezetőivel, hogy újításunkat eladhadjuk, ezért szerepeltük nemrégben az Alkotó Ifjúság pályázatán. Van már érdeklődő is! A gépet minden olyan üzemben lehet használni, ahol szikraforgácsok működnek.

viszont szívesen mondta el, új munkavédelmi naplót szerkesztett a KISZ-es társadalmi ellenőröknek, de a szakszervezeti aktivisták is eredményesen használhatják. — Azon törtem a fe

Sütő János főfűréster

Pethő Károly főfűréster-helyettes

Horváth Zoltán fűréster

„Nekünk így a jobb”

LÁTOGATÁS A SZENTPÉTERSZEGI SZEPESI CSALÁDNÁL

Szentpéterszeg nyolc kilométerre fekszik Berettyóújfalutól, s ez a földrajzi helyzet döntően meghatározza az 1400 lelket számláló település életvitelét. Elsősorban az által, hogy ma már legalább annyian élnek az iparból, mint ahányan a mezőgazdaságból, s az ipar pedig Újfaluban van.

Ez a tény sajátságosan befolyásolja a falu növekedési törvényeit is. A hatalmas, nemegyszer két-, háromszintes új házak azt a benyomást keltik a látogatóban, hogy Szentpéterszegen tehető emberek lakják. Sándor János vb-titkár nem cáfolja a benyomásokra épülő következtetést. Az utóbbi évtizedben a régi házak jelentős hányadát lebontották, s helyükre újakat építettek. 1983-ban például 13 új házzal gyarapodott a község lakóépületeinek száma. A vízvezeték tíz kilométer hosszán hálózza be a falut, 400 udvaron ott van a tiszta, kényelmesen használható vezetékes víz, sőt 200 lakásba már be van vezetve. Szorgalmas, dolgozó emberek élnek itt, akik a fizetésüket a háztáji állattartással egészítik ki. Korán kelnek, későn fekszenek, de munkájuk révén telik új háza, modern lakberendezés, autóra. Száz személygépkocsit tartanak nyilván a községben. Szó sincs azonban több százezer forintos évi jövedelméről — emeli fel a hangját Sándor János. — Ezzel a jól értesültek csak a bérből és fizetésből élőköt beszantják. Másikfelben ma sem könnyű a falusi élet, hiszen az ott lakónak magának kell megteremnie a kényelméhez, az igényeihez szükséges körülményeket, igencsak kényelmetlen munkával. De legtöbbször vállalkozókkal, vállalkozókkal és vele járó áldozatokkal, így aztán megvan az anynyi, amennyi.

Egyébként a falusi életmód nehezét minősíti az a tény is, hogy a kis községek lakossága ha lassan is, de tovább csökken. Ez jellemző Szentpéterszegrre is, ami nem jelent egyértelműen előregedést, sokkal inkább azt, hogy ma már egyre kevesebb a nagy család. Nem is tudott egykönnyen megnevezni és javasolni a vb-titkár olyan portát, ahol több generációs nagycsalád él együtt. Végül egy tanács dolgozóra, Szepesi Jenőre esett a választás.

Három nemzedék

A Szepesi-portán ülünk le beszélgetni, hogy megismerhessem Szepesi Jenőné anyósát és apósát. Szepesi Sándor bácsikék szentpéterszegiek, Sándor bácsi valaha gazdálkodott, nem annyira a sajátján, hanem ahogy ő mondja „feles földet birt jobban”. Mindhárom gyermekük a községben él. Valaha együtt éltek a legidősebbel, aztán Jenő fiával és családjával maradtak együtt.

A szép nagy ház, ha nem is éppen tegnap épült, de azért újnak mondható. A régi nádfedeles, tornácos, sárfalú ház helyén emelték, eleve azzal a szándékkal, hogy két családnak is legyen benne hely. A régi házban Sándor bácsikék is együtt laktak valaha a nagyszülőkkel. Ez annak idején nagyon természetesnek számított. Arra is volt példa, hogy három különböző nemzedékhez tartozó család él közös munkamegosztásban, háztartásban. Ma már nincs ilyen a községben.

Szepesi Jenő gépkocsivezető. A legidősebb gyerek tizenhat, a középső tíz, a legkisebb het éves. Vajon milyen a családban a munkamegosztás? — kérdezem.

— A férjemenkel leghamarabb — mondja Szepesi Jenőné —, begyűjt, megeteti a malacokat, aztán elmegy. En rendbe szedem a szobákat, reggelit készítek és fél nyolc tájban elindulunk hazulról. A tizenhat éves lányom gimnazista, tőlünk jár be Újfaluba. Édesanyám főz, hárman hazajárunk ebédre. A nagylányom később érkezik haza, a kicsi lány meg napközis.

— Meg lehetne másképp is szervezni a családi étkezést?

— Igen, lenne rá mód, de nekünk így a legjobb.

— Mikor van együtt a család?

— Vasárnap, de néha szombaton is. Aztán mindig együtt vagyunk Sándor- és Róza-napon, olyankor még a házas unoka is eljön. Jenő és Erzsébet-napon meg a másik család, az én családom is hivatalos. Disznótörben is együtt szoktunk lenni.

— Mik voltak a Sándor bácsikék életcéljai és lehetőségei? — fordulok az öregekhez.

— Mi is sokan voltunk, a férjemék is — veszi át a szót Róza néni —, a szülők tehát nem tudták földet adni, ezért kezdetben felesben béreltünk, s annak a jövedelméből vettünk magunknak egy kis földet. Mert csak az volt a biztonság, a saját föld, s a gyerekeknek is abból lehetett adni. Most erre nem kell gondolni! A mai emberek mára törekednek, mára gyűjtöttek: lakásra, ruhára, kocsiira. Az biztos, hogy a mi időkben nem volt ennyi ruházat, nem volt ennyi kényelem, az étkezés az igen, az nem volt akkor sem rosszabb.

— Könnyebb a mai fiataloknak?

— Én már többször elmondtam, hogy ma jobb, könnyebb az élet. Mi nehezebben jutottunk pénzhez, mert például a jószágértartás sem volt ilyen könnyű és szervezett, csak akkor tudtunk jószágot nevelni, ha magunk megteremtük a takarmányt. Most lehet venni takarmányt a boltban. Akinek nem volt földje, vagy éppen kicsi volt és nem tudott hozzájutni jó bérlethez, az nélkülözött, mert munka meg nemigen akadt. Más lehetőség? Nem volt, csak a paraszti! Hiszen nem akartunk Péterszegről elmenni, ipart tanulni, munkába menni nem lehetett. Aztán a mi időkben volt a háború, utána elértéktelenedett a pénz, majd jött a beadás meg minden. Sok viszontagság volt a mi életünkben, de azért csak megvoltunk valahogy.

Együtt könnyebb

— Sándor bácsi mind a két világháborúban szolgált?

— Nem! 1918-ban voltam sor alatt, de akkor nem lettem katona. De elvittek 1944-ben, mikor Hitler bejött Ladányból vittek a háborúba, Lengyelországban szolgáltam négy hónapig „lúkházban”, harcokban nem vettem részt, csak az ágyúdörgést hallgattam.

— Csak ne jöjjen már újra háború, isten őrizzen meg tőle! — fakad ki Róza néni.

— Ezek szerint jó a maiaknak — mondom Szepesi Jenőnének.

— Biztosan jobb, mint az öregeknek volt — mondja a tárgyilagos fiatalasszony —, de azért a mai ember élete sem fenékig tejfel. A legnagyobb probléma manapság a rohanás. Az ember nem tud eleget együtt lenni a gyerekeivel. Igaz, én igénybe vettem a gyermekgondozási segélyt, ami akkor lépett érvénybe, amikor a nagylányom született, itthon maradtam két és fél évig. Aztán a két kisebbet majdnem hat évig. Nem mondom, anyagilag hátrányba kerülünk, de nem bánom, úgy gondolom, megérte. Egyébként ma sem könnyű az élet, az embernek meg kell dolgoznia minden egyes darabért.

— Hogy gazdálkodnak? Külön kasszára?

— Igen, de a háztartást közösen álljuk, nem fillérezünk, ez nem okozhat problémát.

— Februárban tizennyolc éve lesz, hogy a két család együtt él. Hogyan gondolnak vissza az elmúlt évekre?

— Biztos, hogy sok előnye van — szólal meg ifjabb Szepesiné — En táppénzen soha nem voltam azért, mert a gyerek beteg volt, a mama itt van, olyankor ő volt velem. Ha kell, tudunk egymáson segíteni. Nem a kényszer vitt bennünket arra, hogy együtt legyünk, hanem mert mindketten így láttuk jónak.

— Igen — erősíti meg Róza néni. — Ágyban fekvő betegek még nem voltunk, csak fenn voltunk akárhogy is volt, de ha kell, segítünk egymáson. Nagyon szeretem az unokáimat, alig várom, hogy hazajöjjenek, szeretek velük játszani, nem izgat engem, ha zajonganak, de nem is olyanok, megfogadják a szót. Néha még a dédunoka is itt volt a nyáron. Én nem bírnám az egyedülélést, az biztos, kegyetlen rossz lehet a magányosság. Nekem a gyerek nincs terhemre, sőt jólesik, ha magam körül tudom.

— Mint hallom, az unokák ropant ragaszkodnak a nagyszülőkhöz.

— Ezt látják, ezt tanulták — mondja Szepesi Jenőné — Eleve nek, de tisztelik, becsülik a szüleit és a nagyszüleit. Mert ahol ennyi ideig együtt élnek, ott meg kell hogy legyen a tisztelet és a becsület, mert ha nem úgy lenne, nem is tudnának együtt élni.

Bakó Endre

A fűrók haladnak tovább...

„Ezt a munkát csak szeretni lehet”

Nem akármilyen fűrótorony magasodik az esőzattal, földesi hatáiban: földtani alapfűrészt végeznek a negyedében-harmadában ponyvába bújtatott szerkezettel. Na nem a szemérmesség az oka a rejtőzködésnek, sokkal inkább a tél hidege, amelytől még a fölöttébb edzett és szívós olajbányászok is tartanak. A sivatagot járt, tapasztalt mesterek szavából, ószinte, elégedett sóhajából érzem, nekik valóban szép ajándékkal rukkolt ki karácsony. Tavaszt hozott. „Fűrés szemponjtábjól ez az időjárás nagyon nagy ajándék” — idézhetem szóról szóra Sütő János főfűréstert, aki 16 év alatt sok mindent megélt a szakmában. Nála üdögéltünk az imént a berettyóújfalui konténerszálló „egyenszállóban”, csodálva az élmények monszonosságát s részben meg is értve, miért tudta magát e gárda oly végeredményesen eljegyezni s sokak által ismeretlen, de mindenki szemében rideg, mondhatni félnomád és veszélyektől sem mentes étellel. Amikor fotóriporter, kellegám feltette a kérdést, hogy lehet-e ezt a munkát szeretni, néma döbbenet volt a reflexekben, de csak egy pillanatra a főfűréstert végigjártatta tekintetét a társakon, majd, mintha csak élete utóbbi másfél évtizedének az értelmét kellene hitelesítenie, profétai átéléssel a hangjában azt mondta: „Ezt a munkát csak szeretni lehet”. S a kijelentés nyomában jött az ismerős vallomás, amelyet annyiszor, de annyiszor hallottam már a földmélly vállaltól: „Szeretni? Több kell ide még ennél is... Megszállottság! Megszállottság kell hogy legyen ennek a munkának, aki évtizedeken át akarja csinálni. Nem véletlen, hogy öt-hat év után is elmennek dolgozóik, ráébredve, hogy ezeröt-száz-kétezer forint plusztér nem érdemes vállalniuk a „csavargást”, a családtól való örökös távollétet...”. Vagyis, akik vállalkoznak, azok sem csupán a több pénzért vállalkoznak. Legalábbis többségükben nem.

A karácsony utáni első munkanap csendjét csak a tévésobából kiszűrődő hangok oszlatgatták a konténerszállóban. A váltás már kiment, öt-hat fáradt arcot világitott meg a készülék halvány fénye. János napja lévén kitöltötték néhány kupicával az ünnepeltet, aztán ki-ki belezuhant a pihenésbe. Aki a tizenkét órás műszakrendet valaha is próbálta, az többé-kevésbé pontos képet alkothat magának a műszakot követő élel minőségéről. A laboratóriumi táj, a folyosók úrszondi homályával, vezetékkel, kapcsolóival és más szerkezeteivel a tárgyi környezetet tökélyt kínálja. A jól fűtött kétágyas szobákra, a hideg és meleg vízre, a tusolókra, a társalgókra, a színes televíziókra, a konyhákra nem lehet panasz. A fáradt test felüdülni. Am olykor-olykor, amikor a lélek is jelegezni kíván, enyhe szorongás ragadja meg az

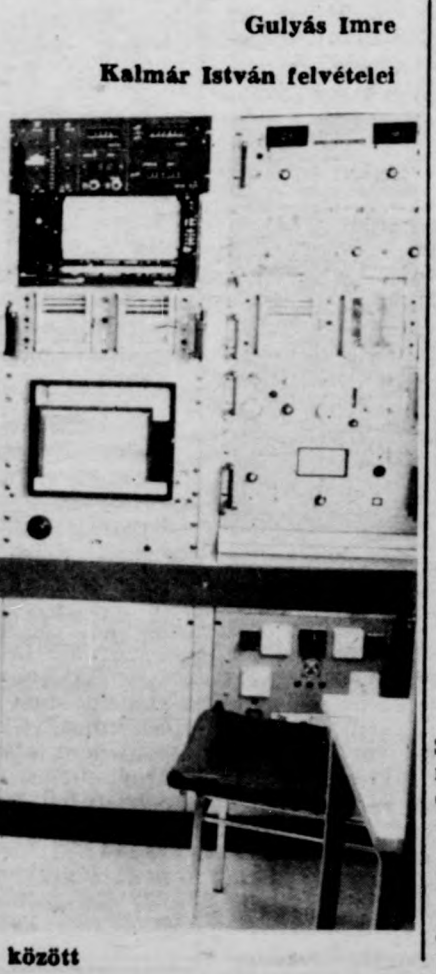
embert. Ilyenkor, ha csak egy pillanatra is, örökkévalóságnak tűnik a családtól való ötnapi távollét, mérhetetlennek az idő, s a százharminc-százharminc kilométer. Utlem szemben az új generáció lelkes, kishitűséget és gátlakot legyűró képviselőivel, Kovács György főfűrésternökkel, a „pusztai angolt” beszélő, Indiát, Irakot, Franciaországot, Görögországot megjárt Sütő Jánossal, Pethő Károly főfűrésternökkel, a magát szerencsésnek tartó főfűrésternökkel, Horváth Zoltánnal, s miközben vágyakról, vesztélyről, életéről s annak szükséges dollárjairól beszélgettünk, el nem kerülhette a figyelmem, hogy itt sem ismeretlen érzés és használaton kívüli fogalom már az elidegenedés. Maga Sütő János említette, szinte váratlanul, hogy sajnos itt sem olyan családi-bajtársi már a légkör, mint annak előtte. „Kis fűrés” korában. Amikor bensőből jött parancsra volt meg a fejelem, Amikor nem kellett annyi rendszabály, mint ma. — Állítom, hogy amikor kis fűrés voltam, jobban megitták az emberek a féldecijüket vagy az üveg sörüket, mégsem volt több probléma, mint most. Összetartóbb volt a kollektíva. Most? Ha jól megnézzük a névsort, kiderül, hogy a harminckilencből huszan ha vagyunk, akik három-négy évnél többet töltöttünk a vállalatnál. El sem lehet azt mondani, milyen felelősség hárul itt a műszakvezető fűrésternökre...

Kis lak áll a nagy torony tövében. — A világ legkorszerűbb műszerkabinja — mutatja Kovács György és már megy is befelé, szemével intve, hogy kövessük. Bent azután meggyőződhetünk a főfűrésternök által mondottak hitelességéről: ha nem a műszerrel előlt látánk az ifjúember Ferenci Sándort, sokkal inkább vélünk tanulóknak, mint felelősségteljes feladatokat ellátó geológus technikusnak.

— Homokkővek vannak? — kérdezi a mérnök, miközben sáros cipőket törölgetjük, s ha már itt vagyunk, megtoldjuk mi is a kérdést öt-hat másikkal. S hogy valami — a fűrés céljával összefüggő — újság is legyen e beszámolóban, elmondhatjuk, hogy az 1983. augusztus 2-án kezdődött alapfűrés során december 27-ig már több „komolyabb” szénhidrogéntároló van információ. Persze evés köz-

Gulyás Imre Kalmár István felvételei

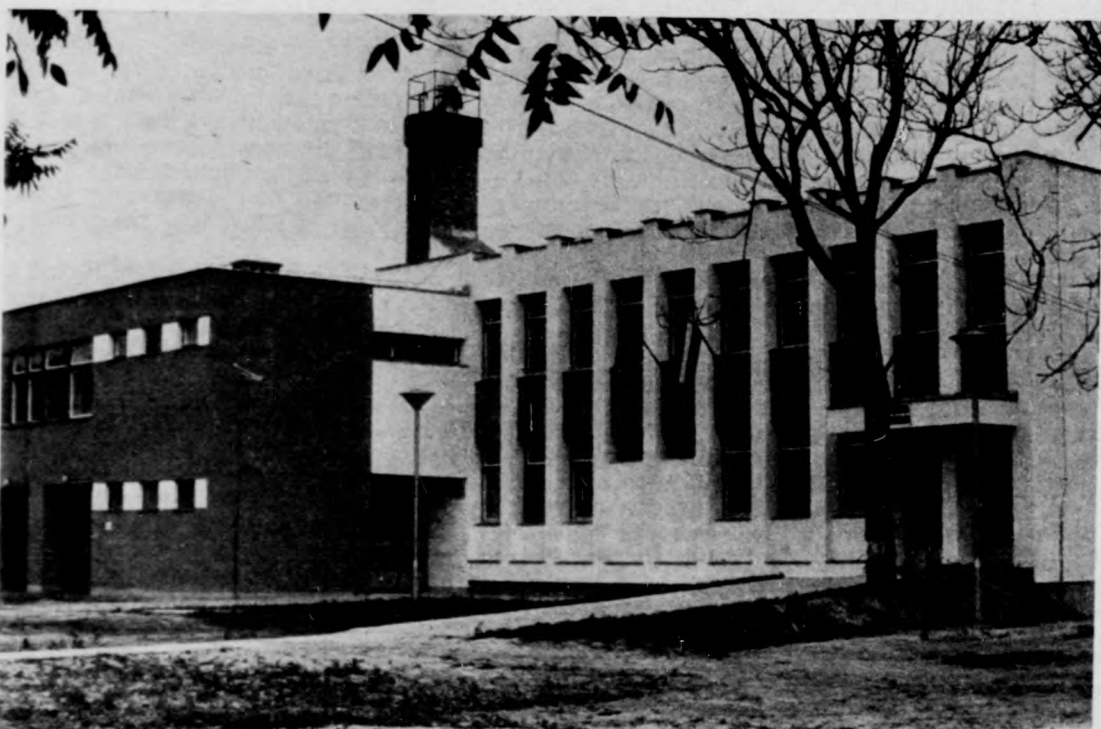
Pályakezdő szakember a világ legkorszerűbb műszerei között

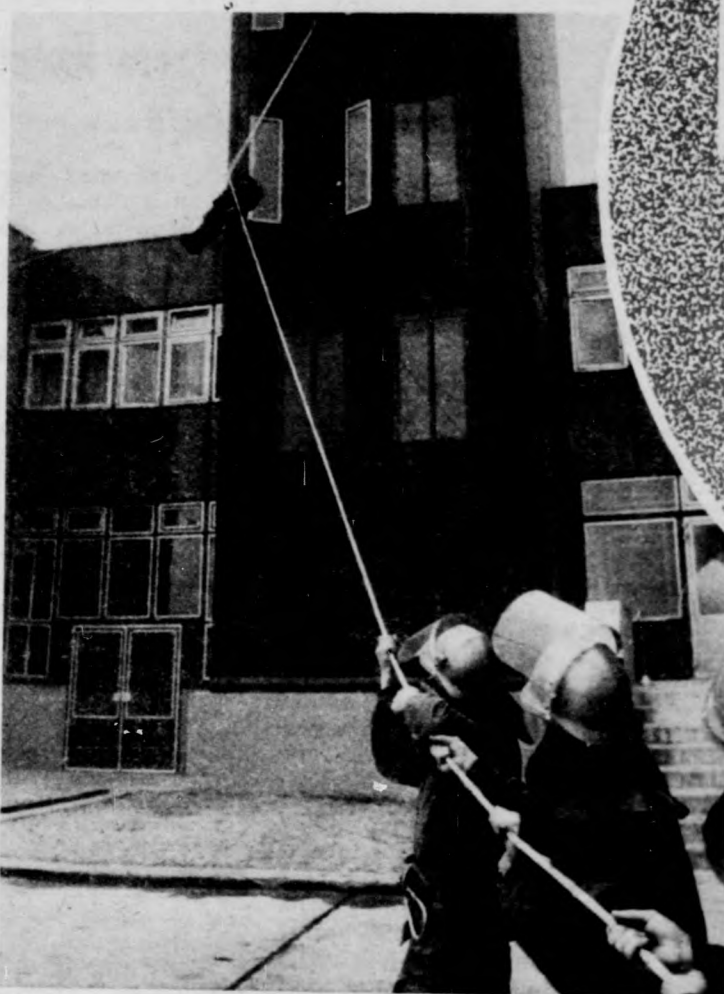
Megyei látogatása alkalmával meglekintette a BIOGAL-ZYMA üzemét Havasi Ferenc, a Politikai Bizottság tagja, a Központi Bizottság titkára

Ismét megrendezték a hagyományos őszi tárlatot

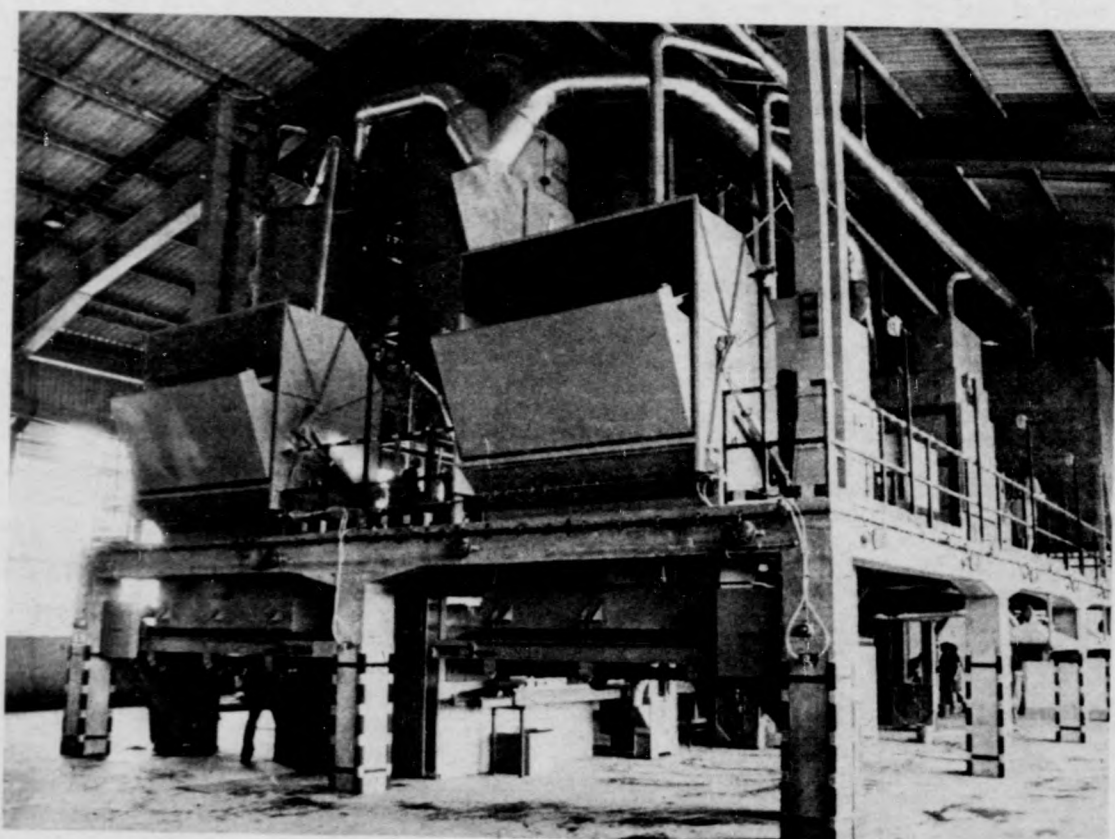
Korszerűen felszerelt orvosi rendelőt adtak át Hosszúpályiban, amelynek révén számottevően javult a lakosság egészségügyi ellátása

1983. BAI TÖRTÉNET

Az ország legkorszerűbb túrolóaktanyáját adta át rendeltetésének Horváth István belügyminiszter

A dinamikus fejlődőreceni BIOGAL Gyóggyár 1983-ban is új építési és gyártóüzemrésszel bővítette termelő kapacitását

A Hajdúszoboszlói Állami Gazdaságban laboratóriummal felszerelt korszerű „fűmaggyártó” adtak át rendeltetésének

Nemzetközi konferenciát rendeztek Debrecénben a DAB székházában az internacionalizáció neveléséről

Ősbemutatóval kezdte idei szezonját a Csokonai Színház. Galli László rendezésében Tamási Aron Őrdögölő Józsiás című népi meséjéért vitte színpadra a társulat

Debrecen-Tócsókert — az új városi lakótelepen a lakosság az élelmiszer-kiskereskedelmi vállalat ABC-áruházában vásárolhatja az élelmiszercikkeket

Az idei nyár egyik nagy eseménye volt az úttörő olimpia döntője

Nagyhegyesen felépült a HAGE új korszerű sertéstelepe

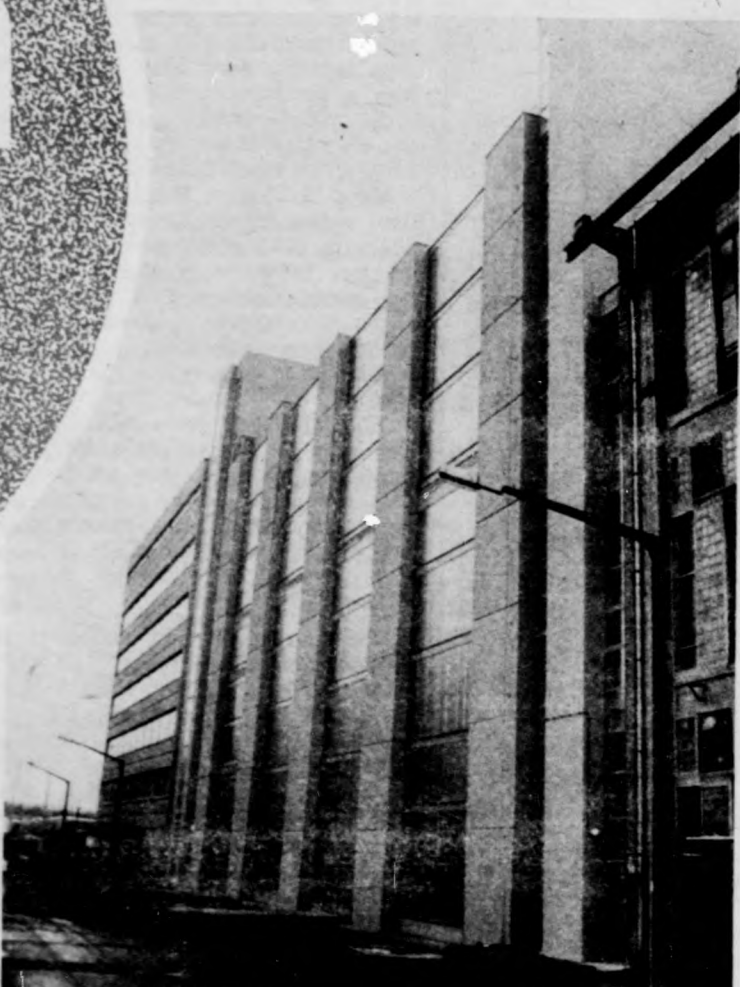

Németh Károly elvtárs, a Politikai Bizottság tagja, a Központi Bizottság titkára látogatást tett megyénkben. A balmazújvárosi Lenin Termelőszövetkezetben Németh István elnök mutatta be a közös gazdaság üzemeltetését

83-BAN
ORIENT

erőbb tűz-
a át ren-
th István

A dinamikus fejlődő debreceni BIOGAL Gyógyszer-gyár 1983-ban is új épülettel és gyártóüzemrészlettel bővítette termelő kapacitását

Forradalmi újítás: a tócsókerti lakótelepen kísérletképpen felszerelték a város első napkollektorait Nemzetközi katonazenekari fesztivál Debrecenben

Nádudvarra látogatott Gorbacsov elvtárs, az SZKP KB titkára és megtekintette a termelőszövetkezet üzemeltetését. A vendéget Szabó István tájékoztatta és kalauzolta

Ismételten nagy sikert aratott az immár hagyományos nemzetközi dzsesszfesztivál Debrecenben

Nagy esemény volt az úttörő olimpia országos

Megkezdődött a tanítás a tócsókerti lakótelep új általános iskolájában

A sportkedvelők öröme a DMVSC női kézilabdacsapata ezüstérmét nyert a Magyar Népköztársasági Kupában

Megtartó erő

Legutóbb éppen az Olvasó néperért mozgalom harmadik országos konferenciáján, november végén, Gárdonyiban hallottam olyan felszólalásokat, melyek azt jelezték, hogy a feltámadó, élni akaró falusi közösségek meglehetősen erőteljesek. De itt-ott a sajtóban is olvashattunk ilyesmit mostanában. A maguk erejéből végeznek el olyan közérdekű munkákat, melyek a városban lakóknak eszébe sem jutnának. Úgy látszik, ők nem tudták megszokni, hogy egyszerűen kapnak valami épületet, létesítményt „felülről”. Azt tudják inkább maguknak, amit saját kezükkel, pénzüken építenek.

De akadnak olyan aprófalvak, társközségek is, melyek egyszerűen nem nyugosznak bele a nemrég még nekik szánt „Gyűrű-fű-sorsba”. Különösen, mióta hallják, hogy az irányított szervek szándéka is változott. Párt- és állami vezetés a sajtó, rádió, újságok, könyvek a falvak népességmegtartó erejének a fokozódásáról beszélnek.

Ahol már nincs se tanács, se iskola, se gyógyszertár, se bolt, de még pap se, ott még mindig van legalább népről, melyben összefoghat néhány jóakarató ember. Különösen, ha még van könyvtár, lehetséges a könyvtár körül valami olvasókör, művelődési közösség, Röpülj páva-kör, kertbarát- vagy honismereti kör, vagy a közösségi életnek bármely más csirája.

Hiszen a legfontosabb ma is, mint Károli Gáspár óta a legfontosabb volt évszázadokon át, hogy legyen néhány ember, aki legalább a magyar nyelvre lefordított bibliát el tudta olvasni. S ha életében még azon kívül is betűhöz jutott, már volt a közösségnek olyan magja, mely által a világ korszerű tudata és igénye megjelent az illető közösségben. Ma persze némileg másképp, mint a régebbi századokban. De a felelősséget vállalók kicsiny csapata éppolyan szükséges. Ma nem a templom, inkább a könyvtár körül.

De ma is az a lényeg: van-e a falvaknak olyan tudatos, közösséget megtartani vagy feltámasztani akaró szellemi magja, mely körül felszökken a gondolatok, megfogalmazott, elvégezhető feladattal kristályosul a közösségi — mai szóval: társadalmi — munka vágya.

Azt hiszem, a falvak népességmegtartó ereje valójában nem más, mint ennek az országnak a népességmegtartó ereje. Ha elfogynának a falvak, fogyatkoznának indulnának a városok is, hiszen mind ez idáig a falvakból kapták az embert, a munkaerő-utánpótlást is. Nemcsak Budapest, nemcsak Dunaujváros és Leninváros, hanem a régi gyökerű Miskolc és Debrecen is.

Ezért azt hiszem, nem is szabad beérni azzal, hogy a falun maradtak hősi erőfeszítéseit dicsérjük: lám óvodát, járdát, kutat építettek... Meg kellene szervezni azt is, hogy a városban lakók segítsenek nekik. Talán elsősorban ki-ki a saját szülőfalujának. Vagy ha ő már városban jött a világra, hát a nagypapa szülőfalujának. De aki ósvárosi, az is megkeresheti a szívéhez legközelebb álló, vagy valamilyen személyes kötöttsége: házastárs, barát által közelebb hozható falut, melynek felvirágzása őt érzelmileg érdekelté teszi a falu újjászületésében.

Eszembe jut a negyvenötös falujárás... vagy a későbbiek. Először még lábasokat is foltoztak, szerszámot, kutat javítottak. Ezek múlva szövetkezeteket szerveztek.

Menjünk haza a szülői házhöz. Nézzünk körül a szomszédokban is. Van-e még tiszta víz, nitrátmentes? Milyenek a házak, az utcák? Különösen ami közös: óvoda, iskola, boltok. Könyvtár van-e? S milyen? Miben lehetne a falun — testvéren, rokonon, az otthonmaradotakon segíteni? Nem helyettük, nem a fejük felett. Hanem csak úgy, hogy ők erősödjének.

Hiszen minél erősebb, teherbíróbb, hatékonyabb az együtt lakó kis közösségek összetartozása, annál szilárdabb, összeforrottabb a nagy közösség, a nemzet. Az állam. Nagyobb az ereje.

Nemcsak egy-egy közösség eszméi. Olvasom az újságban: országos tudományos tanácskozások folynak. Megindult egy foryamat. Talán majd megint mindinkább maga dönti el egy közösség, mire akarja fordítani közös energiáit. A társ-közösségek lakossága is állampolgárhoz méltó módon töpreng és határoz a maga dolgában.

Most majd előjárásokat szervezünk. Gondolom, ez nem befejezése lesz az önálló fejlesztésének. Inkább még az elején vagyunk. De kétségtelen, hogy sokáig szükség lesz még az elmaradást pótló külön — és különleges erőfeszítést igénylő — áldozatokra.

Előbb a titkárra néztem, aztán a könyvespolcra, mely mögötte magasodott, végül a falra, ahonnan Marx, Engels, Lenin nézett vissza rám. A pártirodában beszélgettünk, a hosszú tárgyalóasztalnál. A titkár egymás után szívtá a Szimfóniákat, már csupa füst volt az egész szoba.

— Ami a Vetróval történt, azt se fogom elfelejteni — mondta, és nagyot slukkolt a Szimfóniából. — Pedig történt velem egy s más az életben. De azt: soha.

1. Ismeretségem Vetróval nem a legjobban kezdődött. Az esztorgályosok munkájával akartam ismerkedni. Vetrót az igazgató ajánlotta. Művezető a forgácsolóban. Ha ügyesen kérdezek, sok mindent megtudhatok tőle — mondta. Az ügyesen szót mintha nagyobb nyomatékkal hangsúlyozta volna, de akkor erre ügyet se vettem.

— Nem szeretem a kérdézősködőket — mondta Vetró, miután kezét fogtuk.

Egyszerre igyekeztem érzéseimet titkolni, és alaposan szemügyre venni. Méterkilencvenes hústorony, fakult szürkés-kék munkaköpenyvel, fekete sörtehajjal. Akár egy profi birkózó, nem sokkal a visszavonulást követően.

A levegőtlen katricára is foghattam, hogy azon nyomban előntött a veríték.

— Azért mégis szeretném, ha beszélgethetnék — mondtam.

— Egyszer járt itt egy szakszervezetes a megyétől. Elkért tőlem egy jelentést, azóta se láttam. Egy egész hét végéig ment rá, mire azt a jelentést megírtam — mondta.

— En nem akarok elkérni semmilyen jelentést. En csak beszélgetni akarok — mondtam.

2. — Mindig is nehéz ember volt ez a Vetró. — A párttitkár maga elé fújta a füstöt. — Az apja is ilyen volt. Itt dolgozott ő is, a forgácsolóban. Jófejú. Többször szerettem volna kiemelni. Mondtuk neki: elküldünk iskolára, tanulj, képezd magad. Még sok minden lehet belőled. Tudja, mit mondtott rá? En meg akarok maradni ilyennek, sima parolinósak. Szakszervezeti bizalmi. Ennél magasabb funkciót nem hajlandó vállalni.

— A művezetőséget is elvállalta — mondtam.

Kanári madaram

Ez a parányi sárga kanári: énekes madaram. Pici pyngyöszeme figyel sokfele, a tolla színarany.

Oly szép a dala száz változata, mintha egy zenekar minden hangszere itt, most zengene; ez a kanári-dal.

Sohasem pihen, röpdös szüntelen, ideszáll, odaszáll; almát csipeget, magot eszeget, két lába cérnaszál.

Nyitva az ablak, s kik lenn haladnak, felültik fejüket: ez a muzsika, e zengő csoda, vajjon honnan jöhet?

Mikor megszólal, öröm és sóhaj tölti be a szobát. Hallgatjuk halkán, hogy cseng e dallam szívünkben tovább.

Verebek a fecskéfészekben

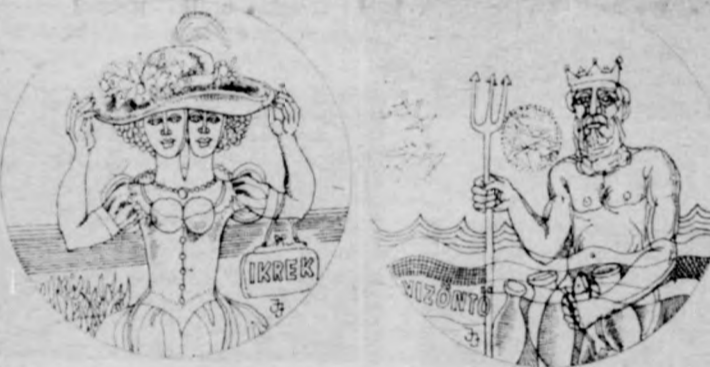
Milyen vidoran, milyen önhittén csiprélnek a fecskéfészekben ezek a lumpen, korhely madarak, ki s be röpködve az eresz alatt.

Mintha örülnének, hogy a fecskék, kik szorgos munkával építették a formás, enyhe, puha fészkeket, nekik hagyják, hogy itt teleljenek.

De új tavasz jön, s majd visszatérnek a fecskék, meglelve mind a fészket, — s a verebek, a jótalan lakók, nem várják be az őt honfoglalót.

Félórai nyugalom

Csak a fényteli nap sugárzik, csak a tó tükré hullámzik zölden, csak a vetkező fák rezdülnek, csak a távol ezüstöl utakon araszol egy árva gépkocsi, csak a bokrok lombjai susognak, már a madarak sem futyulnak, rajtam kívül nincs egy emberfia, csak én ülök félórám a mar ebban a balzsamos nyugalomban egy vén mandulafa tövében, csak a csend meg a táj ölel körül.

Csillagképek (Józsa János sorozatából)

— Miután megválasztották.

Felkaptam a fejem. — A művezetőket nem szokták választani.

A titkár elmosolyodott. — Valóban nem Vetrót azonban megválasztották. Még annak idején — tette hozzá.

Ez még a hatvanas évek elején volt. Egy munkájából kikopott rendszert akartak a görék az esztorgályosokra ráköcsölni. Akkor összefogtak, és megválasztották Vetrót.

— Még mindig nem egészen értem...

PAPP ZOLTÁN: A CITROM

— A legszajásabb esztorgályos, egy maros meg egy fogazó bementek az igazgatóhoz, és megmondták, hogy a volt rendész nem kell. Ők Vetrót akarják. Egy darabig gyözködtek őket, hogy így meg úgy, de azok kötötték az ebet a karóhoz. Végül a görék retiráltak.

— Erdekes történet — jegyeztem meg.

— Távolról sem a legérdekesebb — mondta a titkár.

3. El kellett telni bizonyos időnek, mire Vetróval úgy-amennyire összemegledtünk. De ahogy múltak a hetek, mind beszédesebb lett. Sok mindent megtudtam tőle. Amikor az emberek látják, hogy jegyzik szavaikat, többnyire megmerevednek, szólalókat, közhelyeket kezdenek emlegetni. Vetró nem tett lakatot a szájára. Tán még egy kis gög is volt benne. Nincs rá jobb szó: melőség. Erényeivel és hátrányaival. Szidta a műszakiaikat, a gyártás-előkészítést. Beszámolt részletesen, mint szokott brusztolni a normásokkal, akik akkor is mohóskodnak, amikor még nem járódt be az új széria. Nem folyamatos az anyagellátás. Ha elromlik a gép, sokszor nekik kell megbütykölni, méghozzá munkaidő után. Meg hogy ezek a gépnél melózó gyerekek mind egy szálal el vannak adósodva, mert mindent egyszerre akarnak. Házat építeni, új bútort, motort, té-

vet, mosógépet, hűtőszekrényt venni, meg az se árt, ha hét végén van otthon egy kezes Kőbányai. Két évig állandó éjszakai volt ő is, kellett nagyon a pótlék. De kibukott. Az asszony is azzal fenyegetőzött, hogy elváltik tőle, így aztán abbahagyta. — Most meg már örülünk, ha két műszakra való esztorgályost össze tudunk hozni — mondta. — Fogynak az esztorgályosok, mintha járvány pusztítaná őket — tette hozzá, kissé keserűen. — Pedig a görék állandóan azt lelik, hogy a forgácsoló az üzem szíve, meg ilyesmiket. Még is alig tudjuk a két partit kiállítani.

4. Mióta beszélgettünk, a titkár már az ötödik Szimfóniára gyűjtött. — Valami brigádtalálkozó vagy mi a fene volt azzal — kezdte. — Van egy jó kis üdülőnk a strandon, ott szoktuk csinálni az ilyesmit. Egy jó birkapörkölt, egymás szavába vágva dumálnak a fiúk, megisszák a magukét, aztán megy mindenki isten hírével. Rájuk fér az ilyesmi a sok robot után. Azzal nagyon belelendültek. Csak Vetró kezdett el szedelősködni hat óra tájt. Még cukkolták is, tán kiráz a gatyából az asszony, ha elkései? Ez persze csak olyan haveri cukkolás volt, mert tudták jól, hogy Vetróné nyolcadik hónapban van, veszélyeztetett terhes. De az ugratást azért nem hagyta el. Vetró csak mosolygott, kicsit fölényszen, mint a hozzá hasonló erős ember. Meg volt is benne egy kis nyomás, bár részegnek azért nem neveztem volna. Nagyobbakat hallgatótt, többet vigyorgott a szokottnál. Ennyi.

— De mielőtt hazament volna, bement még az önkiszolgálóba. Kisváros a miénk, ez az önkiszolgáló üzletünk van, a főtér sorkán, szép nagy bolt, van benne minden. Vetró is megpakolta a kosarát csokoládéval, kakaóval és citrommal. Mert akkor heket őta nem lehetett már citromot kapni,

M. DOKTOR BÁCSI ÍRÓASZTALA

Most, hogy a rendről anynyi szó esik, s a „racionálizálásról”, ami megmentheti ezt a rendetlen világot, M. doktor bácsi íróasztala bukkan föl a gyerekkor mélyéről, mert a dolgok összefüggének.

Ezen az asztalon minden volt. Könyvek, teleírt papírok, mikroszkóp, félrebillenve két mérőhenger és egy kitömött karvaly között, sztetoszkóp, beontó gumipumpa, borszeszlámpa a fertőtlenítéshez, s a legkisebb fiú teniszlabdája — bűnjelként természetesen —, mert ezzel törte be az imént a rendelő tejszínű ablakát, s most befúj a szél, lapozgatja a recepteket, s billegel egy csöpp újságszél-darabkát, melyen olvasható, szép diltó betűkkel ez áll: „két kiló krumplit hozni a piacról”.

Mondták is mifelénk utcaszerte: ha M. doktor bácsi söröt tölt munka közben, s két kortyintás között a habja megüleszik, nem meri meginni a maradékot, mert nem tudja, melyik pohárban van a sör, és melyikben az elemzésre váró vizeletmintá.

Mert M. doktor bácsi mindig maga csinálta, nem küldözgette pácienseit szakvizsgálóra, kit hova. Volt otthon röntgengépe is, igaz, nem olyan korszerű, sárkánynyakú gégecsővekkel, kigyótestű fekete kábelkékkel körülfont félelmetes masina, mint manapság az SZTK-ban van, de a kisgyerek tudóját megmutatta, meg azt a „kis oldalast”, ami éppen elég lenne egy fél tányér bablevésbe”. Ő mondta így, s mi gyerekek örültünk a viccnek.

Emlékszem, egyszer súlyos gyomormérgezésre hívták át anyám. Göröcsök, s ijesztő lázalmok között is meghalottam sietős lépteit, ahogy végigfutotta a hosszú verandát. Mit ettél össze már megint, ebadta? — kérdezte, látam gombjavesztett, kivénhedt pizzamáját, melyen csak úgy panyókára vetve lógott egy hirtelen felkanyarított kabát. Néhány nap múlva újra jött. Vetró olvastam éppen, az Észak Dél ellent. Jól van — szólt — látom élsz. Kívánsz-e egy kis töltött káposztát, füstölt szalonnával jól megágyazva, s tejföllel nyakon öntve? Azt mondtam: legfőbb vágyam, a sok vízbeftó krumpli, s rántott leves után. Akkor már ép vagy — mondta. — Jól dolgoztunk mi ketten. Te mert élni akartál, én meg mert hagytalak. Hanem ezt a

könyvet kölcsönadhatnád. Tudod, én ilyen kisgyerekkoromban minden Verne-könyvet elolvastam, de ez az egy valahogy nem került a kezembe.

Fiai galambászokdoltak, ennél fogva idejük jó részét a házgerincen töltötték. Szóltak is többen: miért engedid? Nem rendes fiúgyerek az, aki kezét-lábát el nem törri, amikor annak az ideje van — mondta, s fölneztet a két szöke kisebbikre, kik úgy ültek ott a kényény mellett maguk is, mint a galambok.

Hű, micsoda felháborodás tört ki az utcánkbeli asszonyok között. „M. doktor bácsi megmondolatlán. Felelőtlen. És rendetlen is. Meg kell nézni az asztalát, magáért beszél. Ki milyen rendet tart maga körül, olyan a felfogása is”.

Ekkor már híre járt, hogy bombáznai fognak. Kertszom-szedünk, a szóltan tírják Pampuch bácsi kirakta üres hordóit a kukoricagöré mellett, hogy legyen hely a pinudjában Felesége, a volt cirkuszi perces és limonádéárus, akit nagyanyám csak úgy hívott, hogy Cifrajuli, kiállt a ház elé, és felneztet az égre. Hadd bombázzanak, — mondta. — Elkopom, és visszahajtom nekik.

M. doktor bácsi hallotta és megmosolyogta. — Nem tudlak én téged összerakni, te Juli, ha az a bomba az öledbe esik. — Csak mi gyerekek hittük, hogy össze tudná. Azzal az asztalon, a teniszlabda, meg a kitömött karvaly között biztos van egy olyan tü, amellyel életre varnna minket darabjainkból is.

Aztán bombáztak, s aztán az is elmúlt. Elmúltak a gyerekkori gyomorrontások, a göröcsök, a negyvenfokos lázak, amire M. doktor bácsi futva jött, papucs máig itt csattog emléikem hosszú folyosóján, belép, ledobja hirtelen felkanyarított kabátját, s megkérdezi: mit ettél össze már megint, ebadta? S én ebben a racionálissá merevülő világban csak fekszem hánnyatt, szigorú rendbe kott, leketlen tárgyak, riasztó gépek, szörnyű kábellek, gégecsővek között, s nem tudok mit mondani, mert nincs kinek, csak a műszerek villognak, tíz... kilenc... nyolc, amíg a ZÉRO be nem kattán, s robantó áramot nem indít gyűlékony szerveim felé valami túlvilági jelfogó.

Mester Attila

A Tarjáni ikre hónap híján egy

Rekordszenz

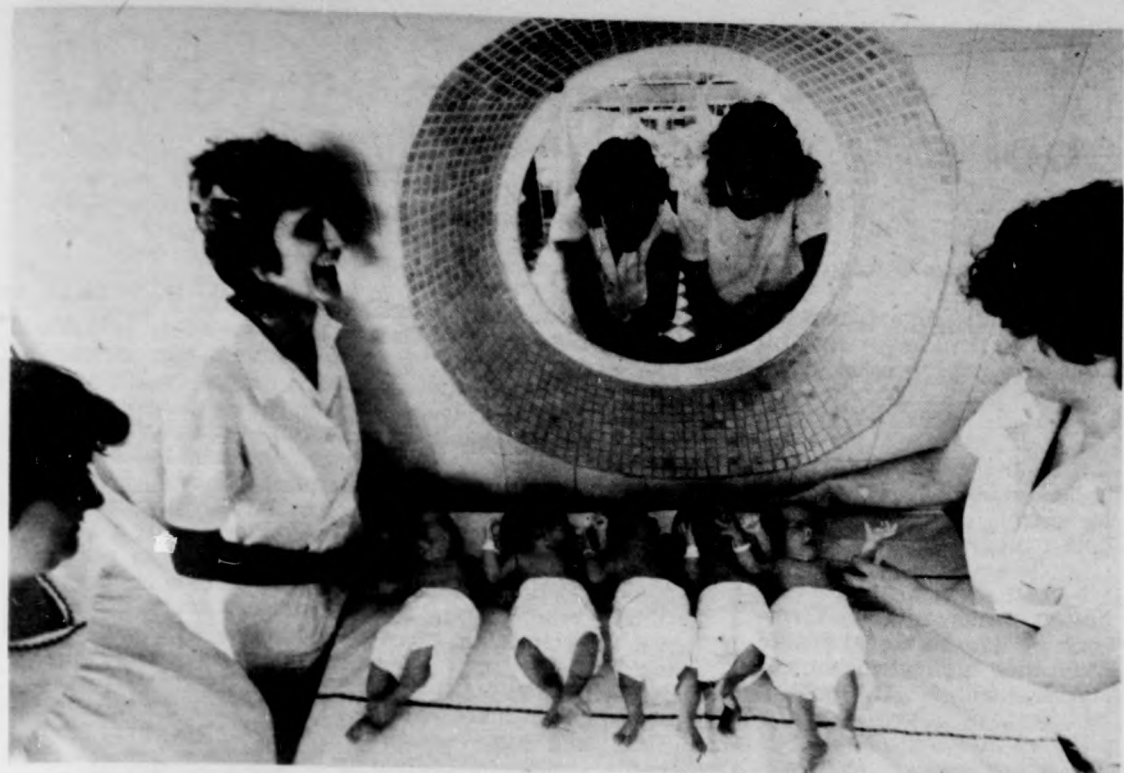
Szerénységre in napság sokszor h lentés, hogy az l tendő a vártnál is hozott: a mezőgazásvezető színtes csapadekszenyén, ra sújtotta, az ip egyre nehezedő helyzet miatt nem az idén csúscsokró ha bárki körülné táján, túlzás nélkül, ha nem is pro magasló eredmény év, azért születtek sikerek, szenzációk. Mindjárt január gá röpött a hír.

A magyar gyógyszerész BiOGA azonban gyártmán kon túlr is eljut kozmetikai készítm a főként napraforató Hella—D krém sikert aratott

A Paksi Atomer kilowattóra áram zélékát adja. A r nyit 650—700 ezer

A Tarjáni ikrek: Szilvia, Melinda, Hajnalka, Sándor és Erika december 24-én egy hónap híján egy évesek

Rekordok, sikerek, szenzációk az évben

Szerénységre intő az a manapság sokszor hallott kijelentés, hogy az 1983-as esztendő a vártnál is kevesebbet hozott: a mezőgazdaságot az évszázad szinte legforróbb, csapadékszegény, hosszú nyara sújtotta, az iparban az egyre nehezedő gazdasági helyzet miatt nem beszélnek az idén csúcsokról... Mégis, ha bárki körülnéz saját háza táján, túlzás nélkül állíthatja, ha nem is produkált ki-magasló eredményeket ez az év, azért születtek rekordok, sikerek, szenzációk.

Mindjárt januárban világ- és francia vörös borokkal

születtek — Magyarországon először — az ötös ikrek. Összel egy óriás születésről számolt be a sajtó, a rádió, a tévé: Pakson felavat-ták az első magyar atomerő-mű reaktorblokkját, amely bekapcsolódott az ország vil-lamosenergia-rendszerébe. Ki vitatná el tőlünk azt a tényt, hogy az idén az évszázad egyik legjobb minőségű rek-ordját érték el bortermelésben, s bátran felvehetjük a versenyt a világpiac asztalán első helyen levő rajnai fehér és francia vörös borok-kal.

Becsülnünk kell a kevésbé látványos sikereinket is, nemcsak az országra, me-gyékre szólókat. Szűkebb körben, a munkahelyen, a családban a hétköznapi, apró sikereknek is tudnunk kell örülni. Sokan költöztek új ja-kába, sokan kaptak jó munkájukért kitüntetés, dí-jakat, sokan az idén először utaztak külföldre... Vissza-tekintve az elmúlt 12 hónap-ra, mindenki megtalálja a maga rekordját, sikerét. S azt hiszem, egy véleményen vagyunk: Nem is volt olyan rossz ez az év, mint ami-lyennek hittük.

A magyar gyógyszeripar vállalatai között a debreceni BIOGAL a kicsik közé tartozik, azonban gyártmányainak híre országhatáron túlra is eljutott. Gyógyszereken kívül kozmetikai készítményekkel is foglalkoznak: a főként napraforgó hatóanyagú ránceltávolító Hella-D krém az idén külföldön is nagy sikert aratott

Az ország mintegy 159 ezer hektárnyi szőlőskertjében évente 5-6 millió hektoliter bor terem, ennek több mint fele a külföldiek asztalára kerül. Az évszázad egyik legjobb minőségű bortermésével dicsekedhetünk. Tokaj-Hegyalján 23-24 fokok mustot is mértek

(Fotó: MTI—KS)

A Paksi Atomerőmű első reaktorblokkja az év végéig csaknem két és fél milliárd kilowattóra áramot termel, s ezzel az ország idei villamosenergia-termelésének 10 százalékát adja. A reaktorblokk egy év alatt annyi villamos energiát fejleszt, amennyit 650-700 ezer tonna kőolaj elégetésével lehetne előállítani

JEGYZET

KIUTAZÓK

A városokban kicsit büszkéek az úgynevezett nappali lélekszáma, hiszen a többi között ez is tanúsítja az ipari fejlődést: lám, a település mennyi embernek képes kenyeret adni!

Persze az ingázás mértéke nemcsak a város nagyságától, életerejétől, hanem a környező falvak helyzetétől is függ. Ahol jól gazdálkodik a termelőszövetkezet, ahová gyáregységet telepített egy-egy nagy vállalat, ott nem szívesen választják a városi munkát. Mert ingázni nem öröm. Sajátos gondokat szül az utazással meghosszabbított munkaidő, problémák adódnak a városi munka és a falusi élet ellentmondásából.

Számolunk a gondokkal, elemezzük az ingázással járó problémákat, hiszen valamennyien tudjuk, hogy a városnak szüksége van a munkásokra, az öt övezet községe pedig híján vannak a munkaalkalomnak. A képlet egyszerű, a megoldás bonyolultabb ugyan, bár néhány nagyüzem már tett egyet-mást az ingázók érdekében.

Ritkábban szólunk a kiutazókról. Igaz, jóval kevesebben vannak, akik ellenkező irányba tartanak, a városból a faluba. Helyzetük is merőben más, mint a városba ingázó társaiké, bár az ok sok esetben azonos, vagyis a megfelelő munkaalkalom hiánya.

A kiutazók zöme értelmiségi: orvos, pedagógus, mérnök. Vidéki telephelyet vezetnek, gyógyítanak, gyermekeket nevelnek. Közben várnak. Várják az alkalmat, mikor szabadulhatnak meg a kijárási nyűgötől, mikor lesz megfelelő állás a város gyáraiban, státus iskoláiban, gyógyintézményeiben. És a község kereshet újra orvost, tanítót.

Pedig a falu végleg befogadná őket talán még szolgálati lakásuk is lenne, komfortos. Ők azonban nem adják fel

városi mivoltukat. S közben észre sem veszik, hogy már csupán az illetőségük városi, hétköznapijaik a községhez kötik őket. De várnak a városi munkaalkalomra.

Mert — mondogatják — nehéz megválni a sarki ABC-áruházától, a mellék-utcák kedves presszóitól, a moziktól. Mert nem veszik észre, hogy időközben a falvakban is sok minden megváltozott, ott is vannak már presszók, jól ellátott üzletek. Ott is mind pezsgőbbé válik a szellemi élet, amelyet egyébként nem utolsósorban éppen a kiutazók tehetnek meg elevenebbé, ha helybeliekké válnának.

A kiutazók jó része nemigen gondol arra, hogy a (mégiscsak létező) nagyobb városi lehetőségeket is talán ugyan-úgy kihasználhatná falulakóként, szórakozni vagy vásárolni a városba utazva. Sőt, talán még inkább. Hiszen a kiutazók többsége áldozatos munkát végez, s gyakorta lekési az autóbust, a vonatot. Csak aludni jár haza.

— Nem lehet ilyen élet mellett tervezni — panaszkodik egy Szegedről kiutazó — Nem mindegy a falunak, hogy helyben lakik-e az orvosa, a pedagógusok, az agráripárti szakemberek közül hányan élnek itt! — fadák ki a községi tanácselnök. Joggal, hiszen a valóban helyi értelmiség aktivitása nagyot lendíthet a falu ügyén. A kiutazóktól pedig nem lehet ugyanazt megkívánni, mint a letelepedettektől.

Jó lenne, ha közülük minél többen végleges otthonra találnának a faluban. Nekik is jó lenne, meg a falunak is. Persze segíteni is kell őket az elhatározásban: jó szóval, erkölcsi és anyagi megbecsüléssel egyaránt.

Tamás Ervin

Népességünk és fejlődésünk

Hazánk népességi helyzete az 1970-es évek közepétől fokozatosan romlott, s az 1970-es évek végétől — az 1980-as évek elejétől új népességi helyzet alakult ki. Az élveszületések száma már hosszabb ideje az egyszerű szaporodást (a népesség hosszú távon legalább változatlan szintjét) biztosító mérték alatt van. Az 1960-as évek végétől a halandóság — az előző évtizedek folyamatos csökkenése után — emelkedni kezdett. Az élveszületések alacsony és a halandóságok magas száma oda vezetett, hogy 1981-ben az ország népessége csökken: 1981-ben kétezerrel, 1982-ben tizenegyezerrel let-tünk és 1983-ban előrelátha-tóan tizenöt-tizenhatszázalékkal kevesebbnek leszünk.

prognózisok a népesség al-tulását általában és fő irá-nyukat tekintve helyesen mérték fel, a tényleges népe-sedési folyamatok az utóbbi években az előrejelzéseknél kissé kedvezőbben alakultak: a halandóság kissé alaco-nyabb, a termékenység kissé magasabb lett.

Célok és feladatok

Hazánkban a közvélemény ugyan élénk érdeklődéssel figyeli a népesség számának alakulását, azonban a népe-ség struktúrájára és az ebből adódó hatásokra — noha ezek legálább olyan fontosak — már kevésbé figyel. Az öre-g — fiatalok, az eltartásra szoruló aránya, a demográ-fiai hullámok, az egyedül-lők magas száma a társadal-mat, az egyes családokat, a gazdasági fejlesztést és fejlő-dést közvetlenebbül és ér-zelkeltebben érintik, mint a népességszám. Ezért is mon-dhatjuk azt, hogy jövőbeni né-pesedéspolitikánk fő célja a népességcsökkenés fokozatos mérséklése, majd megállítá-sa és hosszabb távon a né-pességszaporodás elérése úgy, hogy közben a népesség élet-kori struktúrája is kedve-zőbbé váljon.

A népesség társadalmi-gazdasági hatásainak felmérésekor abból kell kiindul-nunk, hogy a következő évti-zedekben a népességi adottsá-gok az előző évtizedeknél jobban meghatározzák majd a társadalmi-gazdasági fejlő-dést és fejlesztéspolitikát. Ez csak részben adódik abból, hogy a korábbi évtizedek gyors gazdasági növekedése lelassult. Nagyjából arra vezethető vissza, hogy a né-pesedésünket jellemző tenz-denciák tartósak, reálisnak és érdemben csak hosszabb idő-szak alatt változtathatók.

A népességi adottságok minél pontosabb felmérése így alapfeltétele annak, hogy tudományosan megalapozott célokat tűzhessünk ki az infrastruktúra fejlesztésé-ben, a szociálpolitika súly-pontjainak meghatározásá-ban, a foglalkoztatáspolitiká kialakításában.

Középpontban a család

Népességi helyzetünk a társadalompolitikával szervesen összehangolt távlati, a népesség minden elemére kiterjedő népesséspolitikát követel meg. Ennek tudomá-

nyos kidolgozása az 1980-as évek elején megtörtént és a kialakult népességi helyzet-nek megfelelő politikai cse-lekvőkészítést igényel. A népességi adottságok lét-rejött. A társadalom az el-múlt évben a jelenlegi gaz-dasági helyzetben is talált és minden bizonnyal talált a jövőben is olyan lehetőségeket és megoldásokat, amelyek könnyíthetik a gyermekes családok helyzetét, segíthe-tik a családok egyes nemze-deiknek fokozottabb egy-másra támaszkodását, hozzá-járulhatnak a család növe-kvő fontosságú intézményének stabilizálásához.

A népesség társadalmi-gazdasági hatásainak befo-lyásolásában az alábbiakat kell figyelembe vennünk: a népességi adottságok feltá-rását és ezek alapján reális cselekvés meghatározását; átfogó, folyamatos népessé-spolitika folytatását; az egyen-lőtlen létszámú korosztályok-ból, a demográfiai hullámok-ból származó kedvezőtlen ha-tások csökkentését; az idős korú népesség családi-társadalmi-közéleti helyzetének javítását; a kedvezőtlen kö-vetkezményekkel járó teru-leti, települési változások mérséklését, a községek né-pességmegtartó szerepének fokozását; a termékenység színvonalának emelését, és ezzel összhangban a fiatal pályakezdő korosztályok tá-mogatását, a lakosság egész-ségi állapotának javítását, a halandóság csökkentését.

A fentiek megvalósításában központi szerepet játszik a jövőben a családok helyzeté-nek, életének javítása.

Csak hosszabb távon...

A tapasztalatok azt mutat-ják, hogy az anyagi feltételek javításának változatlan fon-tosságát mellett növekszik a kulturális-tudati tényezők, a hagyományok, a normák sze-repe.

Népességi helyzetünk csak hosszabb távú, kiegyensúlyo-zott és folyamatos népessé-spolitika eredményeként javulhat. A tudományos felis-merésen és a politikai akara-ton alapuló népességi cé-lok megvalósításához a cse-lekvési programok kidolgozá-sa folyamatban van. A kö-vetkező években és évtize-dekben a népesség hazánk-ban még nagyobb fontosságú társadalmi-társadalompoli-tikai kérdésekké válik.

Moni István,
a KSH Népességtudományi Kutatóintézetének igazgatója

HUMOR

Verzlábon

Ilyenkor a Nagyerdő legszélén, a Kartács utca környékhatáraitól túl csukott a csend. Fák, tiprótt avar, dörnyögött dalok. A ház még panel, de már családi. Mintóztott kerítéséből, sötétre pácolva sziladékkal. A kiskapun egyszerűre metszett névtábla, rajta gótikus-ra rajzolt betűvonallal: Ana István költő.

Csöngötek, fiatalasszony jön ki. Kontya tűzött, ruhája kivágott. A vékony blúzának dombja van s az éles szél pici szöghegyet csipített a puplin emelkedésére.

— Kezét csokolom. Ana elvtársat keresem.

— A Pestust? S honnan?

— Csak innen, a helyi újságtól. Szeretnék egy kis év végi leltárt készíteni vele.

— Hogyne, tessék csak. Nagyon fog örülni neki.

Megyek a fiatalasszony után, domb dombot ér s minden olyan rajta, mint a harmónia az Örömdában. A legbelső szobába vezet, hogy odajussunk, hármán kell atmenni.

— Tudja — mondja a fiatalasszony, azért választotta ezt a Pestust, hogy tudjon alkotni. A vershez csönd kell, nyugalom kell, el kell mélyedni.

Benyitunk, látom, hogy Ana elvtárs egészen el van mélyedve. Előtte kanocsó, félig, pohár kávé, tele. Egyikből iszik, a másikba tölt. Remek művelet, látszik benne a gyakorlat.

— Pestus — mondja gyengéden az asszony. Egy elvtárs keres a helyi lapról.

— Iszik, bajszát kettétörli.

— Na végre — nyújtja a kezét. Már azt hittem, nektek egy Ana István senki. Rozál, poharat!

— Otelló? — kérdezem, miközben csöppen a bor pirosa.

— Kadar. Még otthoni termés. Taposdai. Mert tudod, mielőtt a városba jöttem Taposdon laktam.

— Epp arra lennék kíváncsi, hogy került Debrecebe?

Mosolyog. (A riportokban, minden riportalany mosolyog.)

— Rendhagyóan. Azt hiszem, világviszonylatban egyedülálló az én esetem. Már Taposdon is költő voltam, amikor felfigyeltek rám az itteni illetékes elvtársak. Megkerestek és mondták, hogy igazoljak át.

— S te csak úgy költőnek álltál?

— Na volt egy-két kikötésem.

— Például?

— A lakás. Mondtam, hogy minimum négy szoba. Erdőszél. Tiszta levegő, csend, környezetvédelem.

Tölt, koccintunk, iszik Rozál is, egy hajtás, s már üres is a pohara.

— Allást nem ígérték?

— Allást nem vállalok. A költészet szabadsága... A vers csöndet, elrűlést, nyugalmat igényel.

— Es miből élsz? Csak a költészetből?

— Persze. Meg a díjakból, amit az elvtársak létesítettek. Csak omióta itt vagyok kaptam már Népfrend-díjat, KIOSZ-díjat, sőt megkaptam a Vöröskereszt, az Általános Szolgálatot és a Patyolat díjat is. S, hogy el ne feledjem: TOT-ösztöndíjam is van.

— S Taposdon, ott volt TOT?

— Nem, ott nem. TOT, csak itt. Volt, illetve van.

— Szép. És valami egyéb juttatás.

— A kondíciópénz. Nekünk, ilyen meg olyan díjakoknál már ez is jár. Törvényesen. Mert ha jól meg-gondoljuk, s irodalmian fejezem ki magam: a költő az adott világ varázsainak mérnöke. Így hát két jog-cím is van. Költő is, mérnök is.

Utunk, a szavak szárnya lebeg a levegőben. Kint az alkonyat; láthatatlan lovon lopja magát a fák részei között. S ebben a csendben, mintha fa dölne, úgy vágódik ki az ajtó, Cseperészke gyerek zúdul a szobába, s neki a pohárnak.

— En is akarok.

— Csak egy kortyot, simogatja meg az anyja a fejét.

— Kis aranyos, mondom gyűjörészke. Fíú?

— Az — így Rozál. Dante. — Aligéri. Alig éri még fel a poharat, s már is követeli a kadarát. Látja — legyint a kezemre, már én is rimben beszélek. Akár a Pestus.

— Ha szabad megkérdeznem, hogy lett Istvánból?

— Ja, annak nagy sora van. Falusi gyerek az István s otthon ugye csak úgy hívták. Pityu, Pista, Pesta. Aztán költő lett s írta a verseket dögivel. Egyszer hazahozta az Irodalmi lexikont s mondta: abban minden valamirevaló tollforgató benne van. Az él is. Hát én keresem is a nevét s egyszer csak mit látok. Anapestus. Mondom Istvánnak: nézd már, ezek a hülyék nem el-írták a nevedet.

— Hát ezek el — mondta István. De hát István, Pista, Pesta, Pestus egykutyja. Fő, hogy Ana.

Pestus már átnéz rajtam, a kancsón. Csak a vörös bort látja. Búcsúzó hát tőlük is meg az évtől is. Ut-közben arra gondolok, csak nehogy észbe jusson valamelyik városnak — volt már rá példa a görögöknél — elcsábítani tőlünk Ana Pestust. Mert ezek a versdruk-kerek mindenre képesek...

Boda István

Szellem? Nem, rosszabb! A feleségem!

A flam és az új kutyánk nagyon jól megértik egymást!

A flam és az új kutyánk nagyon jól megértik egymást!

Híres emberek gyermekkorából

Anatole France, a világhírű író kisfiú korában egyszer ezzel a kérdéssel fordult édesanyjához?

— Mama, az embert meg-büntetik az igazsáért?

— Nem, gyermekem. Az igazsáért senkit sem büntetnek meg — válaszolta az édesanyja.

— Hát akkor miért büntet-tett meg engem a tanító úr, amikor megmondtam, hogy nem készítettem el a házi feladatot?

Órakozi szünetben a gyer-
rekek nagyban tárgyalták, ki
mikor született. A héteszen-
dős Anatole France is részt
vett ebben a beszélgetésben.

— En tudom, mikor szület-
tem — jelentette ki büszkén.

— Mikor? — kérdezték
egyszerre többen.

— Hajnali három óra öt-
ven perckor!

— Hazudsz! — kiáltott rá
az egyik gyerek. — Ilyen
kora hajnalban még aludni
szokott az édesanyád.

Anatole France elgondol-
kozott, aztán így vágta ki
magát:

— Igenám, de én felkeltet-
tem az édesanyjamat, és
megmondtam neki, hogy meg
akarok születni!

G. B. Shaw kisfiú korá-
ban elhencegett édesapjának:

— Papa, te mindig azt
mondod, hogy lusta kölyök
vagyok. Csak hallottad vol-
na, hogy ma is mennyire
megdicésként engem a tanító
úr!

— Ennek örülök — szölt

az édesapja. — Es mit mon-
dott a tanító úr?

A fiatal Shaw ujjongva fe-
lelte:

— A tanító úr azt mondta,
hogy még nálam lustább
kölyök is van az osztályban!

Makszim Gorkij édesapja
halála után nagyszülei házá-
ba került. Este panaszkod-
t a nagypapjának:

— Olyan hideg van.

— Igen, gyermekem — só-
hajtott a nagypapa — Taka-
rózz be jól, és az anygalka
majd meg fog melegíteni.

A kisfiú úgy tett, ahogy a
nagypapa mondta. Néhány
pillanat múlva azonban fel-
ült az ágyban és elgondol-
kozva nézett nagypapjára.

— Mit akarsz már megint?

— Kérdezte türelmetlenül az
őregember.

— Nagypapa, kérem — fe-
lelte a kisfiú —, az anygalka
helyett nem kaphatnék in-
kább egy meleg takarót?!

Mark Twain, a világhírű
humorista kisfiú korában
nagyon rendetlenül járt az
iskolába. Apja ezért sokszor
elverte nádpálcával.

— Hidd el — mondta egy-
szer —, ha rossz vagy, és
neked meg kell téged büntet-
ni: ez nekem éppúgy fáj,
mint neked.

A kisfiú megtörlöte köny-
nyes szemét, és így szólt:

— Elhiszem, papa... De
neked máshol fáj, mint ne-
kem.

Gyűjtötte: Stenczer Ferenc

BUTIK

Kérem, nekem eleinte semmi bajom nem volt a bu-
tikokkal. Még az sem zavart, hogy az értelmező szó-
tár szerint ezen elhanyagolt, piszkos, rendszerint sötét
kís bolt, italmérés, vagy falatozó értendő. Jöttek, lát-
tak, győztek. Olyannyira, hogy nem győztem a fejemet
kapkodni. Este megyek haza, még semmi, reggel jövök
dolgozni, már ott pompázik a járda szélén (a park kö-
zepén, egy kapu alatt stb., a nem kívánt rész törleendő)
az újabb butik. Mézesmadzagtól, akarom mondani mé-
zeskalácstól a hot dogon keresztül az University of
California feliratú trikóig minden kapható volt a bu-
tikokban. Ma már van cipőbutik, gyermekbutik (a té-
vében zenebutik), továbbá Erzsi, Piri, Sári, Mariska,
Rozáli, Ella, Bella, Juci, Karolina butik. Először akkor
gyanakodtam, hogy kissé túlzásba visszük ezt a butik-
ügyet, amikor egy este a kerékpárt fel kellett vinnem
a fürdőszobába, mert a kerékpártárolóban megnyitott
butikban zenélő japán alsónadrágokat árultak. Kissé
butikban zenélő japán alsónadrágokat árultak. Kissé
ugyan kényelmetlen volt — zuhanyozás közben mindig
csengettem egy picit — de beletörődtem, mondván a
lakosság jobb ellátása előbbrevaló az én személyes ké-
nyelmemenél. Amikor azonban összetörtem a képem egy
butikon, már kissé bosszús voltam. Nem, nem ittam
többet a szokásosnál, csak amikor befurdultam a sar-
kon, nem vettem észre, hogy a járdára időközben
egy sültkolbászt árusító bódét építettek. Szerencsére a
tulaj jószívú volt, s egy kis mustárral bekenetező
orrom. Bár ebből egy kis bonyodalom származott,
ugyanis a feleségemet nehezen tudtam meggyőzni, hogy
csak egy butikba ütöttem bele az orromat. Akkor
akadtam ki végleg, amikor a gyerek azzal jött haza a
suliból, hogy nyissunk mi is butikot, mert az osztály-
ban csak nekünk és a Prepacsek szüleinek nincs bu-
tikja, és ezért a többiek kinézik maguk közül. (A Pre-
pacsokat nem, mert az ő apja engedélyezi a butikok
megnyitását, így afféle kebelbélinek számít.) Ezen
annyira felidegesítettem magam, hogy leszaladtam a
sarki gyógyszeres-butikba néhány szem nyugtatóért.
Sajnos, csak Tableta of Histieland feliratú pirulák
voltak 600 százalékos felárral, s ezen dühöngeni kezd-
tem. Erre föl hívtak egy Mentőbutik feliratú autót,
s az idehozott. Mondták, majd itt megnyugszom. Bár
nehezen megy a dolog, ugyanis idegesítő egy kissé,
hogy a kezelőben tegnap egy butik nyílt, bár igaz, ami
igaz, gyönyörű Souvenir of Dilhouse feliratú kényeszer-
zubonyokat lehet kapni igen jutányos áron.

Ui.: Tisztelt Szerkesztő úr! Elnézést, hogy a felesé-
gemmel küldtem be ezt a kis levelet, s nem postán
adtam fel, de a sarki postaládában ma reggel egy bé-
lyeggyűjteményeket árusító butik nyílt.

D. Kiss Csaba

RÖVID ZÁRLAT

Priusz

szesítette. Szépen, stilszo-
san, tizenhatalmadt össze-
hajtván várta őt mindig a fél-
regett sajtótermék, amely-
nek hosszadalmas szöveg-
tése mintegy „boldog órák
szép emlékeképpen” a régi
gyakorlati foglalkozások pa-
pirhajtogatását juttatta
eszébe és ujjbegyeibe.

Epp egy nagy hírű író mel-
lett haladt el, ahova be
akart térni, hogy beöntsön
(kedvenc szava) egy fél
decit cseh sör — csak ennyi-
re futotta maradék, hovági
forintjaiból —, amikor egy
zord képű rendőr neki sze-
gezte a kérdést.

— Ön T. Szósz János?

— Nem, kérem, én T.
Szűrth József vagyok.

— No, majd elvállik. Mu-
tassa a személyi igazolvá-
nyát!

A rendőr lapozgatott, majd
arca cipőformára gömbölyö-
dött az örömtől.

— Még hogy nem maga az
a T. Szósz János? Végre ho-
rogra került, kisapám.

Majd zordan: — Velem jön!
Elszerűdött a személyi
igazolványom? — töprengett,
miközben ijedten olyan szo-
rosan követte a rend őreit,
mint egymást — jökdévké-
ment — a matrózok szoktak.
Aztán észbe jutott, hogy
tegnap a hivatalban tíz sze-
mélyi igazolványt dobtak ki
az asztalra az ott várakozók-
nak s ő a legkopottabbat

tő nevével hozta pikáns kap-
csolatba. Már élvezni kezdte
tanuskodó megfogalmazásait,
egy stilisztikai jártaságról s
a legirakalmasabb barokk
körmondatot formázta, ami-
kor nagy garra rányitott az
őr.

— Elvtársam, ön elmehet.

— Valóban elmehetek? —
kérdezte bátortalanul, hitel-
lenkedve.

— El hát, mondom. — Ez
egy ilyen rövid zárlat volt.
Elnézést kérünk, tévedés
történt. Igazán sajnáljuk.

Amikor kintartogott az
utacára, hosszú börtönök
terhét érezte a tagjaiban,
kissé meggöngyölydött a priusz-
tól, s a szokottnál is bátor-
talanabban olvadt a meg-
újult világba. Örömmel fe-
dezett föl egy-egy ismerős
arcot, épületet.

— No, mit ír az újság?
— szölt ki felesége a szo-
bából, amikor meghallotta a
kulcs csörgését és az ajtó
nyílását.

— Hogy? Mit is? — mo-
tyogott értetlen, elgyötört
arccal, majd fölésmélt —
Keresnek valami betörtöt
vagy kit... valami T. Szósz
Jánost...

— Igen? — érdeklődött a
neje oda sem figyelve. — Ja,
igaz is. Kimoshatnál, ha
ráérsz, nincs mibe mennem
Dezso napra.

— Ráérek — motyogta ő,
s alig hallhatóan hozzátette:
— Sajnos.

Es hirtelen — számára is
rejtélyes módon — kedves
lett neki a cella, s a nosztal-
gia terebélyesedni kezdett a
szíve tájékán.

Erdel Sándor

HALLO

Két színész
— Még soha
kifütyültek vo-
ben én játszot-
— Nagy do-
fütülni?

— Figyelem
védőbeszédét
tünkben csak
szó...
— A vádlott
kitja:
— Egyszerű

— Nos, ked-
véd leereszke-
várta a szabá-
— Nem biz-
Kinos ügy! M-
hónapra berb-

— Igen vék-
solja az építés-
— Kérem,
tan! Hiszen a
ni!

— Vádlott,
a védelmet el-
önnék.
— Nagyon
núnak jobban

A vendéglő-
tígenziakoktól
kóstolja, és r-
— Hiszen e-
vel!
— Látja, ma-

— Na milye-
ke?

Vásár

A kulturált vás-
vannak aranyzab-
lyekek családunk
érdekeiben érdem-
ni. Az a bev-
amelyben egym-
megfőr a kenyér-
sége, elárulja
hogy nem sokat
higiéniával...

Azt hiszem, nem
vebben ismertne
sokféle baktérium
ilyen módzserrel
kenyérre, amelyet
rendszerető házi-
ta ruhával letakar-

A céloom nem
elmarasztaljam
siető, időhiánnyal
ziasszonyokat, in-
hány tanácsal sze-
hívni figyelmüket
vásárlás szabályai-

A vásárláshoz le-
hát vigyünk r-
Az egyike helye-
azokat az élel-

TÖLTÖT

TÖLTÖTT KARAK...
Hozzávalók 4 sz-
4 szlet sertéska-
kanál mustár, 6
szelt sajt, frissen
4 szlet császársza-
dkg), 5 evőkanál
A hússzeletek be-
vágjuk, belülről
megkenjük, és res-
tal beszőrjük, maj-
szlet császárszalo-
szünk bele és össze-
hússzeleteket kivü-
sal behintjük. Az
serpenyőben felfor-
a hússzeleteket mi-
dalán körülbelül
cig átsütjük. Lass-
sütjük, majd megs-
olajat kevés vízzel
és fűszerezünk.
Sós burgonyát
adunk mellé.

SÜLT LIBAMELL
FÜSZERVAJVAL...
Hozzávalók 4 sz-
1 db kicsontozott
(körülbelül 75 dkg
rom leve, 6 dkg va-
rezd fokhagyma, 1
bors, petrezselyem
1 evőkanál libaszí-

HALLOTTUK VALAHOL

Két színész beszélget.
— Még soha nem fordult elő, hogy kifütyülték volna azt a darabot, amelyben én játszottam — így az egyik.
— Nagy dolog! Ki tud ásitás közben fütyülni?

...
— Figyelembe kell venni — kezdi védőbeszédét az ügyvéd —, hogy esetünkben csak egy egyszerű lopásról van szó...

— A vádlott méltatlankodva félbeszakítja:
— Egyszerű? Próbálná csak meg!

...
— Nos, kedvesem — fordul az ügyvéd leereszkedően védencéhez —, nem várta a szabadlábra helyezést, ugye?

— Nem bizony — sóhajt amaz. — Kínos ügy! Most hová menjek? Hat hónapra bérbeadtam a lakásomat!

...
— Igen vékonyak a falak! — kifogásolja az építész terveit az építető.
— Kérem, ne ítéljen elhamarkodottan! Hiszen a házat ki fogjuk tapétázni!

...
— Vádlott, a bíróság kész hivatalból a védelmet ellátó ügyvédet biztosítani önnek.
— Nagyon kedves, de egy mentőtánnak jobban örülnék!

...
A vendéglős tizenkét frankért „intelligenciaköztételt” ajánl Ottónak, aki megkóstolja, és megállapítja:
— Hiszen ez víz, kevés citromlével!

...
— Látja, máris hat!

...
— Na milyen bizonyítványod, Évike?

— Elég jó, nagymama. Három pofonnal kevesebb, mint az első félévben volt...

...
— Naponta négy órát úsztam a Fekete-tengerben!
— De akkor mitől vagy ilyen fehér?

...
— Tudod, hogy egyáltalán nincs kedvem elmenni Chletnikovékhoz?
— Nekem sincs! De képzeld el, mennyire örülnének, ha nem menénk el!

...
— Igazad van. Megyünk!

...
Két író beszélget egy harmadikról:
— Nem értem, miért nem veszi végre észre, hogy tehetségtelen!
— Már késő. Túlságosan híres...

...
Csöng a telefon. A kutya odamegy, felveszi a kagylót és beszél:
— Itt Baldu ur kutya. Mit óhajt?
— Kutya? És hogyhogy nem ugat?
— Nem akartam önt megijeszteni...

...
Főúr, tegnap ettem itt egy marhahúslevest, egy bélszínt és ittam két sört. Százkoronással fizettem, és ön nem adott vissza!

...
— Már megbocsásson uram, de ön tegnap egyáltalán nem fizetett, biztosan elfelejtett fizetni...

...
— Hát az lehet, hogy elfelejtettem. Az utóbbi időben nagyon szórakozott vagyok. Arra viszont megesküszöm, hogy nem adott vissza.

...
— Doktor úr, nem kellene kevesebbet gyalogolnom?
— Miért?
— Hogy ne legyek olyan fáradt, és tudjak többet gyalogolni.

Anekdóták

Mark Twainről

Mark Twain a kiadój általánosan becsapták. Az írónak egyszer elfogyott a békétvára, és elhatározta, hogy minden kapcsolatot megszüntet az American Publishing Company-vel, amelynek az igazgatója egy bizonyos Newton Case volt. Hogy megnyerje a várható pert, az író a Pearce ügyvédi irodához fordult segítségért. Miután megfelelő tanácsokat kapott, néhány nap múlva újra benézett az ügyvédhez.

— Nos mi újság? Közölte Newton Case-zel, hogy beperli? — kérdezte az ügyvéd.

— Igen, uram — válaszolt Mark Twain.

— És ő mit mondott?

— Azt mondta, menjek a fenébe.

— És erre ön mit tett?

— Hogyhogy mit?! Idejöttem önhöz!

...
Mark Twain egyszer elment egy vendéglőbe. A zenekar azonban olyan hangosan játszott, hogy lehetetlen volt nyugodtan beszélni.

Az író kivárta a megfelelő pillanatot, odament a karmesterhez és megkérdezte, játszanak-e a zenészei a közönség kívánsága szerint.

— Igen, uram — felelte készségesen a karmester.

— Remek. Akkor én azt kívánom, hogy játszanak — egy dominópartit!

...
Mark Twain egyszer gyászjelentést kapott egy szenátor temetéséről. Az író megjegyezte:

— Nem voltam hajlandó részt venni ennek az embernek a temetésén, de udvarias levelet küldtem, amelyben közöltem, hogy bár nem mehetek el — de ösztönte szívvel üdvözlöm ezt az eseményt.

...
Mark Twain egyszer megkérdezte valakit, nem ismer-e valamely szert az első pillantásra fellobbanó szerelem ellen?

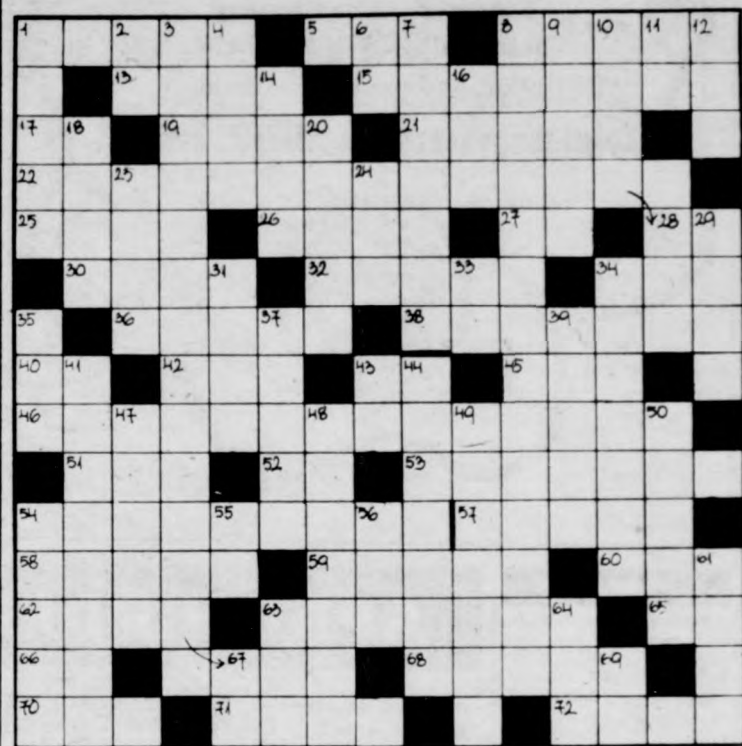
— Dehogynem — válaszolta az író —, másodszor is figyelmesen szemügyre kell venni a hölgyet!

...
Fordította: Gellért György

KERESZTREJTVÉNY

ÚJÉVI JÓKIVÁNSÁG

Idézet Tóth Árpád Január című verséből: „Csorduljon sok jóval a sok jövő hónap, — Rossz nap elmaradjon, több legyen a jó nap”, a vers folytatása a vízszintes 22., 45., és a függőleges 8. és 3. számú sorokban.

Vízszintes: 1. Asztalos rész. (Zárt betű: A.) 4. A szerszáma. 5. Takarmány. 8. Főr, különösen a sportban. 13. Pertu, tájszóval. 15. Somogy megyei község. 17. Mennj kezd! 19. A Vasas labdarúgója. 21. Orvosi vizsgálatról szóló jegyzőkönyv. 22. A vers folytatásának első része. (Zárt betű: J.) 25. Felső-Ausztria székhelye. 26. Vízi jármű, itt fordítva. 27. Lokomotív... 28. Német helyeslés. 30. Vára 1552-ben felévszázadra megállította a törökök előrenyomulását. 32. Keverék. 34. Aranysárga, vagy barna színű ital. 36. Áruka névelővel. 38. Neves zeneszerző (Bedrich). 40. Fővárosi tanácsi sportegyesület. 43. Disznólak. 45. Csak németül. 46. A vers folytatásának második része. 51. Labdarúgó-trófea. 52. A teljes abcé 20. betűje. 53. Buzdító. 54. Csonthéjas gyümölcsöt termő növény. 57. Idegen férfinév. 58. Torka szakadtából kiabál. 59. Isztállórágva tájszóval. 60. Oligácska. 62. Ukrajna fővárosa. 63. Kellék a magasugráshoz. 65. 450 római szám. 66. A túlsó oldalra. 68. Újdonság. 70. Vészjel a tengeren. 71. Nyílászáró szerkezet. 72. Dohányzóeszköz.

Függőleges: 1. Nasszer egyik utóneve. 2. Osztrák és thaiföldi autók jele. 3. A vers folytatásának negyedik része. (Zárt betű: A.) 4. MÁV egyik ügyfele. 6. Állami Biztosító. 7. Háziismeretlen kicsinyre jellemző. 8. A vers folytatásának harmadik része. 9. Elpottyant. 10. Vasipari szakmunkás. 11. A tánc vége! 12. Igen angolul. 14. Vízi sportot űző. 16. Dolog latinul. 18. Tó az USA-ban, kikötővárosa Cleveland. 20. Irodalmi alkotás tárgya, tartalma (szízsé) franciául. 23. Község Miszkolc szomszédságában. 24. Fél gallon! 29. Erős arab számlíka. 31. A növények számlárdító sejtje. 33. Gumó egynemű betűi. 34. Új hajtást hozó (növény). 35. Központi Statisztikai Hivatal. 37. Működését abbahagyja. 39. Zenei műszo: minden hangszer együttesen szerepel. 41. A lakást tisztába tevő. 43. Költői indulás. 44. Állam a Földközi-tenger keleti partján. 47. A honfoglalás előtti magyar törzsszövetség fő fejedelme volt. 48. Állandóan zaklat. 49. Örvendezés, vígság régi szóval. 50. Gyűrű alakú korallzóna. 54. Tréfás kedvű. 55. Közlekedési terület. 56. A kocsis hátsó része. 61. Eszme. 63. A felsőruhás része. 64. Serleg, kupa angolul. 57. Fél talp! 69. Te meg én.

Beküldési határidő: 1984. január 10.

Holló János

Vásárolunk, de hogyan?

A kulturált vásárlásnak is vannak arany szabályai, amelyeket családunk egészsége érdekében érdemes betartani. Az a bevásárlóháló, amelyben egymás mellett megfő a kenyér és a zöldségfele, elárulja gazdájáról, hogy nem sokat törődik a higiénéjével...

Azt hiszem, nem kell bővebben ismertetnem, milyen sokféle baktérium kerül az ilyen módszerrel szállított kenyérré, amelyet otthon, a rendszeres háziasszony tisztá ruhával letakarva tárol.

A céloom nem az, hogy elmarasztaljam a mindig siető, időhiánnyal küzdő háziasszonyokat, inkább néhány tanáccsal szeretném felhívni figyelmüket a helyes vásárlás szabályaira.

A vásárláshoz legalább két hátót vigyünk magunkkal. Az egyikbe helyezük el azokat az élelmiszereket,

amelyek főzés nélkül kerülnek fogyasztásra (kenyer, péksütemény, sajt, vaj, felvágottak, cukrászsütemények stb.). A másik hálóba kerüljenek a zöldség- és főzelékfélék, a hús, tojás, tej, a műanyag csomagolásban kapható tejtermékek. A zöldségféléket tegyük egy nagyobb műanyag zacskóba, így szállítás közben nem szennyezi be ruhánkat és másokat a járműveken.

Otthon először a zöldségféléket, húst, tojást és ehhez hasonló árukat rakjuk ki, aztán mossunk kezet, és tisztá kézzel tegyük helyére a kenyeret, süteményt stb. Nagyon fontos higiéniai szabály, hogy a műanyagba csomagolt tejet és tejtermékeket (tejfőlt, krémtúrót, joghurtot, tejszínt stb.) alaposan mossuk le a tárolás vagy felhasználás előtt. Ezek a burkolatok szállítás, tárolás közben

erősen szennyeződnek, s ha nem mossuk le, megfertőzheti a többi élelmiszert. A tojásokat felhasználás előtt fertőtlenítő vízben mossuk le, mert rendkívül sok baktérium tanyázik a tojás héján.

A zöldségféléket műanyag zacskóba tegyük a hűtőszekrénybe, így nem szennyezi be a hűtőteret. A petrezselyemzöldje két hétig is frissen marad, ha egy üveg vízbe tesszük, és úgy helyezük el a hűtőszekrényben. A vizet naponta cseréljük.

Ha gyorsfagyasztott készítményt vásárolunk, megkülönböztetett figyelmet szenteljünk kiválasztására. Részben felolvadt vagy sérült csomagolású árut ne vásároljunk meg. Ne vásároljunk olyan gyorsfagyasztott árut sem, amelyen vastag jég réteg van, mert ez arra utal, hogy egyszer már felolvadt, és újra megfagyott. A mirelit árut vásároljunk meg utólag, nehogy idő előtt felengedjen. A mirelit készítmények gyártási idejét ellenőrizhetjük a csomagolóanyagban belül elhelyezett ellenőrző címkén, vagy a nyomtatott bélyegzőn.

A hús félék a legértékesebbek, de egyben a legromlandóbb élelmiszerek közé tartoznak. Ezért ügyeljünk arra, hogy a termék friss és szagtalan legyen. Az előre csomagolt hús féléknél a csomagolás idejét és épségét ellenőrizzük. A tej és tejtermékek vásárlásakor vegyük figyelembe a szavatossági időt.

Ha hidegkonyhai vagy cukrászati készítményeket veszünk, kizárólag hűtött vitrinből, friss árut vegyünk, és még aznap fogyasszuk el. Ne tároljuk, mert hamar romló, kényes ételek. Mire ügyeljünk a konzervek vásárlásánál? Nézzük meg jól, hogy a csomagolása sértetlen, nincs-e a doboz felpúpódva, ellenőrizzük lejárati idejét. Ha a konzervet felbontjuk, és tartalma nem fogy el, a maradékot tegyük üvegtálcába, takarjuk le, hűtőszekrényben másnapig tárolható.

Fájl Katalin

Norvégmintás kötött sapka

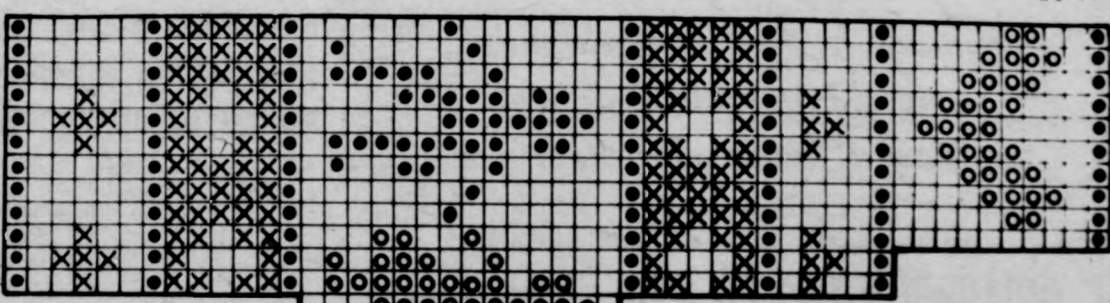
Kedves, vidám ötletnek ígérkezik, a maradék fonalak felhasználására is igen alkalmas, színes, norvégmintás pomponos gyermeksapka. (Párizsi divatbemutatón, felnőttek részére, sportos együtteshez is hasonlót láttunk!)

Hozzávalók: 5 dekagramm fűzőld, paprikapiros, középkék, napsárga Firenze fonal, rövidszinű 3-as körkötőtű, vagy 5 darab, mindkét végén hegyes harisnyakötőtű.

Kötésminták: patenmintá: 2 sima, 2 fordított váltakozással kötések. Alapminta: körbe haladó sorokkal, a munka jobb oldalán sima szemeket kötünk. Norvégminta: leszámolható ábra szerinti színekkel dolgozunk, az ábra jelzése szerint fel nem használt színű fonalat a munka bal oldalán vezetjük. Szempróba: 24 szem x 33 sor = 10 centiméter.

Munkamenet: a fejbőségnek megfelelően, 112 szemre kezdjük, zöld színű fonalból. Patenmintával 2 centiméter magas kezdőrést kötünk, majd alapmintával, leszámolható ábra szerinti 12 centiméteret kötünk. A következő sortól, a fejtetőfagyasztás részére négyszer minden 3. sorban 10 szemet elfogyasztunk. A következő sorban, a megmaradó 12 szemet lefagyasztás nélkül, merkelőtűvel összefogjuk, a nyílást elvarrjuk, s a befűző tetőrést 5 centiméter nagyságú piros színű pompon készítenek.

F. V.

□ = piros

□ = középkék

□ = fűzőld

□ = napsárga

TÖLTÖTT ÉTELEK

TÖLTÖTT KARAJ

Hozzávalók 4 személynek: 4 szelet sertéskaraj, 1 kávéskanál mustár, 6 dkg reszelt sajt, frissen őrölt bors, 4 szelet császárszalonna (6 dkg), 5 evőkanál olaj, só. A hússzeletek belsejét felvágjuk, belülről mustárral megkenjük, és reszelt sajttal beszórujuk, majd egy-egy szelet császárszalonnát teszünk bele és összefogjuk. A hússzeleteket kívülről borsal behintjük. Az olajat egy serpenyőben felforrósítjuk és a hússzeleteket mindkét oldalán körülbelül 6-8 percig átsütjük. Lassú tűznél sütjük, majd megszórujuk, az olajat kevés vízzel felöntjük és fűszerezük. Sós burgonyát és céklát adunk mellé.

SÜLT LIBAMELL FÜSZERVAJJAL TÖLTVE

Hozzávalók 4 személynek: 1 db kicsontozott libamell (körülbelül 75 dkg), fél citrom leve, 6 dkg vaj, fél gerend fokhagyma, kevés só, bors, petrezselyem, kapor, 1 evőkanál libazsír; a szósz-

Hajdú-Bihar legjobb sportolói:

Leiszt Antalné, Hajdú Zoltán, a D. Volán salakmotorcsapata

Az év utánpótlás sportolója: Tihanyi Sándor — Az év edzője: Perényi Pál

December 30-án délelőtt — már hagyományosan — a Hajdú-Bihari Napló klubtertermében került sor az év legjobb megyei sportolói díjaknak az átadására. A megyei sporthivatal és a Napló közös rendezvényén öt kategóriában adták át díjakat.

A Hajdú-bihari Napló részéről Dombrovsky Ádám sportrovatvezető köszöntötte a megjelenő sportolókat, edzőket, sportvezetőket — köztük Nemes Lászlót, a megyei sporthivatal elnökét és Harangi Györgyöt, Debrecen város sportfelügyelőjét.

A vándorserleget, kupákat, okleveleket Nemes László adta át, majd méltatta Hajdú-Bihar idei sporteredményeit és köszöntötte a „győzteseket”.

Leiszt Antalné

Nem volt vita a sportvezetők és sportújságírók között: az év legjobb hajdú-bihari női sportolójának Leiszt Antalnét, a DMVSC röplabdacsapatának játékosát választották. Az eset már csak azért is meglepő, mert csapatjátékost nem szokás figyelembe venni az egyéni választásoknál.

Másfél évvel ezelőtt igazolt a DMVSC együttesébe, és ez az időszak elegendő volt neki ahhoz, hogy a csapat vezéregyéniségévé nője ki magát. Félelmetes, már-már férfias leütéseivel sorra győzelemre vezette csapatát, és az NB I alsóházában aratott siker után a minősítő tornán is kiemelkedő teljesítményt nyújtott. Nagy része van abban, hogy a lányok tavasztól már az 5-8. helyért küzdhetnek a röplabda NB I-ben, összefoglaló pedig a legjobb csapatokat is láthatjuk az Oláh Gábor utcai csarnokban.

Nagyon meglepett ez az elismerés — mondta a díjátadás után. — Hiszen én egy

csapatnak vagyok a tagja, olyan együttesnek, melynek minden tagja részt vállalt a sikerből. Természetes, hogy boldog vagyok, s örülök a csapat értékes helyezésének is.

Tizenöt évesen kezdtem röplabdázni Miskolcon, az MVSC-ben. Tíz éven át voltam a csapat tagja, 1978-tól fogva NB I-es játékos. Másfél éve vagyok Debrecenben és örülök, hogy teljesítményemmel hozzá tudtam ahhoz járulni, hogy előrébb lépjen a DMVSC. Most folytatjuk a kemény munkát, és biztos vagyok benne, hogy nem fogunk alárendelt szerepet játszani a legjobb csapatok között.

És hogy milyen lehet az egység ebben az együttesben, azt talán az is sejteti, hogy az ünnepeket követően már mindenki elment, amikor a röplabdás lányok egy asztal körül még mindig összegudgáltak a fejüket, Fodor Antal edzővel ugyanis a szilveszteri bulit szervezték — melyen részt vesz az egész csapat.

„Négyet egy csapásra”. A D. Volán motorosai: Oreskó János csapatkapitány, Tihanyi Sándor, az utánpótlás rangelső, Hajdú Zoltán, a legjobb férfi versenyző és Perényi Pál, az év edzője

A D. Volán salakmotoros csapata

Egy kis „defekt” választotta el a D. Volán salakpályás motorkerékpáros csapatát attól, hogy megismételje az 1982. évi teljesítményét, amikor országos bajnokságot nyert és lett az év hajdú-bihari csapata. Az idén, 1983-ban „csak” második lett a D. Volán és ez sem akármilyen teljesítmény. Ebben az esztendőben négyfős csapatok mérték össze tudásukat, s miután a Debreceni Volán a Borsodi Volántól kikapott — lett ezüstérmes. A csapat tagjai:

Oreskó János csapatkapitány: Tizenkettődik éve vagyok a D. Volán versenyzője, de nem emlékszem olyan pechre, amilyen „elkapott” bennünket az idei CSB-n. Idegesség, rossz rajt, bukás, kizárások. Szakosztályunk vizsgálódhatott azzal, hogy mind egyéniben, mind párosban és még a junioroknál is klubtársaim szereztek meg az aranyérmeket és még igen sok nemzetközi viadalon megállták a helyüket. Most, az új év küszöbén ígérhetem, hogy 1984-ben valamennyi bajnoki számban megtartjuk a hegemoniát.

Hajdú Zoltán: Az 1983-as esztendő sikeres volt — számomra szintén. Megőriztem a nemzetközi minősítést, s dicsekvés nélkül mondhatom, hogy a nemzetközi porondon növeltem a magyar salak-

motorozás hírnevét. Csapatban ezüstérmeket szerezünk.

Adorján Zoltán: Magam is katonai szolgálatot teljesíték, mint versenyzőtársam, Hajdú. S hogy mi a véleményem az 1983-as versenyzésről. Két aranyérmes szereztem, egyiket mint országos egyéni bajnok, a másikat mint országos páros bajnok, Hajdú Zoltival. Örülök a csapatban szerzett ezüstnek is, bár az az igazság, hogy ebben is az első helyre vártuk a D. Volánt, de — ahogy mondják — az ezüst is fénylik. Jövőre újból javítani akarunk, és tovább szeretnénk lépni a nemzetközi viadalokon is.

Tihanyi Sándor: Örülök, hogy tagja lehettem az ezüstérmes csapatnak. Mint a legfiatalabbnak, számomra különösen fontos volt a jó szereplés, hiszen ez is mutatja a kollektíva erejét. A csapatbajnoksággal kapcsolatban még annyit: lesz jobb!

Juhász László: A D. Volán szakosztályában 1977 óta versenyzem, többször voltam válogatott, azonban a kétéves katonai szolgálat „pihenőre” kényszerített. 1982-ben újból beszálltam, de többszöri sérülésem miatt ebben az idényben a tartalékosban igyekeztem segíteni csapatomat az ezüstérmekhez. Az új évben — remélem — erősítést jelentek majd.

Tihanyi Sándor

Az alma nem esett messze a fájától — mondják, s ez vonatkozik a két Tihanyi Sándorra, apjára és fiára. Ugyanis az idősebb Tihanyi Sándor sikeres „vaspapusos” volt, aki napjainkban a startvonalnál igazítja rendbe a versenyzőket, s amikor fia, az ifjabb Tihanyi áll oda, néha a fiú fülebe súg valamit. Biztosan jó tanácsot ad. Tihanyi Sándor áprilisban volt húszéves, de máris komoly sikereket ért el a salakmotorozásban. Négy esztendője versenyzője a D. Volánnak, és hogy csak az idei sikereiről szóljunk: a junior világbajnokság lónigó döntőjében a 11. helyen végzett. A felnőtt országos egyéni bajnokságban harmadik, tagja volt az ezüstérmes

csapatnak, s mint az egyéni-ben legeredményesebb fiatal, egyben elnyerte az országos junior bajnoki aranyérmét is. A 21 éves aluliak Béke és Barátság Versenyén, amelyet 14 fordulóban bonyolítottak le, a nyíregyházi Petrikovics Józseffel párban első (!) helyezést ért el. A szőke, vékony fiú bátor, a salakon, de nem ilyen a levegőben. A junior világbajnoki elődöntő, Lenin-grádban rendezték, ahova repülővel utazott (először életében) a debreceni fiú. Már egy héttel előtte nyugtatgatni kellett, annyira félt. A nyugtatás csak sikerült, hiszen a szerencsés repülőút után harmadik helyezést ért el, és így került a VB-döntőre. A közelálló azt is

Az év legjobb női sportolója

Leiszt Antalné, a DMVSC női röplabdacsapatának tagja, edzője: Fodor Antal.
2. Medgyessyné Sáfi Márta, a DMVSC női kézilabdacsapatának tagja.
3. Ujhelyi Mária, a DUSE atlétája és Varga Tünde, a D. Dózsa cselgáncsozója.

Az év legjobb férfi sportolója

Hajdú Zoltán, a D. Volán salakmotorozója, edzője Perényi Pál.
2. Kerek István, a DMVSC súlyemelője.
3. K. Szabó Gábor, a DMVSC atlétája.

Az év legjobb csapata

A D. Volán salakmotor-együttese.
2. A DMVSC női kézilabdacsapata.
3. A DMVSC női röplabdacsapata.

Az év legjobb utánpótlás sportolója

Tihanyi Sándor, a D. Volán salakmotorozója,
2. Fekete Ildikó, a DMVSC atlétája,
3. Ecsedi Lajos, a D. Sportiskola súlyemelője és Oláh Csaba, a D. Dózsa cselgáncsozója.

Az év edzője

Perényi Pál (D. Volán, salakmotor)

tudják róla, hogy a salakmotor-versenyzés mellett hobbija a crossozás, de nem versenyszerűen. Maga épített crossgépet a debreceni hártában szokott szagudani, árkon-dombon át. Az 1983-as versenyzésben Tihanyi Sándor összesen 42 viadalon állt rajthoz. Több meghívásos versenyen szerzett díjat, nemzetköziken is, és tagja volt a magyar válogatottnak. Miután csak lesz 21 éves, méltán tartják a jövő ígérteinek. Ő is gondol arra, hogy 1984-ben még többet nyújtson, és céljai: második hely a magyar egyéni bajnokságban, az első hat közé kerülés a junior egyéni világbajnokság döntőjében. Így legyen!

Perényi Pál edző

A közelmúltban a Kiváló Társadalmi Munkáért kitüntető jelvényt jutalmazta az OTSH elnöke Perényi Pált, elsősorban azért, mert a magyar salakpályás motorkerékpáros válogatott szakvezetői teendőit jól, eredményesen látta el — önzetlenül, társadalmi munkában. A válogatott az NDK ellen négyeszer, Nyíregyházán, Miskolcon, Güstrowban és Neubrandenburgban, az olaszok ellen háromszor szerepelt, Debrecenben, Szegeden és Píavonban. A hét viadal közül öt magyar győzelem született, s tegyük hozzá azt is, hogy Perényi „fiai” — Adorján, Hajdú, Oreskó, Tihanyi — voltak tagjai a nemzeti válogatottnak.

Perényi Pál „régimotoros” Debrecenben, aki Radácsi Ferencsel együtt a páros világbajnokság svédországi döntőjén, Borasban hetedik helyezést ért el — 1972-ben. Egyéniben többször volt országos bajnok is. A D. Volán edzője 1978 óta, s ő új generációt nevelt kedves sportágában, a salakmotorozásban. Ezenkívül ötvenhetven fiatalal foglalkozik, s közülük mindig akad két-három olyan tehetséges,

akiket már licenccel, versenyzéssel látnak el. Őt esztendő alatt beérték tehes tanítványai, a magyar bajnokságokon „aranyos” sikerüket értek el, kiváló teljesítményeket nyújtottak a nemzetközi viadalokon, különösen 1983-ban.

A „mindenes” Perényi Pál irányít a depóban, kísér külföldre, int, tanácsot ad, figyelmeztet, a versenypár pákat felújítja Csehszlovákiában, gondoskodik gu-mikról, tartalék alkatrészekről, edzéseket vezet, s mindemellett gondos családfele. Négy leánygyermekmel áldotta meg a sors. Az idősebb, Gabriella a D. Sportiskola ösztöndíjasaként a Testnevelési Főiskola hallgatója, atléta, a magasugró Gibicsár István felesége. Húgái, Csilla és Szilvia is közel állnak a sporthoz, Csilla a Kossuth, Szilvia a Tóth Árpád Gimnázium sporttagozatos osztályában tanulnak, a DMVSC-ben atlétizálnak, a legkisebb, a négyéves Viktória még ovis, de tőle is azt várja az édesapja, hogy szintén sportol majd.

A szerény és szorgos sportember, Perényi Pál részal-gált az új évi elismerésre.

A DMVSC-DSI női ifjúsági kézilabdacsapata veretlenül nyerte az OIB döntőjét

Az országos Ifjúsági Bajnokság végső küzdelmeit vívta hat-hat lány és fiú kézilabdacsapat Cegléden az új, impozáns sportcsarnokban. A debreceni lányok nagyszerűen szerepeltek, valamennyi mérkőzésükön az egy döntetlen találkozón kívül minden meccsüket megnyerték. Az új rendszerben először ebben az évben kiírt országos ifjúsági bajnoki címet így a DMVSC-DSI lányai szereztek meg.

A döntő során elért eredmények: DMVSC-DSI—Ferencváros 22—21, —Békéscsaba 26—24, —Építők SC 28—23, —Győri Richards 21—21, —Bp. Spartacus 24—10. A legjobb góllövőnek felajánlott utasleltéjét Szántó Anna nyerte 57 góllal. A kiváló eredményért dícséretet érdemelt a csapat minden tagja, valamint a felkészítésben nagyszerű munkát végző Ko-

máromi edző-házaspár és a lelkiismeretes technikai vezető, Pongor Imre.

A fiúk szereplését nem kísérté szerencse, hiszen meg kellett elégedniük a hatodik hellyel. Az igazsághoz tartozik azonban, hogy a szakemberek előzetes esélylatolgatásai során egyöntetű volt az a vélemény, miszerint a csapat döntőbe jutása már szép teljesítménynek számított. Egy-két mérkőzéstől eltekintve szeres találkozókat vívtak a jobb csapatoknak bízonyult ellenfeleikkel szemben. Eredmények: D. Dózsa-DSI—Dunaújváros 30—34, —Bp. Spartacus 30—32, —Veszprémi Építők 20—25, —FTC 18—43, —Bp. Honvéd 35—36. Az OIB döntőjében a D. Dózsa-DSI csapata a 6. helyen végzett és elnyerte a legsporttel a csapat minden tagja, szerűbb együttesnek járó serleget. A debreceni fiúk szakvezetője Váci Sándor volt.

Nemes László Leiszt Antalnénak adja át a díjat

Hajdú Zoltán

Kiskatoná vagyok, s a lakóhelyemmel szembe fordítottam a világbajnokságot, hogy ismét a megyei évsportolójának választottak. Az igazságban, de a megyei első-ség elérésében valamennyi sportág művelői versenyben voltak, köztük többen olyanok is, akik világversenye-ken is részt vettek.

Úgy gondolom, nem volna helyénvaló, ha most minden eredményemet felsorolnám, amit elértem az 1983-as versenyzésben, csupán a legfontosabbat mondanám, melyre — öszintén szólva — büszke is vagyok. Ez pedig az, hogy az 1983. évi világbajnokságon eljutottam az európai zóna döntőjébe, s ebben a 11. helyezést értem el. A fejlődésünket talán az is bizonyítja, hogy a többszörös világbajnok, az új-zélandi Ivan Mauger ajánlatot tett nekem és versenyzőtársamnak, Adorján Zoltánnak, hogy vállaljunk versenyzői szerepet az angol profik mezonyében. Persze, erről egyelőre nem lehet szó, egyébként is — az eddigiek szerint — er-

Mikrofilmen, egyszerűbben

Debrecen város Tanácsa Mikrofilmtéchnikai Központja — hirdeti a „cégtable” a városi tanács falán, hátul, a parkoló felől...
A Minisztertanács 1972-ben határozatban írta elő, hogy ki kell alakítani az építészeti műszaki nyilvántartás egységes rendszerét...

készít egy-egy levelezőlap nagyszámú mikrofilmlapra. Fő feladatunk az építészeti nyilvántartás, azaz a város minden épületéről mikrofilmen rögzíteni az épület műszaki rajzát. Minden terület sorra vesszünk, utca, házszám, helyrajzi szám szerint. A nagyterjedelmű rajzok, hiszen ott már aligha van beépítésre alkalmas telek, tehát az épület szempontjából nem várható változás. Jelenleg a belvárossal foglalkozunk.

A Csokonai Színház operatársulata Kertész Gyula rendezésében felújította Puccini: Pillangókisasszony című operájának előadását, amit december 30-án, pénteken este nagy tetszéssel fogadott a közönség.

Rejtvényfejtők figyelmébe!

A Napló december 17-i számában megjelent keresztrejtvény helyes megfejtése: „Kos Károly eredeti építészeti grafikus és író — Lotz Károly festő, a tájképek és a monumentális festészet magyar klasszikusa.”

HULLADÉKGYŰJTÉSI VERSENY

A megyéből huszonegy iskola ért el helyezést. A textilhulladék-gyűjtés IV. létszámkategóriájában a téglási Kinizsi Pál Utőrőcscsapat országos első helyezést ért el. A Kelet-magyarországi MEH Vállalat igazgatója pénzjutalmat adott át a helyezett iskolának.

HÍREK

HÍRSZERKESZTŐ: D. KARÁDI KATALIN — TEL.: 12-144

VÁRHATÓ IDŐJÁRÁS: Nyugat felől felszakadozik a felhőzet, és egyre több helyütt süt ki a nap. A kisebb felhőátvonulásokból számotvető csapadék már nem lesz.

1983. DECEMBER 31., SZOMBAT SZILVESZTER NAPJA A Nap két 7.32 — nyugszik 16.02 órakor (Debreceni adatok: 7.21 és 15.51)

ÉVFORDULÓNAPTÁR

Százötven évvel ezelőtt, 1833. december 31-én született Veszprémben, és 86 éves korában, 1919-ben hunyt el Ötvény László történész, levéltáros és író, a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagja.

LOTÓNYEREMÉNY-SORSOLÁS. A debreceni totó-lottó kirendeltségeknél 1984. január 4-én délelőtt 10 órakor, Hajdúböszörményben és Hajdúszoboszlón január 6-án 10 órakor sorsolják az október-november-decemberben vásárolt tombolajegyekre a nyereményeket.

A lottó nyerőszámai: 44, 46, 50, 68, 81

A december havi tárgynyeremény-sorsoláson a 48. hét szelvényei vesznek részt.

MOZI • SZÍNHÁZ • TV • RÁDIO

MOZI Cecilia (I-II, Kubák), Apolló ma n. 10, hétfő 4, 7, Vig vas n. 7, hétfő n. 10, Meteor hétfő 3, 6. E. T. (amerikai), Apolló ma 3, hétfő n. 10, n. 12, hn. 2, Vig ma f. 9, hétfő hn. 4, 6, n. 9. Delta hétfő f. 6, Meteor ma n. 8.

Frissen lopott milliók (lenyeg). Vig hétfő hn. 2. Az aranyember (magyar). Híradó ma f. 12, hn. 2, hn. 4, hn. 6, vasárnap n. 2, hn. 4, hn. 6. Álomvilág (szovjet), Horváth Árpád vasárnap f. 4, f. 6, 7. Biztosan ölé sárkány lady (japán), Apolló ma 6, vas. 8.

Bombanő (amerikai), 16. Híradó hétfő f. 10, hn. 8. Csillagok háborúja (I-II, amerikai), Vig ma n. 12, hn. 2, vasárnap hn. 2. Egy szoknya, egy nadrág (magyar), Apolló ma, vasárnap 4. Gyantúgyakornok (francia), Klinka hétfő 5.

MOZI Képzelt háború (I-II, amerikai), Vig ma n. 12, hn. 2, vasárnap hn. 2. Egy szoknya, egy nadrág (magyar), Apolló ma, vasárnap 4. Gyantúgyakornok (francia), Klinka hétfő 5.

MOZI Képzelt háború (I-II, amerikai), Vig ma n. 12, hn. 2, vasárnap hn. 2. Egy szoknya, egy nadrág (magyar), Apolló ma, vasárnap 4. Gyantúgyakornok (francia), Klinka hétfő 5.

MOZI dések vígjátéka — Horváth Árpád íj, bérelt. 19 órakor Pillangókisasszony — Csokonai-bérelt. Jan. 9., hétfő, 19 óra: Örögdögölő Józsiás — Szilgietibérelt.

Művelődési Központ Jan. 5., csüt., 19 óra: Pisti a vérzivatarban — Varsányibérelt. Jan. 7., szombat, 19 óra: Pisti a vérzivatarban — béreltszűnnap.

Hungária Kamaraszínház Jan. 3., kedd, 19 óra: Arzén és levendula — Gözön-bérelt. Jan. 6., péntek, 19 óra: Arzén és levendula — Megyeribérelt.

TELEVÍZIÓ 1983. december 31., SZOMBAT BUDAPEST, 1.: 7.58 Műsorismertetés. 8.00 Idősekben is elegezhetnek... Tévétorna. 8.05 Ecranul nousi — A mi képernyőnk (ism.). 8.20 Vrungel kapitány kalandjai. Szovjet rajzfilm I. rész. 9.15 Építész. 9.35 Hanuma. Szovjet tévéfilm II. rész. 10.30 Wagner (ism.). 11.45 Fufusz (ism.). 12.35 Képzelt háború. Műsorismertetés. 13.10 Sylvie Vartan műsora (ism.). 16.10 Idésűl. 16.35 MAFILM-magazin. 16.50 Ötöz bohócruhába! 17.50 Képzelt háború. 18.00 Nemzetközi tévészínház. 18.05 Budapest. 18.15 Reklám. 18.20 Leo Fall-émek-műsora. Operettműsor. 19.05 Reklám. 19.15 Idősekben is elegezhetnek... Tévétorna. 19.20 Dolly Roll. 20.00 Szilveszter. 1983. Kb. 22.30 Vidám, zeneszámból. Kb. 2.00 Műsorzárás.

BUDAPEST, 2.: 19.57 Műsorismertetés. 20.00—23.55 Táncezen fiataloknak. POZSONY, 1.: 8.15 Világhíradó. 8.30 Utőrők magazinja. 11.00 Tévésorozat (ism.). 11.55 Fűvözene. 12.20 Kaleidoszkóp. 13.10 Híradó. 13.25 Szóárköztévműsor. 14.05 Chaplin-film. 14.30 A cirkusz csillaga. 15.25 Csárdaok. 15.50 Szóárköztévműsor. 16.50 A világ teremtése. Rajzfilm. 18.10 Látogatok. Tévésorozat. 18.40 Esti mese. 19.00 Szilveszter. 1983.

1984. január 1., VASÁRNAP BUDAPEST, 1.: 8.32 Műsorismertetés. 8.35 Idősekben is elegezhetnek... Tévétorna. 8.40 Óvodások filmműsora. 9.05 Vrungel kapitány kalandjai. Szovjet rajzfilm II. rész. 10.19 Hanuma. Szovjet tévéfilm II. rész. 11.20 Szeretesz, Szergej! (ism.). 12.00 Hokisuli. VI. rész. 12.15 Újévi koncert Bécsből. 14.37 Műsorismertetés. 14.40 Újévi üdvözlést barátinktól. 15.20 Reklám. 15.25 Műsorainkat ajánljuk. 15.35 A Kubák Köztársaság nemzeti ünnepe. 16.15 Képzelt háború. 16.20 Reklám. 16.25 Bolondok bálja. 17.40 Reklám. 17.55 A Köztársaságok tájékoztatója. 18.00 Delta. Tudományos híradó. 18.25 Idősekben is elegezhetnek... Tévétorna. 18.30 Esti mese. 18.45 Újévi köszöntő. 19.00 A hét. 20.00 Hírek. 20.05 Honfidal. 20.20 Fantomas. Francia-olasz film. 22.00—23.05 Savaria '83.

BUDAPEST, 2.: 19.58 Műsorismertetés. 20.00 Hírek. 20.05 Színház filmszalagon. Ünneplés. Amerikai tévéfilm. 22.10 Képzelt háború. POZSONY, 1.: 8.30 Gyerekeknek. 11.10 Dokumentumfilm a gyermekföldőről. 11.40 Utőrőknek. 12.10 Hangverseny. 13.00 Gustáv Husák újévi köszöntője. 13.30 Siügrovsereny. 15.35 A prágai vár. Dokumentumfilm. 15.50 Robinson Crusoe kalandjai. Cseh animációs film. 17.00 A férfi, akit Brumtelenség hívtak. Tévéfilm. 18.20 Versek és dalok. 19.30 Tv-híradó. 20.10 Smetana. Az eladott menyasszony. Opera. 22.30 A Prágai Nemzeti Színház. Dokumentumfilm.

POZSONY, 2.: 13.35 A mesék királya. Tévjáték. 15.00 A repülés története. Francia dokumentumfilm-sorozat befejező rész. 15.55 Ragan bácsi. Tévéfilm. 17.00 Lakodalmol lesz. Vigjáték. 17.30 Feletp. 18.10 Z. Homolová énekel. 18.25 Szilveszteri történetek. 18.55 Dokumentumfilm. 19.10 Műsorajánlat. 19.30 Dokumentumfilm. 20.00 A betonon legettett híradó. Szlovák film. 21.20 Híradó. 21.35 Az otthon dalai.

BUDAPEST, 10.00 Közönségtűntetés. 10.15 Boldog új évet gyerekek! 11.00 Újévi hangverseny. 12.00 Tv-híradó. 12.30 Szóárköztévműsor. 16.00 Fiatalok műsora. 17.00 A humor könyvéből. 17.50 A legkisebbeknek. 18.00 Újévi köszöntő. 18.15 Szeretesz, Szergej! 18.25 Szeretesz, Szergej! 18.30 Szeretesz, Szergej! 18.35 Szeretesz, Szergej! 18.40 Szeretesz, Szergej! 18.45 Szeretesz, Szergej! 18.50 Szeretesz, Szergej! 18.55 Szeretesz, Szergej! 19.00 Szeretesz, Szergej! 19.05 Szeretesz, Szergej! 19.10 Szeretesz, Szergej! 19.15 Szeretesz, Szergej! 19.20 Szeretesz, Szergej! 19.25 Szeretesz, Szergej! 19.30 Szeretesz, Szergej! 19.35 Szeretesz, Szergej! 19.40 Szeretesz, Szergej! 19.45 Szeretesz, Szergej! 19.50 Szeretesz, Szergej! 19.55 Szeretesz, Szergej! 20.00 Szeretesz, Szergej! 20.05 Szeretesz, Szergej! 20.10 Szeretesz, Szergej! 20.15 Szeretesz, Szergej! 20.20 Szeretesz, Szergej! 20.25 Szeretesz, Szergej! 20.30 Szeretesz, Szergej! 20.35 Szeretesz, Szergej! 20.40 Szeretesz, Szergej! 20.45 Szeretesz, Szergej! 20.50 Szeretesz, Szergej! 20.55 Szeretesz, Szergej! 21.00 Szeretesz, Szergej! 21.05 Szeretesz, Szergej! 21.10 Szeretesz, Szergej! 21.15 Szeretesz, Szergej! 21.20 Szeretesz, Szergej! 21.25 Szeretesz, Szergej! 21.30 Szeretesz, Szergej! 21.35 Szeretesz, Szergej! 21.40 Szeretesz, Szergej! 21.45 Szeretesz, Szergej! 21.50 Szeretesz, Szergej! 21.55 Szeretesz, Szergej! 22.00 Szeretesz, Szergej! 22.05 Szeretesz, Szergej! 22.10 Szeretesz, Szergej! 22.15 Szeretesz, Szergej! 22.20 Szeretesz, Szergej! 22.25 Szeretesz, Szergej! 22.30 Szeretesz, Szergej! 22.35 Szeretesz, Szergej! 22.40 Szeretesz, Szergej! 22.45 Szeretesz, Szergej! 22.50 Szeretesz, Szergej! 22.55 Szeretesz, Szergej! 23.00 Szeretesz, Szergej! 23.05 Szeretesz, Szergej! 23.10 Szeretesz, Szergej! 23.15 Szeretesz, Szergej! 23.20 Szeretesz, Szergej! 23.25 Szeretesz, Szergej! 23.30 Szeretesz, Szergej! 23.35 Szeretesz, Szergej! 23.40 Szeretesz, Szergej! 23.45 Szeretesz, Szergej! 23.50 Szeretesz, Szergej! 23.55 Szeretesz, Szergej! 24.00 Szeretesz, Szergej! 24.05 Szeretesz, Szergej! 24.10 Szeretesz, Szergej! 24.15 Szeretesz, Szergej! 24.20 Szeretesz, Szergej! 24.25 Szeretesz, Szergej! 24.30 Szeretesz, Szergej! 24.35 Szeretesz, Szergej! 24.40 Szeretesz, Szergej! 24.45 Szeretesz, Szergej! 24.50 Szeretesz, Szergej! 24.55 Szeretesz, Szergej! 25.00 Szeretesz, Szergej! 25.05 Szeretesz, Szergej! 25.10 Szeretesz, Szergej! 25.15 Szeretesz, Szergej! 25.20 Szeretesz, Szergej! 25.25 Szeretesz, Szergej! 25.30 Szeretesz, Szergej! 25.35 Szeretesz, Szergej! 25.40 Szeretesz, Szergej! 25.45 Szeretesz, Szergej! 25.50 Szeretesz, Szergej! 25.55 Szeretesz, Szergej! 26.00 Szeretesz, Szergej! 26.05 Szeretesz, Szergej! 26.10 Szeretesz, Szergej! 26.15 Szeretesz, Szergej! 26.20 Szeretesz, Szergej! 26.25 Szeretesz, Szergej! 26.30 Szeretesz, Szergej! 26.35 Szeretesz, Szergej! 26.40 Szeretesz, Szergej! 26.45 Szeretesz, Szergej! 26.50 Szeretesz, Szergej! 26.55 Szeretesz, Szergej! 27.00 Szeretesz, Szergej! 27.05 Szeretesz, Szergej! 27.10 Szeretesz, Szergej! 27.15 Szeretesz, Szergej! 27.20 Szeretesz, Szergej! 27.25 Szeretesz, Szergej! 27.30 Szeretesz, Szergej! 27.35 Szeretesz, Szergej! 27.40 Szeretesz, Szergej! 27.45 Szeretesz, Szergej! 27.50 Szeretesz, Szergej! 27.55 Szeretesz, Szergej! 28.00 Szeretesz, Szergej! 28.05 Szeretesz, Szergej! 28.10 Szeretesz, Szergej! 28.15 Szeretesz, Szergej! 28.20 Szeretesz, Szergej! 28.25 Szeretesz, Szergej! 28.30 Szeretesz, Szergej! 28.35 Szeretesz, Szergej! 28.40 Szeretesz, Szergej! 28.45 Szeretesz, Szergej! 28.50 Szeretesz, Szergej! 28.55 Szeretesz, Szergej! 29.00 Szeretesz, Szergej! 29.05 Szeretesz, Szergej! 29.10 Szeretesz, Szergej! 29.15 Szeretesz, Szergej! 29.20 Szeretesz, Szergej! 29.25 Szeretesz, Szergej! 29.30 Szeretesz, Szergej! 29.35 Szeretesz, Szergej! 29.40 Szeretesz, Szergej! 29.45 Szeretesz, Szergej! 29.50 Szeretesz, Szergej! 29.55 Szeretesz, Szergej! 30.00 Szeretesz, Szergej! 30.05 Szeretesz, Szergej! 30.10 Szeretesz, Szergej! 30.15 Szeretesz, Szergej! 30.20 Szeretesz, Szergej! 30.25 Szeretesz, Szergej! 30.30 Szeretesz, Szergej! 30.35 Szeretesz, Szergej! 30.40 Szeretesz, Szergej! 30.45 Szeretesz, Szergej! 30.50 Szeretesz, Szergej! 30.55 Szeretesz, Szergej! 31.00 Szeretesz, Szergej! 31.05 Szeretesz, Szergej! 31.10 Szeretesz, Szergej! 31.15 Szeretesz, Szergej! 31.20 Szeretesz, Szergej! 31.25 Szeretesz, Szergej! 31.30 Szeretesz, Szergej! 31.35 Szeretesz, Szergej! 31.40 Szeretesz, Szergej! 31.45 Szeretesz, Szergej! 31.50 Szeretesz, Szergej! 31.55 Szeretesz, Szergej! 32.00 Szeretesz, Szergej! 32.05 Szeretesz, Szergej! 32.10 Szeretesz, Szergej! 32.15 Szeretesz, Szergej! 32.20 Szeretesz, Szergej! 32.25 Szeretesz, Szergej! 32.30 Szeretesz, Szergej! 32.35 Szeretesz, Szergej! 32.40 Szeretesz, Szergej! 32.45 Szeretesz, Szergej! 32.50 Szeretesz, Szergej! 32.55 Szeretesz, Szergej! 33.00 Szeretesz, Szergej! 33.05 Szeretesz, Szergej! 33.10 Szeretesz, Szergej! 33.15 Szeretesz, Szergej! 33.20 Szeretesz, Szergej! 33.25 Szeretesz, Szergej! 33.30 Szeretesz, Szergej! 33.35 Szeretesz, Szergej! 33.40 Szeretesz, Szergej! 33.45 Szeretesz, Szergej! 33.50 Szeretesz, Szergej! 33.55 Szeretesz, Szergej! 34.00 Szeretesz, Szergej! 34.05 Szeretesz, Szergej! 34.10 Szeretesz, Szergej! 34.15 Szeretesz, Szergej! 34.20 Szeretesz, Szergej! 34.25 Szeretesz, Szergej! 34.30 Szeretesz, Szergej! 34.35 Szeretesz, Szergej! 34.40 Szeretesz, Szergej! 34.45 Szeretesz, Szergej! 34.50 Szeretesz, Szergej! 34.55 Szeretesz, Szergej! 35.00 Szeretesz, Szergej! 35.05 Szeretesz, Szergej! 35.10 Szeretesz, Szergej! 35.15 Szeretesz, Szergej! 35.20 Szeretesz, Szergej! 35.25 Szeretesz, Szergej! 35.30 Szeretesz, Szergej! 35.35 Szeretesz, Szergej! 35.40 Szeretesz, Szergej! 35.45 Szeretesz, Szergej! 35.50 Szeretesz, Szergej! 35.55 Szeretesz, Szergej! 36.00 Szeretesz, Szergej! 36.05 Szeretesz, Szergej! 36.10 Szeretesz, Szergej! 36.15 Szeretesz, Szergej! 36.20 Szeretesz, Szergej! 36.25 Szeretesz, Szergej! 36.30 Szeretesz, Szergej! 36.35 Szeretesz, Szergej! 36.40 Szeretesz, Szergej! 36.45 Szeretesz, Szergej! 36.50 Szeretesz, Szergej! 36.55 Szeretesz, Szergej! 37.00 Szeretesz, Szergej! 37.05 Szeretesz, Szergej! 37.10 Szeretesz, Szergej! 37.15 Szeretesz, Szergej! 37.20 Szeretesz, Szergej! 37.25 Szeretesz, Szergej! 37.30 Szeretesz, Szergej! 37.35 Szeretesz, Szergej! 37.40 Szeretesz, Szergej! 37.45 Szeretesz, Szergej! 37.50 Szeretesz, Szergej! 37.55 Szeretesz, Szergej! 38.00 Szeretesz, Szergej! 38.05 Szeretesz, Szergej! 38.10 Szeretesz, Szergej! 38.15 Szeretesz, Szergej! 38.20 Szeretesz, Szergej! 38.25 Szeretesz, Szergej! 38.30 Szeretesz, Szergej! 38.35 Szeretesz, Szergej! 38.40 Szeretesz, Szergej! 38.45 Szeretesz, Szergej! 38.50 Szeretesz, Szergej! 38.55 Szeretesz, Szergej! 39.00 Szeretesz, Szergej! 39.05 Szeretesz, Szergej! 39.10 Szeretesz, Szergej! 39.15 Szeretesz, Szergej! 39.20 Szeretesz, Szergej! 39.25 Szeretesz, Szergej! 39.30 Szeretesz, Szergej! 39.35 Szeretesz, Szergej! 39.40 Szeretesz, Szergej! 39.45 Szeretesz, Szergej! 39.50 Szeretesz, Szergej! 39.55 Szeretesz, Szergej! 40.00 Szeretesz, Szergej! 40.05 Szeretesz, Szergej! 40.10 Szeretesz, Szergej! 40.15 Szeretesz, Szergej! 40.20 Szeretesz, Szergej! 40.25 Szeretesz, Szergej! 40.30 Szeretesz, Szergej! 40.35 Szeretesz, Szergej! 40.40 Szeretesz, Szergej! 40.45 Szeretesz, Szergej! 40.50 Szeretesz, Szergej! 40.55 Szeretesz, Szergej! 41.00 Szeretesz, Szergej! 41.05 Szeretesz, Szergej! 41.10 Szeretesz, Szergej! 41.15 Szeretesz, Szergej! 41.20 Szeretesz, Szergej! 41.25 Szeretesz, Szergej! 41.30 Szeretesz, Szergej! 41.35 Szeretesz, Szergej! 41.40 Szeretesz, Szergej! 41.45 Szeretesz, Szergej! 41.50 Szeretesz, Szergej! 41.55 Szeretesz, Szergej! 42.00 Szeretesz, Szergej! 42.05 Szeretesz, Szergej! 42.10 Szeretesz, Szergej! 42.15 Szeretesz, Szergej! 42.20 Szeretesz, Szergej! 42.25 Szeretesz, Szergej! 42.30 Szeretesz, Szergej! 42.35 Szeretesz, Szergej! 42.40 Szeretesz, Szergej! 42.45 Szeretesz, Szergej! 42.50 Szeretesz, Szergej! 42.55 Szeretesz, Szergej! 43.00 Szeretesz, Szergej! 43.05 Szeretesz, Szergej! 43.10 Szeretesz, Szergej! 43.15 Szeretesz, Szergej! 43.20 Szeretesz, Szergej! 43.25 Szeretesz, Szergej! 43.30 Szeretesz, Szergej! 43.35 Szeretesz, Szergej! 43.40 Szeretesz, Szergej! 43.45 Szeretesz, Szergej! 43.50 Szeretesz, Szergej! 43.55 Szeretesz, Szergej! 44.00 Szeretesz, Szergej! 44.05 Szeretesz, Szergej! 44.10 Szeretesz, Szergej! 44.15 Szeretesz, Szergej! 44.20 Szeretesz, Szergej! 44.25 Szeretesz, Szergej! 44.30 Szeretesz, Szergej! 44.35 Szeretesz, Szergej! 44.40 Szeretesz, Szergej! 44.45 Szeretesz, Szergej! 44.50 Szeretesz, Szergej! 44.55 Szeretesz, Szergej! 45.00 Szeretesz, Szergej! 45.05 Szeretesz, Szergej! 45.10 Szeretesz, Szergej! 45.15 Szeretesz, Szergej! 45.20 Szeretesz, Szergej! 45.25 Szeretesz, Szergej! 45.30 Szeretesz, Szergej! 45.35 Szeretesz, Szergej! 45.40 Szeretesz, Szergej! 45.45 Szeretesz, Szergej! 45.50 Szeretesz, Szergej! 45.55 Szeretesz, Szergej! 46.00 Szeretesz, Szergej! 46.05 Szeretesz, Szergej! 46.10 Szeretesz, Szergej! 46.15 Szeretesz, Szergej! 46.20 Szeretesz, Szergej! 46.25 Szeretesz, Szergej! 46.30 Szeretesz, Szergej! 46.35 Szeretesz, Szergej! 46.40 Szeretesz, Szergej! 46.45 Szeretesz, Szergej! 46.50 Szeretesz, Szergej! 46.55 Szeretesz, Szergej! 47.00 Szeretesz, Szergej! 47.05 Szeretesz, Szergej! 47.10 Szeretesz, Szergej! 47.15 Szeretesz, Szergej! 47.20 Szeretesz, Szergej! 47.25 Szeretesz, Szergej! 47.30 Szeretesz, Szergej! 47.35 Szeretesz, Szergej! 47.40 Szeretesz, Szergej! 47.45 Szeretesz, Szergej! 47.50 Szeretesz, Szergej! 47.55 Szeretesz, Szergej! 48.00 Szeretesz, Szergej! 48.05 Szeretesz, Szergej! 48.10 Szeretesz, Szergej! 48.15 Szeretesz, Szergej! 48.20 Szeretesz, Szergej! 48.25 Szeretesz, Szergej! 48.30 Szeretesz, Szergej! 48.35 Szeretesz, Szergej! 48.40 Szeretesz, Szergej! 48.45 Szeretesz, Szergej! 48.50 Szeretesz, Szergej! 48.55 Szeretesz, Szergej! 49.00 Szeretesz, Szergej! 49.05 Szeretesz, Szergej! 49.10 Szeretesz, Szergej! 49.15 Szeretesz, Szergej! 49.20 Szeretesz, Szergej! 49.25 Szeretesz, Szergej! 49.30 Szeretesz, Szergej! 49.35 Szeretesz, Szergej! 49.40 Szeretesz, Szergej! 49.45 Szeretesz, Szergej! 49.50 Szeretesz, Szergej! 49.55 Szeretesz, Szergej! 50.00 Szeretesz, Szergej! 50.05 Szeretesz, Szergej! 50.10 Szeretesz, Szergej! 50.15 Szeretesz, Szergej! 50.20 Szeretesz, Szergej! 50.25 Szeretesz, Szergej! 50.30 Szeretesz, Szergej! 50.35 Szeretesz, Szergej! 50.40 Szeretesz, Szergej! 50.45 Szeretesz, Szergej! 50.50 Szeretesz, Szergej! 50.55 Szeretesz, Szergej! 51.00 Szeretesz, Szergej! 51.05 Szeretesz, Szergej! 51.10 Szeretesz, Szergej! 51.15 Szeretesz, Szergej! 51.20 Szeretesz, Szergej! 51.25 Szeretesz, Szergej! 51.30 Szeretesz, Szergej! 51.35 Szeretesz, Szergej! 51.40 Szeretesz, Szergej! 51.45 Szeretesz, Szergej! 51.50 Szeretesz, Szergej! 51.55 Szeretesz, Szergej! 52.00 Szeretesz, Szergej! 52.05 Szeretesz, Szergej! 52.10 Szeretesz, Szergej! 52.15 Szeretesz, Szergej! 52.20 Szeretesz, Szergej! 52.25 Szeretesz, Szergej! 52.30 Szeretesz, Szergej! 52.35 Szeretesz, Szergej! 52.40 Szeretesz, Szergej! 52.45 Szeretesz, Szergej! 52.50 Szeretesz, Szergej! 52.55 Szeretesz, Szergej! 53.00 Szeretesz, Szergej! 53.05 Szeretesz, Szergej! 53.10 Szeretesz, Szergej! 53.15 Szeretesz, Szergej! 53.20 Szeretesz, Szergej! 53.25 Szeretesz, Szergej! 53.30 Szeretesz, Szergej! 53.35 Szeretesz, Szergej! 53.40 Szeretesz, Szergej! 53.45 Szeretesz, Szergej! 53.50 Szeretesz, Szergej! 53.55 Szeretesz, Szergej! 54.00 Szeretesz, Szergej! 54.05 Szeretesz, Szergej! 54.10 Szeretesz, Szergej! 54.15 Szeretesz, Szergej! 54.20 Szeretesz, Szergej! 54.25 Szeretesz, Szergej! 54.30 Szeretesz, Szergej! 54.35 Szeretesz, Szergej! 54.40 Szeretesz, Szergej! 54.45 Szeretesz, Szergej! 54.50 Szeretesz, Szergej! 54.55 Szeretesz, Szergej! 55.00 Szeretesz, Szergej! 55.05 Szeretesz, Szergej! 55.10 Szeretesz, Szergej! 55.15 Szeretesz, Szergej! 55.20 Szeretesz, Szergej! 55.25 Szeretesz, Szergej! 55.30 Szeretesz, Szergej! 55.35 Szeretesz, Szergej! 55.40 Szeretesz, Szergej! 55.45 Szeretesz, Szergej! 55.50 Szeretesz, Szergej! 55.55 Szeretesz, Szergej! 56.00 Szeretesz, Szergej! 56.05 Szeretesz, Szergej! 56.10 Szeretesz, Szergej! 56.15 Szeretesz, Szergej! 56.20 Szeretesz, Szergej! 56.25 Szeretesz, Szergej! 56.30 Szeretesz, Szergej! 56.35 Szeretesz, Szergej! 56.40 Szeretesz, Szergej! 56.45 Szeretesz, Szergej! 56.50 Szeretesz, Szergej! 56.55 Szeretesz, Szergej! 57.00 Szeretesz, Szergej! 57.05 Szeretesz, Szergej! 57.10 Szeretesz, Szergej! 57.15 Szeretesz, Szergej! 57.20 Szeretesz, Szergej! 57.25 Szeretesz, Szergej! 57.30 Szeretesz, Szergej! 57.35 Szeretesz, Szergej! 57.40 Szeretesz, Szergej! 57.45 Szeretesz, Szergej! 57.50 Szeretesz, Szergej! 57.55 Szeretesz, Szergej! 58.00 Szeretesz, Szergej! 58.05 Szeretesz, Szergej! 58.10 Szeretesz, Szergej! 58.15 Szeretesz, Szergej! 58.20 Szeretesz, Szergej! 58.25 Szeretesz, Szergej! 58.30 Szeretesz, Szergej! 58.35 Szeretesz, Szergej! 58.40 Szeretesz, Szergej! 58.45 Szeretesz, Szergej! 58.50 Szeretesz, Szergej! 58.55 Szeretesz, Szergej! 59.00 Szeretesz, Szergej! 59.05 Szeretesz, Szergej! 59.10 Szeretesz, Szergej! 59.15 Szeretesz, Szergej! 59.20 Szeretesz, Szergej! 59.25 Szeretesz, Szergej! 59.30 Szeretesz, Szergej! 59.35 Szeretesz, Szergej! 59.40 Szeretesz, Szergej! 59.45 Szeretesz, Szergej! 59.50 Szeretesz, Szergej! 59.55 Szeretesz, Szergej! 60.00 Szeretesz, Szergej! 60.05 Szeretesz, Szergej! 60.10 Szeretesz, Szergej! 60.15 Szeretesz, Szergej! 60.20 Szeretesz, Szergej! 60.25 Szeretesz, Szergej! 60.30 Szeretesz, Szergej! 60.35 Szeretesz, Szergej! 60.40 Szeretesz, Szergej! 60.45 Szeretesz, Szergej! 60.50 Szeretesz, Szergej! 60.55 Szeretesz, Szergej! 61.00 Szeretesz, Szergej! 61.05 Szeretesz, Szergej! 61.10 Szeretesz, Szergej! 61.15 Szeretesz, Szergej! 61.20 Szeretesz, Szergej! 61.25 Szeretesz, Szergej! 61.30 Szeretesz, Szergej! 61.35 Szeretesz, Szergej! 61.40 Szeretesz, Szergej! 61.45 Szeretesz, Szergej! 61.50 Szeretesz, Szergej! 61.55 Szeretesz, Szergej! 62.00 Szeretesz, Szergej! 62.05 Szeretesz, Szergej! 62.10 Szeretesz, Szergej! 62.15 Szeretesz, Szergej! 62.20 Szeretesz, Szergej! 62.25 Szeretesz, Szergej! 62.30 Szeretesz, Szergej! 62.35 Szeretesz, Szergej! 62.40 Szeretesz, Szergej! 62.45 Szeretesz, Szergej! 62.50 Szeretesz, Szergej! 62.55 Szeretesz, Szergej! 63.00 Szeretesz, Szergej! 63.05 Szeretesz, Szergej! 63.10 Szeretesz, Szergej! 63.15 Szeretesz, Szergej! 63.20 Szeretesz, Szergej! 63.25 Szeretesz, Szergej! 63.30 Szeretesz, Szergej! 63.35 Szeretesz, Szergej! 63.40 Szeretesz, Szergej! 63.45 Szeretesz, Szergej! 63.50 Szeretesz, Szergej! 63.55 Szeretesz, Szergej! 64.00 Szeretesz, Szergej! 64.05 Szeretesz, Szergej! 64.10 Szeretesz, Szergej! 64.15 Szeretesz, Szergej! 64.20 Szeretesz, Szergej! 64.25 Szeretesz, Szergej! 64.30 Szeretesz, Szergej! 64.35 Szeret